

**Uchwała Nr XII/93/2007
Rady Gminy Szemud
z dnia 8 listopada 2007 r.**

w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szemud” dotyczącej części działki nr 406/10 w Warznie

Na podstawie art. 12 w związku z art.9 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz.717, ze zmianami z 2004 r.Nr 6 poz. 41, Nr 141 poz.1492) i w związku z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 24 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i art. 18 ust.2 pkt 5, art.40 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591, z późniejszymi zmianami)

**Rada Gminy Szemud uchwala zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szemud”
dotyczącą
części działki nr 406/10 w Warznie**

§ 1

Do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szemud” uchwalonego uchwałą Rady Gminy Szemud Nr XLI/364/2002 z dnia 20.03.2002 r. wprowadza się zmianę polegającą na powiększeniu terenu wydzielonego z działki nr 406 w obrębie geodezyjnym Warzno, z przeznaczeniem na zabudowę mieszkaniową, o powierzchnię ok. 2,0 ha, także z przeznaczeniem na zabudowę mieszkaniową.

§ 2

Integralną częścią uchwały jest :

- 1) rysunek fragmentu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szemud” w skali 1 : 5000 z rysunkiem terenu objętego zmianą, stanowiący załącznik nr 1;
- 2) opis zmiany przeznaczenia terenu

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szemud i zobowiązuje się do :

- 1) ogłoszenie niniejszej uchwały w miejscowej prasie oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy
- 2) umieszczenia niniejszej uchwały na stronie internetowej gminy Szemud.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

OPIS ZMIANY

„STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZEMUD" OBEJMUJĄCEJ CZĘŚĆ DZIAŁKI NR 406/10 W W A RZNIE

Działka nr 406/10 graniczy z zespołem sześciu działek budowlanych przeznaczonych na zabudowę mieszkaniową niskiej intensywności. Zespół ten jest oznaczony graficznie na rysunku aktualnie obowiązującego „Studium ...” jako teren zainwestowany (ze względu na prawne przesądzenie jego realizacji).

Zgodnie z dotychczas obowiązującym „Studium ..” działka nr 406/10 przeznaczona jest na uprawy polowe. Grunty tego terenu stanowią użytki rolne klasy V-iej i IV b. Ze względu na wymóg uzbrojenia terenu, już wcześniej przeznaczonego na cele mieszkaniowe, w infrastrukturę techniczną t.j. - urządzenie drogi, doprowadzenie wodociągu, kolektora sanitarnego oraz sieci elektroenergetycznej - w celu racjonalnego wykorzystania infrastruktury za celowe należy uznać zwiększenie liczby przyszłych jej użytkowników. Zmiana „Studium” polega na zwiększeniu terenu zespołu budownictwa mieszkaniowego o około 10 działek - z sześciu działek do około szesnastu - siedemnastu działek. Teren objęty zmianą leży w granicach strefy ochrony pośredniej ujęcia wody Straszyn, oznaczonej na rysunku zmienianego „Studium...”. Obecnie brak prawnych ustaleń szczególnej ochrony tego obszaru.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego uchwalony uchwałą nr 639/XLVI/02 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 września 2002 r. nie wnosi zmian do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Szemud, które mogłyby odnosić się do terenu objętego niniejszą zmianą.

(wszystkie zmiany wprowadzone do tekstu „Studium..” zapisane są kolorem niebieskim)

Spis treści:

1. Wybrane informacje o gminie, rzutujące na kształtowanie jej polityki przestrzennej
  - 1.1. Położenie, obszar, główne funkcje
  - 1.2. Koncepcja polityki przestrzennej Państwa w odniesieniu do regionu gdańskiego, w tym - do gminy Szemud
  - 1.3. „Strategia rozwoju województwa pomorskiego” – jako element polityki przestrzennej Państwa na obszarze województwa, a w tym – gminy Szemud
  - 1.4. Zdezaktualizowane elementy [planów wcześniej opracowanych](#)
  - 1.5. Uwarunkowania wynikające z przepisów szczególnych
2. Wewnętrzne uwarunkowania wpływające na kształtowanie kierunków polityki przestrzennej gminy
  - 2.1. Uwarunkowania przyrodnicze
  - 2.2. Uwarunkowania społeczno – gospodarcze
    - 2.2.1. Prognoza demograficzna – biologiczna i pomigracyjna
  - 2.3. Uwarunkowania wynikające z zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej
  - 2.4. Uwarunkowania wynikające z zagospodarowania i procesów inwestowania
    - 2.4.1. Tereny zainwestowane i przeznaczone do zainwestowania zgodnie z dotychczasowymi opracowaniami planistycznymi
  - 2.5. Infrastruktura techniczna
    - wodociągi
    - kanalizacja
    - gaz
    - usuwanie odpadów stałych
    - elektroenergetykaKomunikacja
  - 2.6. Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego
3. Przesłanki konstrukcji strategii rozwoju gminy
  - 3.1. Silne i słabe strony gminy (analiza SWOT)
  - 3.2. Konflikty funkcjonalne
  - 3.3. Cele rozwoju
  - 3.4. Potrzeby i aspiracje mieszkańców gminy
4. Kierunki polityki przestrzennej dotyczącej ochrony i ukształtowania środowiska naturalnego
5. Kierunki rozwoju rolnictwa
6. Kierunkowy prognozowany wzrost liczby ludności w podziale na obręby wiejskie
Klasyfikacja funkcjonalna jednostek osadniczych
7. Zasady kształtowania ładu przestrzennego w warunkach zrównoważonego rozwoju gminy.
8. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa
9. Kierunki rozwoju turystyki i rekreacji

- 10.Kierunki rozwoju przemysłu wydobywczego
- 11.Kierunki działań w zakresie ochrony dóbr kultury
- 12.Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej
  - 12.1. Wodociągi
  - 12.2.Kanalizacja sanitarna
  - 12.3.Gazownictwo
  - 12.4.Ciepłownictwo
  - 12.5.Odpady komunalne
- 13.Kierunki rozwoju układu sieci elektroenergetycznej
- 14.Kierunki rozwoju układu drogowego
- 15.Wykaz planów zagospodarowania przestrzennego, których sporządzenie jest obowiązujące w myśl ustawowych przepisów.

1. Wybrane informacje o gminie rzutujące na kształtowanie jej polityki przestrzennej

1.1. Położenie, obszar i główne funkcje

Gmina Szemud jest położona w centralnej części woj. pomorskiego, w powiecie wejherowskim.

Gmina graniczy :

od północy – z gminami : Wejherowo i Luzino;

od wschodu – z m. Gdynią i gm. Żukowo;

od południa – z gminami : Przodkowo i Kartuzy;

od zachodu – z gminą Linia.

Powierzchnia gminy, w jej granicach administracyjnych wynosi 177 km², ludność w czerwcu 1999 roku wg danych Urzędu Gminy - 10 704 osoby. Przeciętna gęstość zaludnienia - 61 osób/1 km².

Gmina dzieli się na 22 wsie obrębowe i na 22 sołectwa.

Główne funkcje gminy: rolnictwo, rekreacja, mieszkalnictwo z usługami. W ograniczonym zakresie występują ponadto: gospodarka leśna i rybacka.

Gmina pozostaje w zasięgu oddziaływania miast aglomeracji gdańskiej, zwłaszcza Gdyni i Gdańska, co wyraża się silną presją na teren gminy budownictwa letniskowego, działalności gospodarczej osób fizycznych, a ostatnio - budownictwa mieszkaniowego.

Związki funkcjonalne z otaczającym terenem, zwłaszcza z miastami, wyrażają się: dojazdami do pracy z - i do gminy oraz dojazdami do usług. Skala tych dojazdów nie jest obecnie znana, jedynie obciążenie układu komunikacyjnego wskazuje na siłę powiązań.

1.2. Koncepcja polityki przestrzennej Państwa w odniesieniu do regionu gdańskiego (pomorskiego), w tym – do gminy Szemud

Zgodnie z „Koncepcją Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”, opracowaną przez Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, przyjętą uchwałą Sejmu w dniu 21. 12. 2000 r. w odniesieniu do regionu gdańskiego przyjęto, że :

W strategii równoważenia rozwoju – region gdański powinien kontynuować swoją historyczną misję tworzenia nowego ładu europejskiego poprzez:

α)zapewnienie ciągłości funkcjonowania przestrzennych systemów ekologicznych, w tym – szczególnie krajobrazu przyrodniczego i kulturowego,

β)transformację dotychczasowych warunków życia i gospodarowania, powstrzymującą dalszą degradację,

χ)tworzenie zdrowych warunków życia ludności stałej i czasowej,

δ)tworzenie przyjaznych dla środowiska i efektywnych ekonomicznie form gospodarowania.

1.3.„Strategia rozwoju województwa pomorskiego” – jako element polityki przestrzennej Państwa – na obszarze gminy Szemud

Gmina Szemud położona jest w granicach dawnego województwa gdańskiego, przyjęte dla niej ustalenia w „Studium zagospodarowania przestrzennego województwa gdańskiego” (a następnie – w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” przyjętym Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 639 XLVI/873/02 z dnia 30 września 2002 r.) są nadal aktualne i zostały włączone do opracowania p. n. „Strategia rozwoju województwa pomorskiego” uchwalonego przez Sejmik Województwa Pomorskiego w dniu 3 lipca 2000r. [Opracowanie to zostało zaktualizowane uchwałą nr 587/XXV/05 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 18 lipca 2005 r.](#)

Wg „ Studium ... „ „ Planu..” i „ Strategii...” ustalenia dla gminy Szemud są następujące :

-gmina Szemud jest włączona do strefy podmiejskiej Trójmiasta tj. [obszaru metropolii, który jest silnie powiązany z centrum metropolii poprzez ważne relacje bezpośrednie, intensyfikujące się wraz z ekspansją terytorialną funkcji miejskich poza centrum metropolii.](#)

- w strukturze osadniczej wieś Szemud nadal będzie pełniła rolę ośrodka gminnego;
- zgodnie z hipotezą rozmieszczenia ludności gmina Szemud znajduje się w „Podukładzie Gdyńskim”;
- północna, zalesiona część gminy wchodzi w obszar Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego;
- otulina T.P.K. obejmuje północną i środkową część gminy Szemud;
- otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego obejmuje niewielki fragment południowo – zachodniej części gminy Szemud
- południowo- wschodni fragment gminy [znajdował się](#) w granicach wewnętrznego terenu ochrony pośredniej ujęcia wody „ Straszyn” – [decyzja o ustanowieniu tej strefy straciła ważność 6 sierpnia 2003 r](#)
- ok. 50% (część południowa) powierzchni gminy [znajdowało się](#) w granicach zewnętrznego terenu ochrony pośredniej ujęcia wody „ Straszyn”- [decyzja o ustanowieniu tej strefy straciła ważność 6 sierpnia 2003 r.](#)

- przez teren gminy Szemud przebiegać będzie planowany odcinek drogi krajowej nr **S6**, tzw. „Trasa Lęborska”, [obecnie nazywana Trasą Kaszubską](#)
- przez teren gminy Szemud przebiegają dwie drogi wojewódzkie : nr 218 – Gdańsk – Chwaszczyno – Wejherowo (– Krokowa) i nr 224 – Sopieszyno – Łebno – Przodkowo Kartuzy – Nowa Karczma (– Skarszewy – Godziszewo – Tczew)
- przez obszar gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 300 Juszkowo – Wiczlino; planowany jest przebieg drugiego gazociągu wys. ciśn. Dn 500 Włocławek – Wiczlino, oraz gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 500, relacji Gdynia – Żarnowiecka Elektrownia Gazowa w Żarnowcu.
- przez obszar gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV Żarnowiec – Gdańsk Błonia; planowany jest przebieg drugiej identycznej linii oraz dwóch linii 110 kV i lokalizacja GPZ – u (Głównego Punktu Zasilania); lokalizacja GPZ rozpatrywana jest alternatywnie – we wsi Szemud lub we wsi Łebno;

1.4. Zdezaktualizowane elementy miejscowych planów obowiązujących do 31 grudnia 2003 r.

Spośród ustaleń miejscowych planów obowiązujących do końca 2003 r. na terenie gminy, następujące elementy straciły aktualność :

- 1 – Prognoza demograficzna
- 2 – Zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych
- 3 – Przebieg granic Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny oraz niektóre zasady użytkowania terenów położonych w w/w granicach
- 4 – Rezerwa terenu pod przebieg tzw. Trasy Żukowskiej
- 5 – przebieg Trasy Lęborskiej
- 6 – Strefa ochrony ujęcia wody z rzeki Redy
- 7-Strefa ograniczeń inwestycyjnych wokół obiektów wojskowych

Ad.1.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wykonane w okresie do 1.01.95r. - opracowywane były w odmiennych od obecnych warunkach społeczno – polityczno – gospodarczych, a także w czasie obowiązywania innych przepisów prawa w zakresie gospodarowania przestrzenią, ochrony środowiska, ochrony gruntów rolnych i leśnych itp.

Wg prognoz demograficznych opracowywanych dla kraju w latach 80-tych przewidywany był znaczny wzrost ludności w miastach, które oferować miały miejsca pracy i zamieszkania oraz łatwy dostęp do usług. Wzrost ten miał się odbywać kosztem zmniejszenia liczby ludności na wsi. Tymczasem – wobec znaczących zmian społeczno – gospodarczych – w tym m.in. gwałtownego wzrostu motoryzacji, który uczynił miasta trudnymi do zamieszkiwania, a jednocześnie zmniejszył dystans pomiędzy centrami usługowymi a terenami wiejskimi – pojawiło się zjawisko nasilonego zainteresowania inwestowaniem na wsi. Stąd – wbrew wcześniejszym założeniom krajowym, następuje odpływ mieszkańców z miast do wsi, a dodatkowo – liczba mieszkańców wsi wzrasta w wyniku przyrostu naturalnego, który wprawdzie maleje, ale wolniej niż przewidziano.

Plan gminy Szemud zakładał wzrost liczby mieszkańców do 14 tys. w roku 2000. Wzrost ten miał nastąpić we wsi Bojano przekształconej w podmiejską dzielnicę Gdyni, podczas gdy w pozostałych wsiach gminy liczba mieszkańców miała utrzymywać się na poziomie z końca lat 80-tych lub ulec zmniejszeniu.

W tym zakresie prognoza demograficzna dla gminy nie sprawdziła się, ponieważ wzrost liczby ludności następuje nie tylko w Bojanie, ale także w innych wsiach, tworząc wyraźne pasmo urbanizacyjne.

Ad.2.

Nowa ustawa „o ochronie gruntów rolnych i leśnych” z dn. 03.02.1995 r. (Dz.U.Nr 16/95 poz. 78) obejmuje ochroną grunty pochodzenia nieorganicznego od kl. I do III (wg bonitacji gleb), oraz wszystkie grunty pochodzenia organicznego (nawet nieużytki).

Ad.3.

Granice Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego zostały określone w Rozporządzeniu Wojewody Gdańskiego z r.1997. Późniejsze Rozporządzenia regulujące zasady użytkowania terenów znajdujących się w granicach Parku i jego otuliny utraciły ważność i obecnie obowiązują tu ogólne zasady określone w Ustawach dotyczących ochrony środowiska naturalnego.

Ad.4.

Aktualne plany urbanistyczne obszaru aglomeracji gdańskiej i jej najbliższego otoczenia oraz „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” nie przewidują realizacji tzw. Trasy Żukowskiej, dla której zachowana była rezerwa terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gm. Szemud.

Ad. 5.

Na wniosek Zarządu Gminy Szemud przebieg Trasy Lęborskiej obecnie nazywanej **Trasą Kaszubską** (odcinka drogi krajowej nr S6 łączącej Szczecin z aglomeracją gdańską) został zmieniony w taki sposób aby ominąć obszar zainwestowany wsi Kamień i oddalić Trasę od zainwestowanego obszaru wsi Przetoczyno.

Ad.6.

Aktualne plany urbanistyczne oraz „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” nie przewidują ustanowienia na obszarze gm. Szemud strefy ochronnej ujęć wody z rzeki Redy.

Ad.7.

Wojewódzki Sztab Wojskowy odstąpił od wymagania ograniczeń inwestycyjnych na terenie gminy Szemud. Obecnie na terenie gminy Szemud nie ma urządzeń wojskowych wymagających ograniczeń inwestycyjnych.

1.5. Uwarunkowania wynikające z przepisów szczególnych

Na terenie gminy występują obszary i obiekty podlegające następującym przepisom szczególnym :

1.Ustawa „o ochronie przyrody” z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. Nr 92, poz. 880, z późniejszymi zmianami) oraz „Prawo ochrony środowiska”(Dz.U.Nr 62, poz.627, z późn. zm.)

1.1.Trójmiejski Park Krajobrazowy wraz z otuliną

1.2.Otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego

1.3.Pomniki przyrody

1.4.Rezerwat „Pełcznica” – element Europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000

2.Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r.„o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami” (Dz.U.Nr 162, poz.1568, z późn. zm.)

2.1.Zabytki wpisane do rejestrów

2.2.Historyczne zespoły budowlane

2.3.Stanowiska archeologiczne

2.4. Obiekty wskazane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do ochrony aktem prawa miejscowego

3. Ustawa z dn. 18 lipca 2001 r. „prawo wodne” (Dz. U. z 2001r Nr 115, poz. 1229 z dn. 11.10.2001 r.)

3.1. Wody powierzchniowe i podziemne

4. Ustawa z dn. 4 lutego 2004 r. „prawo geologiczne i górnicze” (tekst jednolity - Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947)

4.1. Obszary wydobywania kopaliny ze złóż.

5. Ustawa „o ochronie gruntów rolnych i leśnych” z dn. 3. 02. 1995 r. (Dz. U. Nr 16/95 poz. 78).

6.1. Grunty rolne kl. I – III oraz grunty pochodzenia organicznego (bez względu na klasę, także i nieużytki).

6.2. Lasy i grunty leśne.

2. Wewnętrzne uwarunkowania wpływające na kształtowanie kierunków polityki przestrzennej gminy

2.1. Uwarunkowania przyrodnicze

Środowisko przyrodnicze i jego zasoby

Położenie

Gmina Szemud, zajmująca powierzchnię 177 km² położona jest w północnej części województwa pomorskiego. Obszar gminy rozciąga się równoleżnikowym pasem o szerokości od 5,5 do 10,5 km i długości 20 km, graniczącym od strony północnej z gminą Luzino i Wejherowo, od strony wschodniej z gminą Gdynia, południowo-wschodniej z gminą Żukowo, południowej z gminą Przdkowo i Kartuzy, zaś od strony zachodniej z gminą Linia.

Według podziału regionalnego Polski (Kondracki, 1994) gmina położona jest na obszarze fizycznogeograficznego mezoregionu Pojezierza Kaszubskiego, w obrębie większej jednostki makroregionalnej Pojezierzy Pomorskich.

Rzeźba terenu

Gmina Szemud ze względu na położenie na Pojezierzu Kaszubskim stanowi obszar wielce atrakcyjny pod względem krajobrazowym dzięki zróżnicowanej rzeźbie terenu i bogactwu form geomorfologicznych. Wyraża się to wyjątkowo zróżnicowanymi stosunkami hipsometrycznymi w następstwie ogromnej koncentracji ostro zarysowanych form rzeźby glacialnej, związanej z najmłodszym zlodowaceniem. Największe wysokości rzędu 200-225 m n.p.m. występują w centralnej i południowej części gminy, na wschodzie i północy obniżając się do 160 m n.p.m., na zachodzie natomiast do 148 m n.p.m. Głównymi formami morfologicznymi jest morena denna falista obejmująca cały zachodni i północny fragment gminy oraz powierzchnie sandrowe. Powierzchnia moreny dennej przecinana jest licznymi, drobnymi ciekami i zagłębieniami wypełnionymi często torfem. Cieki te płyną w rynnach lub wykorzystują szlaki sandrowe.

W okolicach Szemudu i Kielna na obszarze sandrów występuje duże nagromadzenie wytopisk (jest to rozległa strefa deglacjacji arealnej). W większości są to formy drobne, o wymiarach od kilkudziesięciu do 750 m długości oraz od kilkudziesięciu do 500 m szerokości. Dna ich są zwykle płaskie, zatorfione lub podmokłe. Miąższość torfu jest niewielka i na ogół nie przekracza kilku metrów.

Zróżnicowanie rzeźby terenu występujące na obszarze gminy (Pojezierze Kaszubskie) stwarza określone ograniczenia w rozwoju niektórych dziedzin gospodarki. Wynikają one głównie ze znacznych spadków terenu występujących na tym obszarze oraz z dużych deniwelacji. Ograniczenia te dotyczą w szczególności:

- możliwości rozwoju infrastruktury budowlanej
- rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i komunalnej
- gospodarki rolnej

Budowa geologiczna i zasoby surowcowe

A\ Budowa geologiczna.

Podobnie jak rzeźba terenu, jest ona podstawowym komponentem środowiska geograficznego, wpływającym w sposób istotny nie tylko na wykształcenie pozostałych jego składników, ale również na jego zasoby możliwe do gospodarczego wykorzystania przez człowieka. Budowa geologiczna decyduje nie tylko o rodzaju i wielkości zasobów surowców mineralnych. Wpływa ona istotnie na wykształcenie, typy i własności fizykochemiczne gleb, warunki geotechniczne posadowienia budowli, wreszcie decyduje o charakterze krążenia wód podziemnych określając warunki ich zasilania, ochrony przed zanieczyszczeniem oraz ich parametry użytkowe (zasobność i wydajność).

Cała powierzchnia podczwartorzędowa omawianego obszaru zbudowana jest z osadów trzeciorzędu o miąższości od kilkunastu do ponad 100 m. Są to oligoceńskie i mioceneńskie pakiety złożone z piasków drobnoziarnistych, mułków, mułków węglistych i iłów. Osady znajdujące się w bezpośredniej powierzchni podczwartorzędowej należą głównie do miocenu. Powierzchnia stropowa trzeciorzędu wykazuje znaczne deniwelacje, które związane są z występowaniem głęboko wciętych w tę powierzchnię struktur rynnowych. W gminie Szemud decydującą rolę w budowie

geologicznej odgrywają utwory plejstoceńskie pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego z okresu zlodowacenia bałtyckiego oraz utwory holocenne. Średnia miąższość osadów znacznie przekracza 100 m. W profilu osadów, charakteryzujących się znaczną zmiennością, występuje z reguły kilka pokładów glin, rozdzielonych utworami piaszczysto – żwirowymi. Według Mapy Geologicznej Polski w skali 1: 200000 arkusz Gdańsk plejstocen reprezentowany jest przez piaski i żwiry lodowcowe z gładzikami oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe. Drugim elementem morfologicznym są sandry zbudowane głównie z piasków i piasków ze żwirem. Miąższość tych osadów jest znaczna z uwagi na nakładanie się kolejnych faz akumulacji. W licznych zagłębieniach występują osady holocenne reprezentowane w większości przez torfy, namuły i gytie wapienne. Taka budowa geologiczna sprzyja infiltracji i retencji wód.

B\ Zasoby surowcowe.

Dla gminy Szemud, podobnie jak dla pozostałych gmin obecnego województwa pomorskiego, firma „Polgeol” wykonała w latach 90-tych inwentaryzację złóż i kopalin stałych oraz składowisk odpadów. Na podstawie tego opracowania można stwierdzić, że gmina nie posiada większych zasobów surowcowych. Na terenie gminy udokumentowane zostały trzy złoża kruszywa naturalnego oraz jedno złożo glin zwałowych. Złoża kruszywa naturalnego są eksploatowane w Głazicy II (udokumentowano 40,5 tys. t kruszywa naturalnego piaskowo-żwirowego oraz 35,6 tys. t piasków naturalnych – na mapie oznaczono jako numer I), Głazicy (udokumentowano 335 tys. t złoża piaszczysto-żwirowego oraz 56 tys. t piasku – na mapie nr II) i Kamieniu (udokumentowano 305,6 tys. t piasku – nr III). Udokumentowano również złożo gliny zwałowej o zasobach 2070 tys. m³ w Częstkwie (nr IV), jednak złożo tego nie eksploatuje się. Nieregularnie prowadzi się również eksploatację kruszywa w trzech innych miejscach: piasku w Koleczkowie – na mapie numer 1, piasku ze żwirem w Łebnie – nr 2 oraz piasku ze żwirem w Będargowie – nr 3. W obrębie gminy wytypowano trzy rejony perspektywiczne dla kruszywa grubego oraz jeden rejon dla udokumentowania złoża piasku. Są to: rejon Przetoczyna i Szemudu dla kruszywa naturalnego grubego (oznaczenie na mapie B - zasoby szacuje się na 100 tys. t, C – 200 tys. t i D – 100 tys. t). Najbardziej perspektywicznym rejonem złoża jest złożo piasku czwartorzędowego w Sosnowej Górze o przypuszczalnych zasobach 100 tys. t oznaczone na mapie jako A.

Wody powierzchniowe i podziemne

A\ Wody powierzchniowe.

Gmina Szemud położona jest w obszarach źródłkowych sześciu rzek odwadniających teren do różnych dorzeczy. I tak są to:

- Gościcina (zlewnia Redy)
- Zagórska Struga (wypływa z jez. Marchowskiego na wys. 153 m n.p.m., odprowadza wody bezpośrednio do Zatoki Gdańskiej)
- Kacza (odprowadza wody bezpośrednio do Zatoki Gdańskiej)
- Strzelenka (źródła na wys. 160 m n.p.m., zlewnia Raduni)

- Trzy Rzeki (zlewnia Raduni)
- Dębница (zlewnia Łeby).

Ponadto zachodnią granicę gminy stanowi na pewnym odcinku Bolszewka prowadząca swe wody do Redy. W związku z powyższym przez obszar gminy, w jego południowej i południowo-wschodniej części przebiega dział wodny I rzędu oddzielający dorzecze rzek przymorskich (Łeba, Reda, Kacza) od dorzecza Wisły (Radunia).

Obszar gminy Szemud to rejon występowania mniejszych cieków długości kilkuset metrów, często okresowych czy wręcz epizodycznych. Jest to jedna z cech charakterystycznych dla obszarów młodoglacjalnych o nie do końca jeszcze zorganizowanej i wykształconej sieci rzecznej. Liczne są zagłębienia bezodpływowe, a północnej części gminy występuje duży obszar bezodpływowy należący do zlewni Gościciny.

Na południu gminy znajduje się jezioro moreny dennej - Otałżyno, nieco na północ dwa jeziora rynnowe – Kamień i Wysoka, zaś w południowo-wschodniej części również rynnowe – jez. Tuchomek leżące na granicy z gminą Żukowo i Przekowo. Do większych jezior zaliczyć należy również jez. Kielno, Orzechowo i Marchowo. Oprócz dużych jezior na terenie gminy w zagłębieniach występuje sporo drobnych zbiorników – oczek. Charakterystyczne są również kompleksy mokradeł i bagien.

Tabela 1 Zestawienie jezior położonych na terenie gminy Szemud

Jezioro	Powierzchnia (ha)	Głębokość (m)		Objętość (tys. m ³)
		max	średnia	
Otałżyno	79,6	5,0	2,2	1785,6
Kamień	46,0	-	-	-
Wycztok (Wysoka)	52,3	6,0	1,9	982,9
Tuchomek (Tuchomskie)	134,7	8,0	2,8	3802,2
Kielno (Mulk)	12,5	-	-	-
Orzechowo	19,0	-	-	-
Marchowo	41,0	-	-	-

Obszar zlewni Raduni tj. zlewnia Strzelenki i zlewnia Trzech Rzek traktowany jest jako strefa ochronna zbiornika powierzchniowego Straszyn zaopatrującego w wodę aglomerację Gdańska.

B\ Wody podziemne.

Gmina Szemud ma dobre warunki hydrogeologiczne. Zgodnie z rozpoznaniem hydrogeologicznym na jej obszarze występują trzy piętra wodonośne: czwartorzędowe, trzeciorzędowe i kredowe. Zasobne i cechujące się dobrą jakością wody jest tu piętro czwartorzędowe, uznane w związku z tym za główny poziom wodonośny dla zaopatrzenia w wodę pitną. Teren gminy znajduje się pomiędzy dwoma określonymi przez hydrogeologów „głównymi zbiornikami wód podziemnych” (**GZWP**): - pradolinny nr 110 (tzw. Pradoliny Kaszuby) na północy i międzymorenowym nr 113 („Żukowo”) na południu . **Okolo 80 % terenu gminy (z wyjątkiem północno-zachodniej części) leży na terenie GZWP nr 111 i jest objęte zasięgiem „obszaru wysokiej ochrony” wód podziemnych (OWO).**

Czwartorzędowe piętro wodonośne wykształcone jest w dwóch poziomach. Warstwy wodonośne wykształcone w piaskach i żwirach międzymorenowych zlodowaceń północnopolskich stanowią poziom czwartorzędowy górny, natomiast poziom dolny tego piętra związany jest z osadami piaszczysto-żwirowymi zlodowaceń środkowopolskiego i południowopolskiego, czasem łącząc się z piętrzem trzeciorzędowym.

Zwierciadło wody górnego poziomu międzymorenowego, z uwagi na brak izolacji lub słabą izolację od powierzchni z reguły jest swobodne, natomiast w poziomie dolnym najczęściej ma charakter subartezyjski, stabilizując się na głębokości kilkunastu do kilkudziesięciu m.

Głębokość występowania górnego poziomu wodonośnego wynosi od 15 do 50 m, a jego miąższość od 10 do 40 m. Wydajność potencjalna studni mieści się w przedziale 50 - 70 m³/h, a czasem nawet przekracza 100 m³/h.

Dolny poziom międzymorenowy osiągany jest na głębokościach 50 - 100 m, a miąższość warstwy wodonośnej w przedziałach 10 do 20 m oraz 20 do 40 m. Wydajności potencjalne studni są podobne lub nieco niższe od wyżej omówionych.

Generalnie jakość wód ujmowanych z piętra czwartorzędowego w gminie Szemud jest dobra nietrwała oraz dobra trwała, jedynie około 10 % studni ma jakość wody średnią.

W odróżnieniu od wyżej podanej charakterystyki wód podziemnych ujmowanych w studniach wierconych inaczej wygląda sytuacja jeszcze dość często użytkowanych studni kopanych. Ujmują one płytkie wody gruntowe lub zaskórne z głębokości od 1,5 m do ok. 5 m z utworów polodowcowych lub nawet holocenijskich. Ich jakość jest z reguły niska z uwagi na słabe oczyszczenie z zanieczyszczeń organicznych na krótkiej drodze filtracji oraz dużej zależności od wpływów atmosferycznych.

Warunki klimatyczne

Klimat Pojezierza Kaszubskiego, w obrębie którego jest położony obszar gminy, kształtowany jest tak przez czynniki strefowe, jak i astrefowe. Z położenia geograficznego wynika dominacja cyrkulacji atmosferycznej strefowej, z przeważającym tutaj udziałem cyklonalnej cyrkulacji zachodniej, przynoszącej masy powietrza polarnomorskiego ciepłego zimą, a chłodnego latem, w nieco mniejszym stopniu antycyklonalnej wschodniej z masami powietrza polarnokontynentalnego z silnymi mrozami zimą i upałami latem. Znacznie rzadsza jest cyrkulacja południkowa przynosząca bądź zawsze chłodne masy powietrza arktycznego, bądź zawsze ciepłe masy powietrza zwrotnikowego. Naturalną konsekwencją położenia w tej strefie jest duża zmienność stanów pogody tak krótkookresowa - z dnia na dzień jak i w dłuższym przedziale czasowym - z roku na rok.

Ukształtowanie pionowe oraz odległość od morza wpływają modyfikująco na wyżej omówione uwarunkowania strefowe. Pojezierze Kaszubskie, ze względu na wyraźne wyniesienie - w najwyższych partiach przekraczające 300 m n.p.m., cechuje się wyraźną odrębnością w stosunku do innych regionów fizyczno-geograficznych województwa pomorskiego. Taka różnica wysokości z jednej strony powoduje

wyczuwalne obniżenie temperatury powietrza, z drugiej zaś stanowi barierę orograficzną dla przepływu mas powietrza, powodującą wzrost ilości opadów na skłonie nawietrznym i odwrotnie - obniżenie ilości opadów w tzw. „cieniu orograficznym”.

Generalnie centralna część Pojezierza Kaszubskiego jest chłodniejsza od strefy brzegowej Zat. Gdańskiej i Pobrzeża Kaszubskiego. W temperaturze średniej rocznej różnica przekracza 1°C (od 6,5 °C w części centralnej do 7,9 w Gdyni i 7,6 w Pucku), a jeszcze wyraźniej uwidacznia się ta różnica w średniej temperaturze stycznia (-3,5 °C w części centralnej, a -1,0 do -1,5 °C nad brzegiem morza). Inny też jest rozkład czasu trwania termicznych pór roku. Na pojezierzu termiczna zima trwa ponad 100 dni, gdy nad Zat. Gdańską od ok. 60 do 80 dni, lato zaś odpowiednio od niespełna 50 do 80 dni na pojezierzu do około 100 dni nad zatoką. Na pojezierzu wyraźnie słabsze są wiatry - mniejsze są ich prędkości średnie oraz mniejsza jest częstość występowania wiatrów silnych. Pojezierze, a zwłaszcza jego skłon północno-zachodni, otrzymuje z kolei większą ilość opadów - 650 do 670 mm rocznie w porównaniu z 520 do 560 mm rocznie w Gdańsku i Gdyni.

Zróznicowanie fizjograficzne w obrębie samego Pojezierza Kaszubskiego oraz odległość od brzegu morskiego modyfikują przebieg poszczególnych elementów klimatu, co dało klimatologom podstawę do wydzielenia dwóch krain: właściwej pojeziernej i przejściowej. Pierwsza obejmuje centralną część z najwyższymi wysokościami nad poziom morza, bardziej oddaloną od wybrzeża morskiego, gdzie odrębności klimatyczne od rejonów sąsiednich są największe. Druga kraina otacza część centralną stosunkowo wąską strefą zwłaszcza od północy i od wschodu, oddzielając ją w ten sposób od pradoliny Redy - Łeby i od Pobrzeża Gdańskiego. W tej właśnie krainie przejściowej mieści się obszar gminy Szemud. Cechą charakterystyczną warunków klimatycznych tej krainy są wartości pośrednie między właściwym pojezierzem a wybrzeżem Zat. Gdańskiej.

Szata roślinna i świat zwierzęcy

A\ Szata roślinna.

Urozmaicona rzeźba terenu, obfitość jezior i cieków, różnorodność utworów geologicznych i gleb wpływa na bogactwo zbiorowisk roślinnych. Zachowane fragmenty naturalnych siedlisk florystycznych pozwoliły przetrwać na terenie Pojezierza Kaszubskiego wielu gatunkom rzadkim, w tej liczbie również reliktowym. Roślinność omawianego obszaru odznacza się

wyjatkowo złożonym geografizmem. Mieszany charakter flory i zbiorowisk roślinnych wskazuje na ścieranie się wpływów klimatów o różnych i często przeciwstawnych właściwościach. Czynnikiem ten wzmacniany jest poprzez specyficzne warunki lokalne – zróżnicowana rzeźba terenu i różnorodność stosunków hydrologicznych. Na cechy oceaniczne we florze wskazuje udział drzew liściastych charakterystycznych dla obszarów położonych na zachód od Polski (buk, grab, dąb bezszypułkowy) oraz wielu składników ich runa. Wyrazem tego jest tu zagęszczenie gatunków atlantyckich (ponad 25 gatunków). Wyrazem wpływu klimatu o cechach kontynentalnych jest występowanie gatunków właściwych raczej Europie północno-wschodniej i wschodniej. Z klimatem umiarkowanym związane jest występowanie zarówno drzew szpilkowych, jak i liściastych. We florze obszaru zaznacza się dość wyraźnie zagęszczenie reliktywów glacialnych (ponad 12 gatunków, między innymi *Oxycoccus quadripetalus*, *Ledum palustre*, *Andromeda polifolia*, *Carex chordorrhiza*). Przykładowo można tu wymienić pełnik europejski (*Trollius europaeus*) czy bodziszek leśny (*Geranium silvaticum*). Nie sposób pominąć również gatunków górskich nawiązujących do pogórza i niższych partii gór (ponad 20 gatunków).

Według H. Piotrowskiej (1979) omawiany teren należy do geobotanicznej krainy Pojezierza Pomorskiego okręgu Kaszubskiego zwanego inaczej kartuskim lub Pojezierzem Kartuskim. Przebiega tutaj południowa granica wrzośca bagiennego (*Erica tetralix*) i wiciokrzewu pomorskiego (*Lonicera periclymenum*). Jest to również graniczny wschodni obszar występowania jarząbu brekinii (*Sorbus torminalis*).

Mimo, że podstawowym elementem w krajobrazie pojezierza są lasy (lesistość w granicach 30%), na obszarze gminy jest ich niewiele i zachowały się w większym skupisku tylko w środkowo-północnej części, na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Dominują tutaj lasy mieszane i liściaste, a najważniejszymi gatunkami są buk (*Fagus sylvatica*) i oba dęby (*Quercus robur* i *Quercus sessilis*), a ponadto, już rzadziej grab (*Carpinus betulus*) i lipa drobnolistna (*Tilia cordata*). Z drzew szpilkowych największy udział mają sosna (*Pinus silvestris*) i świerk (*Picea excelsa*).

Zbiorowiska nieleśne reprezentowane są w głównej mierze przez roślinność torfowisk i łąk, szczególnie przez roślinność torfowisk wysokich i przejściowych graniczących z wysokimi. Jest to zespół mszaru kępowo-wełniankowego (*Sphagnetum magellanici boreale*) z głównym przedstawicielem rodzaju *Sphagnum*, a także żurawina błotna (*Oxycoccus quadripetalus*), modrzewnica zwyczajna (*Andromeda polifolia*), czy bażyna czarna (*Empetrum nigrum*).

B/ Świat zwierzęcy.

Podobnie jak flora tak i fauna Pojezierza Kaszubskiego zdeterminowana jest przez zróżnicowaną rzeźbę i sieć hydrograficzną i dodatkowo różnorodnością zbiorowisk roślinnych. W lasach najczęściej spotkać można sarnę, dziką i jelenia, rzadziej daniela oraz łosia. Pospolicie występuje również lis, zając czy borsuk. Ptaki tworzą bogatą, bo liczącą około 250 gatunków grupę. Spośród takiej liczby wymienić należy czapłę (*Ardea cinerea*), bociana czarnego (*Ciconia nigra*), czy żurawia (*Crus grus*). W trudno dostępnych lasach gniazduje głuszec (*Tetrao urogallus*). Spotyka się także największego przedstawiciela krukowatych – kruka (*Corvus corax*). Liczba płazów i gadów w porównaniu z innymi zwierzętami jest niewielka. Szacuje się ją na odpowiednio 9 (między innymi traszki, ropuchy i żaby oraz kumak nizinny – *Bombina bombina* i 5 (padalec, żmija zygzakowata, jaszczurka zwinka) gatunków.

Przez obszar gminy Szemud przebiegają granice zasięgów kilku gatunków zwierząt, w tym wschodnia granica zasięgu występowania sielawy (*Coregonus albula*), ślimaka ostrokrawędzistego (*Helicigonia lapicida*) i zachodnia motyla dostojka (*Clossiana titana*).

Degradacja środowiska przyrodniczego

Litosfera

Degradacja litosfery związana jest z antropogenicznymi zmianami rzeźby terenu, pokrywy glebowej i budowy geologicznej. Na obszarze gminy Szemud głównymi przyczynami tego typu przekształceń są:

- odkrywkowa eksploatacja kopalin
- składowanie odpadów, magazynowanie paliw płynnych
- większe działania inżyniersko-budowlane
- erozja gleb spowodowana ich rolniczym wykorzystaniem.

A. Eksploatacja kopalin prowadzi do całkowitej zmiany rzeźby terenu, zniszczenia naturalnej budowy geologicznej i pokrywy glebowej na obszarze złoża. Degradacja tych komponentów na mniejszą skalę zachodzi również w obrębie obszaru górniczego. W wyniku działalności wydobywczej powstają rozległe i głębokie zagłębienia poeksploatacyjne - wyrobiska oraz formy wypukłe - hałdy skał stanowiące nadkład złoża. Tereny te wymagają bezwzględnie rekultywacji, której potrzeba przeprowadzenia wynika zarówno z przesłanek ochrony środowiska, przesłanek ekonomicznych, jak i unormowań prawnych (Prawo Geologiczne i Górnicze - Dz. U. Nr 27 z dnia 1 marca 1994, poz. 96). Odkrywkowa eksploatacja

kopalin na obszarze gminy prowadzona jest w miejscowościach Głazica II, Głazica i Kamień oraz nieregularnie w Koleczkowie, Łebnie i Będargowie.

B. Składowanie odpadów czyli gromadzenie odpadów w sposób zorganizowany czy też nielegalny powoduje degradację szeregu elementów środowiska przyrodniczego.

W odniesieniu do litosfery oddziaływanie to przejawia się poprzez:

- powstanie nowych form powierzchni terenu (wypukłych - składowisk nadpoziomowych lub wypełnień zagłębień naturalnych i antropogenicznych - składowisk podziemnych),
- utworzenie nowego, całkowicie antropogenicznego podłoża
- fizykochemiczną degradację gleby i głębszych warstw gruntu.

W granicach gminy zlokalizowane są 3 obiekty, które w sposób znaczący przyczyniają się do degradacji litosfery (tabela 2). Dwa z nich to składowiska odpadów stałych, jedno zaś, w Kątach, służy również do wylewania nieczystości. W miejscowościach Wielki Donimierz, Kamień oraz Koleczkowo do niedawna istniały składowiska odpadów. Zostały one zlikwidowane, a na ich miejscu postawiono kontenery czasowo opróżniane. Również w Szemudzie zlokalizowany był do niedawna Wiejski Punkt Gromadzenia Odpadów, w którym śmieciami zasypywane było niewielkie bagienko. W związku z tym, iż taki sposób składowania odpadów grozi skażeniem gleb i wód, zlikwidowano je oraz opracowano projekt rekultywacji terenu.

Tabela 2 Składowiska odpadów na terenie gminy Szemud

Nr na mapie	Miejscowość	Forma składowania	Zajmowana pow. w m ²	Chrakterystyka odpadów	Jednostka składująca	Zagrożenia	Uwagi
1.	Przetoczyno	napowierzchniowe		stałe	okoliczna ludność	wody pow.	położenie w otulinie TPK
2.	Przetoczyno Kąty	j.w.		stałe, płynne	okoliczna ludność	wody pow., gleby	j.w.
3.	Kielno	wgłębne		stałe	okoliczna ludność	gleby	j.w.

wg Inwentaryzacja złóż i wyrobisk..., 1995 (uaktualnione)

C. Działania inżynieryjno-budowlane. Na terenie gminy nie stwierdzono istnienia większych przedsięwzięć tej natury.

D. Erozja gleb : potencjalnie zagrożone silną erozją gleb są grunty położone na stokach o nachyleniu powyżej 10°. Dla potrzeb niniejszego opracowania przyjęto graniczną wartość 12%. Tereny o nachyleniu powyżej 12% występują na obszarze całej gminy przede wszystkim w strefach krawędziowych dolin rzecznych.

Atmosfera

A. Zanieczyszczenia energetyczne (pochodzące z procesu spalania paliw) mają decydujący wpływ na wielkość ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery. Z uwagi na oczywiste uwarunkowania klimatyczne, zużycie paliw i związana z nim emisja zanieczyszczeń są największe w sezonie zimowym. W okresie tym do atmosfery wprowadzane jest w województwie pomorskim 68% SO₂, 69% NO₂ i 65,9% pyłu ogólnego. Podstawowymi produktami spalania wprowadzanymi do atmosfery są, oprócz wymienionych - dwutlenku siarki i azotu oraz pyłu, tlenek węgla i sadza. Roczna wielkość emisji podstawowych zanieczyszczeń na terenie gminy w roku 1996 (brak danych dla roku 1997) wynosiła:

- SO₂: 1,323 Mg
- NO₂: 0,275 Mg
- pył ogółem: 0,681 Mg.

Podane wyżej wartości sytuują gminę Szemud wśród 10 - 11 gmin województwa gdańskiego o najmniejszej emisji zanieczyszczeń energetycznych (SO₂ -14 miejsce, NO₂ - 11 miejsce, pył ogółem - 7 miejsce).

W ostatnich latach emisja SO₂ wykazuje tendencje malejące, natomiast pozostałych dwóch substancji - rosnące. Są to wartości nie uwzględniające zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych gospodarstw domowych. W latach 90-tych na terenie gminy wystąpiło znaczne zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, co jest efektem modernizacji istniejących kotłowni i przechodzenia na opalanie paliwem gazowym lub olejowym. Największe źródła energetycznych zanieczyszczeń atmosfery zgrupowane są w największych miejscowościach gminy, a więc w Szemudzie, Kielnie, Bojanie i Łebnie.

Hydrosfera

A. Wody powierzchniowe, ich aktualny stan czystości na terenie gminy jest efektem niekorzystnego oddziaływania obiektów położonych na jej terytorium. Teren gminy obejmuje bowiem źródłiskowe zlewnie cieków, nie ma cieków allochtonicznych. Żadnego ciek z terenu gminy nie objęto stałymi badaniami jakości wód prowadzonymi przez WIOŚ w Gdańsku. Na obszarze gminy położone są źródłiskowe zlewnie Gościciny, Kaczej, Strzelenki, Trzech Rzek, Dębnicy, zatem to działania w obrębie gminy decydują o jakości wody w rzekach (zanieczyszczenia autuchtoniczne). Wyjątek stanowi Bolszewka, która w niewielkim fragmencie przepływa przez teren gminy (zachodnia granica gminy), a i ta nie jest objęta stałym monitoringiem. Na podstawie badań z lat 1990-93 wody Bolszewki i Gościciny należały do II klasy czystości, tak więc nadają się do celów rekreacyjnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich. Punktowe źródła zanieczyszczeń Gościciny i Bolszewki to: Fabryka Mebli w Gościcinie, obiekty hodowli ryb łososiowatych (do Bolszewki i Gościciny), Zakład Mleczarski w Luzinie.

Czystość wód jeziora określana jest na podstawie wyników badań szeregu dobranych wskaźników fizykochemicznych i biologicznych. Uzyskaną klasę weryfikuje wskaźnik bakteriologiczny (miano Coli typu fekalnego). Jeżeli wartość miana Coli odpowiada gorszej klasie niż obliczona na podstawie wskaźników fizykochemicznych i biologicznych, to o ostatecznym wyniku decyduje wysokość miana Coli. Jedyne jezioro znajdujące się na obszarze gminy Szemud gdzie WIOŚ w Gdańsku prowadzi stałe badania to Tuchomek (Tuchomskie). Jest to jezioro najbardziej podatne na degradację w województwie pomorskim. Wody tego jeziora od początku lat 90-tych zalicza się pozaklasowych, przekroczone są bowiem wszystkie badane wskaźniki.

B. Wody podziemne. Ogólnie biorąc wody podziemne głównych użytkowych poziomów wodonośnych w gminie Szemud są dobrej jakości i nie wykazują skutków dużego zagrożenia. Brak tu większych zakładów przemysłowych, zwłaszcza branż mogących być emitarami groźnych zanieczyszczeń, a także brak dużych obiektów produkcji rolniczej, również często groźnych dla środowiska. Utrzymanie tego stanu jest bardzo ważne ze względu na objęcie terenu gminy zasięgiem "obszaru wysokiej ochrony" (**OWO**) dla sąsiadujących z gminą "głównych zbiorników wód podziemnych" (**GZWP**).

Ze względu na sposób izolacji od powierzchni poziomów wodonośnych można mówić o potencjalnym stopniu zagrożenia dla wód podziemnych. Z tych powodów - brak izolacji utworami nieprzepuszczalnymi, hydrogeolodzy w południowo-wschodnim fragmencie obszaru gminy (okolice Jez. Tuchomskiego oraz na południe i na wschód od niego) wskazują na istnienie *bardzo wysokiego* stopnia zagrożenia. Zagrożenie mogą stanowić wsie z wodociągami, ale bez kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz samo jezioro o wodach pozaklasowych. W środkowej części terenu gminy mimo podobnych warunków geologicznych określono stopień zagrożenia jako *wysoki*, gdyż ścieki wywożone są stąd do oczyszczalni w Kielnie. W północnej części gminy ze względu na lepszą izolację poziomu wodonośnego utworami nieprzepuszczalnymi stopień zagrożenia określono jako *średni i niski*.

Obszary i obiekty prawnie chronione

Na terenie gminy Szemud znajdują się obszary i obiekty podlegające różnym formom ochrony prawnej. Ich występowanie stwarza z jednej strony ograniczenia w swobodnym rozwoju przestrzennym gminy i konflikty pomiędzy pewnymi funkcjami, z drugiej strony daje możliwe do racjonalnego wykorzystania walory, kreujące nowe kierunki i możliwości rozwoju. Istnienie obszarów i obiektów chronionych pozwala na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego i równowagi ekologicznej. Na terenie gminy znajdują się następujące obszary i obiekty objęte ochroną prawną:

1. Trójmiejski Park Krajobrazowy i jego otulina
2. otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego
3. 8 pomników przyrody
4. 2 parki wiejskie (w Kielnie i Łebnie)

Na terenie parków krajobrazowych i ich otulin obowiązują przepisy [Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska”](#) (Dz.U. z 2001r. Nr 62 poz.627 z dnia 20 czerwca 2001r.) oraz [Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. „O ochronie przyrody”](#) (Dz.U. z 2004 r. Nr 92 poz.880).

Ad 1. Trójmiejski Park Krajobrazowy (TPK) utworzony 1979 roku w celu zachowania i ochrony specyficznych układów przyrodniczych związanych ze strefą krawędziową Pojezierza Kaszubskiego z silnie urozmaiconą rzeźbą terenu i licznymi ciekami. Na terenie gminy Szemud znajduje się niewielka jego, część zajmująca powierzchnię

2000 ha (pow. ogólna TPK 19930 ha). Znacznie większą powierzchnię, bo 8011 ha zajmuje na terenie gminy otulina TPK. Na obszarze parku dominują kwaśne buczyny niżowe i ubogie lasy bukowo - dębowe. Ochroną objęte są również gatunki roślin o podgórnym charakterze, a także jeziora lobeliowe z unikatowym w Polsce poryblinem kolczastym.

Na terenie TPK zabrania się:

- lokalizowania nowych i rozbudowy istniejących obiektów mogących szkodliwie oddziaływać na środowisko przyrodnicze i krajobraz (duże hodowle zwierząt, zakłady zanieczyszczające środowisko lub wytwarzające duży hałas, składowiska odpadów, nowe drogi przecinające tereny leśne)
- lokalizowania i budowy nowych domków letniskowych i ogródków działkowych
- lokalizowania i budowy nowych obiektów budowlanych : na gruntach leśnych w odległości mniejszej niż 30 m od ściany lasu; w oderwaniu od istniejących wsi; w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej wód powierzchniowych z wyjątkiem pomostów i hangarów na sprzęt wodny; w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk i w odległości do 50 m od ich granic
- zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne.

Jednocześnie dla obszaru TPK obowiązujące są ograniczenia i nakazy ochrony, zawarte w w/ w Rozporządzeniach Wojewody Gdańskiego.

Ad. 2 Otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego zajmuje w gminie Szemud powierzchnię 180 ha na jej południowo-zachodnim krańcu.

Ad 3. Pomniki przyrody. Na terenie gminy zarejestrowanych jest obecnie 8 pomników przyrody. Zestawienie ich przedstawia tabela 3.

Występowanie pomników przyrody nie stwarza istotnych ograniczeń dla gospodarki przestrzennej - konieczne jest zapewnienie nienaruszalności terenu w promieniu 15 m od pnia drzewa pomnikowego lub głazu. W promieniu tym zabronione jest:

- wznoszenie budynków, budowli, urządzeń i instalacji
  - usuwanie i niszczenie pokrywy glebowej
- oddziaływanie na obiekty w jakikolwiek inny sposób.

Tabela 3 Zestawienie pomników przyrody w gminie Szemud

Lp.	Numer rejestru Wojewódz.	Gatunek	Obwód	Ilość drzew/ głązów	Data zatwierdz.	Położenie
1.	93/55	Głaz	8,20	1	31-01-55	L. Kamień, obr. Gniewowo
2.	94/55	Głaz	11,30	1	31-01-55	L. Kamień, obr. Gniewowo
3.	95/55	Głaz	10,10	1	31-01-55	L. Kamień, obr. Gniewowo
4.	812/91	Głaz	11,00	1	14-03-91	L. Kamień
5.	813/91	Głaz	6,85	1	14-03-91	L. Przetoczyno, obr. Gniew
6.	814/91	Głaz	11,70	1	14-03-91	L. Kamień, obr. Gniewowo
7.	729/89	Buk pospolity <i>Fagus silvatica</i>	3,00	1	12-06-89	Karczemki, były cmentarz ewangelicki
8.	730/89	Buk pospolity <i>Fagus silvatica</i>	2,60; 2,50; 3,00	3	12-06-89	Szemud, naprzeciw cmentarza katolickiego

2.2. Uwarunkowania społeczno – gospodarcze

Dynamika rozwoju demograficznego w latach 1988-98

W ostatnim dziesięcioleciu gmina Szemud wykazywała wysoką dynamikę rozwojową. Dla okresu 1988-98 wskaźnik dynamiki wyniósł 116,2 %, znacznie powyżej średniej dynamiki rozwojowej ludności wiejskiej b. woj. gdańskiego, która osiągnęła w tym okresie wskaźnik 107,9 %.

W poszczególnych latach wzrost ludności gminy kształtował się następująco (dane z publikacji statystycznych GUS i US w Gdańsku):

1988 r.	-	8913 osób	- 100,0
1989 r.	-	8945 „	- 100,4
1990 r.	-	9057 „	- 101,6
1991 r.	-	9198 „	- 103,2
1992 r.	-	9365 „	- 105,1
1993 r.	-	9526 „	- 106,9
1994 r.	-	9728 „	- 109,1
1995 r.	-	9908 „	- 111,2
1996 r.	-	10 082 „	- 113,1
1997 r.	-	10 251 „	- 115,0
1998 r.	-	10 392 „	- 116,2

Łącznie w latach 1988-98 przyrost rzeczywisty wyniósł 1479 osób.

Według danych Urzędu Gminy z czerwca 1999 r. ludność gminy liczyła 10 704 osoby, o 312 osób więcej w stosunku do stanu z grudnia 1998 r.

Główne czynniki wzrostu ludności gminy Szemud to: wysoki przyrost naturalny i utrzymujące się od 1993 roku dodatnie saldo migracji (przewaga napływu nad odpływem ludności).

Przyrost naturalny w ostatnich latach wynosił przykładowo:

1990 r.	-	16,6 ‰
1994 r.	-	15,1 ‰
1996 r.	-	11,3 ‰
1997 r.	-	13,7 ‰

Gmina Szemud zaliczana jest do obszarów charakteryzujących się największym przyrostem naturalnym ludności w b. woj. gdańskim (wraz z gminami w otoczeniu Wejherowa i Kartuz). W 1997 roku gmina zajęła zdecydowanie 1-sze miejsce pod względem osiągniętego przyrostu naturalnego.

Gmina Szemud, podobnie jak inne gminy w otoczeniu miast aglomeracji gdańskiej, notuje w ostatnich latach dodatnie saldo migracji, co potwierdza utrwalenie się tendencji odpływu ludności z miast na wieś. Salda migracji są na razie niewielkie, rzędu 5-6 osób na 1000 ludności (3-krotnie mniej niż wynosi poziom przyrostu naturalnego). W roku 2003 saldo migracji dla gminy Szemud wynosiło + 13,1 ‰. Wg stanu na 31.XII. 2004 liczba osób posiadających stałe zameldowanie na terenie gminy Szemud wynosiła 12 216.

Ludność i zatrudnienie

Liczba ludności w czerwcu 1999 roku wg danych Urzędu Gminy wynosiła 10 704 osoby, co stanowi ok. 1,5 % zaludnienia woj. pomorskiego oraz 6,4 % ludności powiatu wejherowskiego. Rozwój demograficzny gminy w ostatnich latach charakteryzuje się dużą dynamiką, o czym decyduje wysoki przyrost naturalny, a także, od 1993 roku – dodatnie saldo migracji, spowodowane napływem ludności z miast.

Struktura wieku i płci ludności na koniec 1998 roku charakteryzowała się :

- przewagą udziału mężczyzn w gminie
- wysokim udziałem wieku przedprodukcyjnego 0 – 17 lat - 35,4 % ogółem, w tym : zwłaszcza grupy dzieci w wieku szkolnym 7 – 15 lat - 18,4 %; jest to grupa wiekowa podlegająca obowiązkowi nauki w szkole podstawowej i gimnazjum wg nowego modelu oświaty
- wysokim udziałem młodszych roczników wieku produkcyjnego 18 – 44 lat; tzw. grupa mobilna stanowi 40,0 % ogółu ludności, a cała grupa wieku produkcyjnego 18 – 59/64 lata - 54,4 % ludności gminy
- niezbyt wysokim udziałem grupy wieku poprodukcyjnego, 60/65 i więcej lat, który wynosi 10,3 % ludności ogółem.

Generalnie „młoda” struktura wiekowa ludności decyduje o dużej podaży miejscowych zasobów siły roboczej, które szacuje się na ok. 4,0 tys. osób.

Zatrudnienie – wielkość miejscowego rynku pracy może być określona jedynie w przybliżeniu, jako że publikacje statystyki państwowej w zakresie zatrudnienia nie są kompletne.

Zatrudnienie poza rolnictwem w gminie, na koniec 1997 roku wynosiło :

- 1193 osoby w sektorze przedsiębiorstw, zatrudniających ponad 5 osób, z tego: 635 osób w przemyśle
- ok. 600 osób w zakładach osób fizycznych licząc przeciętnie 1,5 zatrudnionego na 1 zakład.

Zatrudnienie w rolnictwie wynosi 1200 – 1500 osób, przyjmując średnio co najmniej 1,0 – 1,2 zatrudnionego /1 gospodarstwo rolne.

Łącznie liczba miejsc pracy w gminie wynosi nieco ponad 3,5 tysiąca osób, co oznacza, że znaczną część miejscowych zasobów pracy wchłania miejski rynek pracy blisko położonej aglomeracji gdańskiej, bowiem rejestrowane bezrobocie w gminie Szemud jest niewielkie; na koniec 1997 roku odsetek bezrobotnych w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wynosił tylko 2,8 %.

Prognoza demograficzna – biologiczna i pomigracyjna

Na potrzeby niniejszego „Studium...” wykonana została prognoza demograficznego rozwoju gminy Szemud na lata 1998 – 2020 w wersji :

- biologicznej
- pomigracyjnej

Konsekwencje przedłużenia trendów obecnie notowanego przyrostu naturalnego (urodzenia i zgony) oraz płodności kobiet przedstawia prognoza biologicznego

rozwoju, zamieszczona w tabeli 1. W wariantcie bezmigracyjnego rozwoju ludność gminy mogłaby osiągnąć zaludnienie 11,7 tys. osób w 2010 roku i 13,0 tys. osób

w 2020 roku. Wariant taki jest wariantem teoretycznym i ma charakter prognozy

ostrzegawczej. Wynik prognozy świadczy o dużej prężności demograficznej

miejscowej ludności, co rodzi określone konsekwencje dla rozwoju społeczno
–
gospodarczego gminy. Prognoza pomigracyjna zakłada utrzymanie dodatniego, ale zmiennego w czasie salda ruchów migracyjnych i odzwierciedla spodziewana dynamikę rzeczywistego przyrostu ludności. Założenia dotyczące wielkości sald migracji przyjęte w prognozie :

lata 2001 – 2005 - 150 osób / rok
 2006 – 2010 - 200 osób / rok
 2011 – 2020 - 100 osób / rok

Przewidywany przyrost ludności wyniesie : 4,2 tys. osób do 2010 roku i dalsze 2,2 tys. osób do 2020 roku. Spowolnienie rozwoju demograficznego zakładane po 2010 roku jest zgodne z ogólnymi trendami rozwojowymi ludności kraju i województwa. Prognoza pomigracyjna uwzględnia skutki procesów napływu ludności do gminy, wyrażające się zwiększonym przyrostem urodzeń, wywołanych osiedleniem ludności napływowej. Trzeba jednak brać pod uwagę, że wśród napływających dominować będzie ludność miejska z przewagą ludności w wieku 35-45 lat o innych postawach i możliwościach prokreacyjnych niż ludność miejscowa, stąd „echo demograficzne” napływu będzie słabsze, niż to można by wywodzić z wielkości tego napływu.

Spodziewane zaludnienie gminy w roku 2010 wyniesie 14,6 tys. osób, co oznacza wzrost liczby ludności w stosunku do 1998 roku o 40,1%. Założenia na 2020 rok przewidują zaludnienie na poziomie 16,7 tys. osób; wzrost w stosunku do 1998 roku o 60,7%, a w stosunku do 2010 o 14,7%.

Zakładanie bardziej radykalnego wzrostu ludności wydaje się obecnie niecelowe. Prognozy demograficzne, podobnie jak inne założenia planistyczne, powinny być aktualizowane minimum co 5 lat.

tabela 1. – PROGNOZA BIOLOGICZNA DLA GMINY SZEMUD

	1998	2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	10392	10608	11149	11740	12403	13044
0-2	545	522	572	637	687	688
3-5	631	574	545	596	659	688
6	220	224	179	190	211	228
7-12	1261	1292	1172	1069	1187	1303
13-14	455	405	456	382	364	402
15	202	242	215	191	180	193
16-17	361	415	403	439	338	375
18	165	190	211	219	203	183
19-24	973	951	1207	1254	1260	1078
25-44	3026	3097	3115	3287	3603	3847
45-59 / 64	1487	1591	1928	2306	2416	2512
60 / 65-	1066	1107	1146	1169	1303	1546
0-17	3675	3672	3543	3503	3618	3877
7-17	2279	2353	2247	2080	2060	2273
18-59 / 64	5651	5829	6460	7067	7482	7620

DYNAMIKA WZROSTU LICZBY LUDNOŚCI W GMINIE SZEMUD

	1998	2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	100,0	102,1	107,3	113,0	119,4	125,5
0-17	100,0	99,9	96,4	95,3	98,4	105,5
7-17	100,0	103,2	98,6	91,3	90,4	99,7
18-59 / 64	100,0	103,1	114,3	125,1	132,4	134,8
60 / 65 i więcej	100,0	103,8	107,5	109,7	122,2	145,1

STRUKTURA LUDNOŚCI

	1998	2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2	5,2	4,9	5,1	5,4	5,5	5,3
3-5	6,1	5,4	4,9	5,1	5,3	5,3
6	2,1	2,1	1,6	1,6	1,7	1,7
7-12	12,1	12,2	10,5	9,1	9,5	10,0
13-14	4,4	3,8	4,1	3,3	2,9	3,1
15	1,9	2,3	1,9	1,6	1,5	1,5
16-17	3,5	3,9	3,6	3,7	2,7	2,9
18	1,6	1,8	1,9	1,9	1,6	1,4
19-24	9,4	9,0	10,8	10,7	10,2	8,3
25-44	29,1	29,2	27,9	28,0	29,0	29,5
45-59 / 64	14,3	15,0	17,3	19,6	19,5	19,3
60 / 65-wiecej	10,3	10,4	10,3	10,0	10,5	11,9
0-17	35,4	34,6	31,8	29,8	29,2	29,7
7-17	21,9	22,2	20,2	17,7	16,6	17,4
18-59 / 64	54,4	54,9	57,9	60,2	60,3	58,4

tabela 2. – PROGNOZA POMIGRACYJNA LUDNOŚCI GMINY SZEMUD

	1998	2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	10392	10708	12812	14557	15655	16704
0-2	545	527	670	791	844	850
3-5	631	578	633	749	823	853
6	220	225	203	239	267	283
7-12	1261	1299	1302	1315	1496	1652
13-14	455	409	509	458	459	520
15	202	244	242	228	224	251
16-17	351	417	456	515	422	484
18	165	191	235	259	244	235
19-24	973	957	1324	1479	1510	1351
25-44	3026	3137	3727	4213	4539	4805
45-59 / 64	1487	1611	2286	2987	3276	3479
60 / 65-	1066	1111	1225	1324	1550	1941
0-17	3675	3700	4015	4295	4536	4893
7-17	2279	2369	2509	2516	2601	2906
18-59 / 64	5651	5897	7572	8938	9569	9871

DYNAMIKA WZROSTU LICZBY LUDNOŚCI GMINY SZEMUD

	1998	2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	100,0	103,0	123,3	140,1	150,6	160,7
0-17	100,0	100,7	109,2	116,9	123,4	133,1
7-17	100,0	104,0	110,1	110,4	114,1	127,5
18-59 / 64	100,0	104,4	134,0	158,2	169,3	174,7
60 / 65 i więcej	100,0	104,2	114,9	124,2	145,4	182,0

STRUKTURA LUDNOŚCI

	1998	2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2	5,2	4,9	5,2	5,4	5,4	5,1
3-5	6,1	5,4	4,9	5,1	5,3	5,1
6	2,1	2,1	1,6	1,6	1,7	1,7
7-12	12,1	12,1	10,2	9,0	9,6	9,9
13-14	4,4	3,8	4,0	3,1	2,9	3,1
15	1,9	2,3	1,9	1,6	1,4	1,5
16-17	3,5	3,9	3,6	3,5	2,7	2,9
18	1,6	1,8	1,8	1,8	1,6	1,4
19-24	9,4	8,9	10,3	10,2	9,6	8,1
25-44	29,1	29,3	29,1	28,9	29,0	28,8
45-59 / 64	14,3	15,0	17,8	20,5	20,9	20,8
60 / 65-wiecej	10,3	10,4	9,6	9,1	9,9	11,6
0-17	35,4	34,6	31,3	29,5	29,0	29,3
7-17	21,9	22,1	19,6	17,3	16,6	17,4
18-59 / 64	54,4	55,1	59,1	61,4	61,1	58,4

Klasyfikacja jednostek osadniczych

Obszar gminy podzielony jest obecnie na 22 obręby wiejskie, z których największym pod względem powierzchni jest Łebno (1158,3 ha), najmniejszym – Grabowiec (182,22 ha). Rozmieszczenie ludności według wielkości zaludnienia przedstawia się następująco:

<u>Jednostki o liczbie ludności</u>	<u>Liczba jednostek</u>
powyżej 1000 osób	2
500 – 1000 osób	6
300 – 500 osób	6
100 – 300 osób	7
poniżej 100 osób	1

Gmina Szemud charakteryzuje się wysokim rozproszeniem osadnictwa; w jej granicach istnieje ponad 100 skupisk osadniczych, posiadających odrębne nazwy. 2 największe pod względem liczby ludności jednostki : Bojano i Szemud skupiają prawie $\frac{1}{4}$ ludności gminy. Główną koncentrację usług obsługujących gminę stanowi gminny ośrodek usługowy w Szemudzie. Wsie o stosunkowo dobrym nasyceniu usługami to : Kielno, Bojano i Łebno.

Klasyfikacja funkcjonalna jednostek osadniczych, przeprowadzona według kryteriów określających zaawansowanie procesów urbanizacji (gęstość zaludnienia na 1 km² powierzchni bez lasów i wód) pozwala na wyróżnienie, wzdłuż granicy z Gdynią, łańcucha pierścienia wsi o różnym stopniu zaawansowania poziomu urbanizacji. Jednostką najbardziej zurbanizowaną – gęstość bliska 170 osób /1 km² – jest wieś Szemud; jednostkami urbanizującymi się o gęstości powyżej 100 osób /1 km² – wieś Bojano i Szemudzka Huta. Obszar ciągi uzupełniają wsie Grabowiec, Koleczkowo i Kielno, gdzie gęstość zaludnienia mieści się w przedziale 90 – 100 osób /1 km², a więc bliska jest spełnienia kryterium wymaganego dla obszarów urbanizujących się. Kamień, Koleczkowo, Jeleńska Huta i Kielno, ze względu na wysokie walory rekreacyjne, stanowią tradycyjne tereny wypoczynku świątecznego dla mieszkańców Gdyni.

Wpływ aglomeracji gdańskiej na przyległy obszar wiejski zaznacza się także w rozmieszczeniu różnych form działalności gospodarczej.

W grupie podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w gminie Szemud jako działalność gospodarcza osób fizycznych (ponad 500 podmiotów), ok. $\frac{1}{4}$ stanowią podmioty prowadzone przez mieszkańców miast aglomeracyjnych. Wsie położone poza pierścieniem urbanizacji zachowują charakter rolniczy, chociaż coraz wyraźniej zaznacza się tu oddziaływanie aglomeracji, o czym świadczą liczne wnioski o zmianę przeznaczenia gruntów na cele budowlane.

Gmina Szemud – Klasyfikacja struktur osadniczych

tabela nr 1

l.p.	nazwa wsi	powierzchnia w ha		ludność – osób		gęstość zaludn. osób/1ha w 1999 r.		funkcje:
		ogólna	bez lasów i wód	1988 ^{1/}	1999 ^{2/}	pow. ogólnej	bez lasów i wód	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Będargowo	1009,78	859,68	386	431	42,7	50,1	rolnicza
2.	Bojano	1042,82	902,17	660	1171	112,3	129,8	mieszkaniowo – usługowa
3.	Częstkowo	1060,12	783,11	430	528	49,8	67,4	rolnicza
4.	Dobrzewino	880,61	867,29	536	569	64,6	65,6	rolnicza
5.	Donimierz	1351,56	1098,35	561	688	50,9	62,6	rolniczo - rekreacyjna
6.	Głazica	349,67	313,31	172	186	53,2	59,4	rolnicza
7.	Grabowiec	212,76	182,22	144	164	77,1	90,0	rolnicza
8.	Jeleńska Huta	640,33	518,02	287	309	48,3	59,7	rolniczo – rekreacyjna
9.	Kamień	1736,59	667,78	342	424	24,4	63,5	rekreacyjna
10.	Kielno	1094,13	961,32	863	890	81,3	92,6	mieszkaniowo- usługowo - rekreacyjna
11.	Kieleńska Huta	380,86	306,47	•	182	47,8	59,4	rolnicza
12.	Koleczkowo	891,69	692,79	486	689	77,3	99,5	mieszkaniowo- rekreacyjna
13.	Kowalewo	283,62	245,97	100	99	34,9	40,2	rolnicza
14.	Leśno	493,89	491,53	234	232	47,0	47,2	rolnicza
15.	Łebno	1347,20	1158,30	770	910	67,5	78,6	rolnicza
16.	Łebieńska Huta	825,07	760,65	405	419	50,8	55,1	rolnicza
17.	Przetoczyno	1240,93	493,46	429	442	35,6	89,6	rolnicza
18.	Rębiska	328,21	314,41	•	221	67,3	70,3	rolnicza
19.	Szemud	1028,76	781,13	996	1324	1287	169,5	mieszkaniowo- usługowa
20.	Szemudzka Huta	213,33	194,48	175	218	102,2	112,1	rolnicza
21.	Warzno	452,99	392,71	503	294	64,9	74,9	rolnicza
22.	Zęblewo	709,46	559,73	272	314	44,3	56,1	rolnicza
	Razem:	17 574,33	13 544,84	8751	10 704	60,9	79,0	

Uwagi: 1/ wyniki wstępne NSP 1988

2/ dane Urzędu Gminy Szemud w 1999 r

Charakterystyka i rozmieszczenie działalności gospodarczej (pozarolniczej)

Według danych statystycznych * w 1997 roku w gminie Szemud zarejestrowanych było 488 podmiotów gospodarczych, z tego:

w sektorze publicznym - 18 sztuk

w sektorze prywatnym - 472 „

w tym:

zakłady osób fizycznych - 385 „

Rejestr podmiotów gospodarczych, udostępniony przez Urząd Gminy w Szemudzie wg stanu w czerwcu 1999 roku obejmował 543 jednostki, z czego:

-415 podmiotów tj. 76,4 % należało do mieszkańców gminy

-113 podmiotów tj. 20,8 % należało do mieszkańców miast aglomeracji gdańskiej

-15 podmiotów zarejestrowali mieszkańcy innych miejscowości z woj. gdańskiego i spoza województwa (Olsztyn, Toruń, Wrocław, Ciechanów).

Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych w poszczególnych wsiach:

1. Będargowo	- 10 obiektów, w tym: mieszkańcy gm. Szemud	- 10 obiektów
2. Bojano	- 75 obiektów, w tym: „ „ „ „	- 64 obiekty
3. Częstkowo	- 12 obiektów, w tym: „ „ „ „	- 12 obiektów
4. Dobrzewino	- 38 obiektów, w tym: „ „ „ „	- 34 obiektów
5. Donimierz	- 21 obiektów, w tym: „ „ „ „	- 18 obiektów
6. Głazica	- 3 obiekty, w tym: „ „ „ „	- 3 obiekty
7. Grabowiec - 2	„ „ „ „ „ „ „ „	- 2 obiekty
8. Jeleńska Huta	- 11 obiektów, w tym: „ „ „ „	- 11 obiektów
9. Kamień	- 44 obiekty, w tym: „ „ „ „	- 44 obiekty
10. Kielno	- 61 obiektów, w tym: „ „ „ „	- 45 obiektów
11. Kieleńska Huta	- 6 obiektów, w tym: „ „ „ „	- 6 obiektów
12. Koleczkowo	- 77 obiektów, w tym: „ „ „ „	- 56 obiektów
13. Kowalewo	- 2 obiekty, „ „ „ „ „ „	- 2 obiekty

* *Województwo pomorskie – przegląd ważniejszych danych statystycznych, US Gdańsk, 1998*

14. Leśno	- 1 obiekt,	w tym:	„	„	„	„	- 1 obiekt
15. Łebno	- 14 obiektów,	w tym:	„	„	„	„	- 11 obiektów
16. Łebieńska Huta	- 6 obiektów,	w tym:	„	„	„	„	- 5 obiektów
17. Przetoczyno	- 18 „	„	„	„	„	„	- 15 obiektów
18. Rębiska	- 1 obiekt	, w tym:	„	„	„	„	- 1 obiekt
19. Szemud	- 99 obiektów,	„	„	„	„	„	- 78 obiektów
20. Szemudzka Huta	- 4 obiekty,	„	„	„	„	„	- 4 obiekty
21. Warzno	- 10 obiektów,	„	„	„	„	„	- 9 obiektów
22. Zęblewo	- 8 obiektów	„	„	„	„	„	- 8 obiektów.

Rodzaje działalności gospodarczej:

- handel detaliczny, obwoźny, hurtowy	-	31 %	podmiotów
- usługi budowlane	-	20 %	„
- usługi transportowe	-	11 %	„
- usługi motoryzacyjne	-	5 %	„
- usługi leśne (zrywka drzew i przetwórstwo drewna, tartaki)	-	3 %	„
- pozostałe rodzaje działalności wraz z wytwórczością	-	30 %	„

Analiza zasobów i warunków mieszkaniowych

Urząd Statystyczny informuje*, że w 1997 roku zasoby mieszkaniowe gminy obejmowały : 1979 mieszkań o 8,3 tys. izbach mieszkalnych i powierzchni użytkowej wynoszącej 163,0 tys. m². Przeciętna wielkość mieszkania – 82 m², na 1 mieszkanie przypadło średnio 5,2 osoby. W świetle informacji statystycznych w latach 1988-97 przybyło w gminie 186 mieszkań**, ale warunki mieszkaniowe ludności pogorszyły się, ponieważ wzrosło przeciętne zagęszczenie na 1 mieszkanie (w 1988 r. wynosiło ono 4,9 osoby). Przyrost mieszkań w minionych 9 latach nie nadązał za wzrostem ludności gminy.

* *Województwo pomorskie – przegląd ważniejszych danych statystycznych, Urząd Statystyczny Gdańsk, 1998 r.*

** *Wg wyników spisu powszechnego z 1988 roku zasoby mieszkaniowe gm. Szemud obejmowały 1793 mieszkania.*

Na potrzeby niniejszego „Studium ...” uzyskano w Urzędzie Gminy dane o zasobach budowlanych, dotyczące stanu z lipca 1999 roku, przedstawione w załączonej tabeli nr 2. Według tego źródła liczba budynków mieszkalnych w gminie wynosi obecnie 1860, a siedlisk rolniczych — 1418. Różnica rzędu 440 budynków, to budynki nierolnicze, skupione głównie we wsiach : Bojano, Kielno, Szemud, Koleczkowo i Łebno. Jeśli dane o liczbie siedlisk rolniczych udostępnione w Urzędzie Gminy są wiarygodne, to oznaczałoby, że liczba siedlisk rolniczych jest wyższa niż liczba gospodarstw rolnych, która wynosi 1251 sztuk. Rozbieżność tę należy wyjaśnić w następnym etapie prac.

Istotne znaczenie dla zagospodarowania i funkcjonowania gminy ma obecność ok. 700 domków letniskowych, użytkowanych przez ludność miejską. Zabudowa tego typu zatracą często swój pierwotny charakter i upodabnia się do zabudowy mieszkaniowej stałej. Wiąże się to z wydłużeniem okresu użytkowania letnisk, bowiem coraz częściej w użytkowanie stałe, wielomiesięczne, a nawet całoroczne. Tym samym rosną potrzeby w zakresie zaopatrzenia w energię, gospodarki wodno-ściekowej i unieszkodliwiania odpadów stałych.

Tabela 2

**Gmina Szemud – Budownictwo mieszkaniowe i letniskowe wg form
- we wsiach wg stanu z 1999r.**

l.p.	Nazwa wsi	Formy budownictwa		
		Siedliska rolnicze	Budownictwo nierolnicze	Budownictwo letniskowe
1	2	3	4	5
1.	Będargowo	74	69	—
2.	Bojano	108	221	—
3.	Częstkowo	69	92	—
4.	Dobrzewino	83	103	—
5.	Donimierz	97	111	—
6.	Głazica	27	28	—
7.	Grabowiec	27	24	—
8.	Jeleńska Huta	49	53	62
9.	Kamień	55	77	437
10.	Kielno	112	153	126
11.	Kieleńska Huta	35	34	8
12.	Koleczkowo	115	142	46
13.	Kowalewo	19	17	—
14.	Leśno	45	38	—
15.	Łebno	114	139	—
16.	Łebieńska Huta	68	70	16
17.	Przetoczyno	54	79	—
18.	Rębiska	39	37	—
19.	Szemud	104	240	—
20.	Szemudzka Huta	27	30	—
21.	Warzno	52	55	—
22.	Zęblewo	45	48	—
	Ogółem:	1418	1860	695

Źródło : dane Urzędu Gminy wg stanu w lipcu 1999 r.

Ocena wyposażenia usługowego na tle systemu obsługi ludności

Zadania samorządu terytorialnego a system obsługi gminy

System obsługi gminy, w tym system obsługi ludności obejmuje szereg urzędzeń usługowych realizujących cele publiczne.

Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 roku w art. 13 istotę celów publicznych wyklada w następujący sposób :

„... Zadaniem dla realizacji celów publicznych , w rozumieniu ustawy, jest każda działalność państwa lub gminy wynikająca z ustaw, o ile wymaga ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania i jest finansowana w całości lub części z budżetu państwa i gminy”.

Z kolei w świetle art. 7 ustawy o samorządzie terytorialnym zadania własne gminy koncentrują się w szczególności na zadaniach w zakresie :

- ochrony zdrowia
- pomocy społecznej, w tym : ośrodków i zakładów opiekuńczych
- oświaty, w tym : szkół podstawowych, przedszkoli i innych placówek oświatowo – wychowawczych
- kultury, w tym : bibliotek komunalnych i innych placówek upowszechniania kultury
- kultury fizycznej, w tym : terenów i urzędzeń rekreacyjnych
- utrzymania gminnych obiektów i terenów sportowych
- utrzymania cmentarzy i targowisk komunalnych
- utrzymania gminnych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych
- mieszkalnictwa komunalnego.

Zadania własne gminy mieszczą się w kategoriach wyróżnionej dla potrzeb warsztatu planistycznego „podstawowej obsługi mieszkańców” – na poziomie osiedla mieszkaniowego, natomiast zadania administracji państwowej w działach usługowych – w kategoriach „obsługi wyższego rzędu”.

Zadania ponadlokalne, ukierunkowane na zaspokojenie potrzeb ponadlokalnych i finansowane przez budżet wojewody winny być umieszczone w tzw. wojewódzkim rejestrze zadań rządowych. Wytyczne w sprawie dalszego ich funkcjonowania oraz zamierzeń rozwojowych (lub likwidacyjnych) powinny pochodzić ze szczebla wojewódzkiego.

Wyposażenie usługowe

Z punktu widzenia zadań samorządu terytorialnego, istotne znaczenie ma wyposażenie gminy w usługi publiczne, finansowane przez budżet gminy. Obecne zagospodarowanie gminy wskazuje na to, że jest ona dobrze wyposażona pod względem usługowym (dane w załączonej tabeli 3).

Szczególnie dobrze rozwinięta jest sieć **szkół**, która obejmuje : 4 gimnazja, 10 szkół podstawowych z klasami I - III. Przy wszystkich szkołach istnieją oddziały przedszkolne dla 6-latków.

W zakresie **kultury** istnieją : 2 ośrodki kultury, 1 świetlica, 5 bibliotek, 5 kościołów i 1 muzeum.

Na rzecz **ochrony zdrowia** mieszkańców działają 4 ośrodki zdrowia, 2 wydzielone gabinety lekarskie i 2 apteki.

W zakresie urządzeń sportowych istnieją : 3 boiska sportowe, 1 kąpielisko otwarte, 4 kluby jeździeckie (nowa forma rekreacji rozwijająca się w gminie samorzutnie).

Usługi komunalne to : 4 cmentarze i 6 obiektów straży pożarnej.

Gmina Szemud – Wyposażenie wsi w usługi publiczne

l.p.	Nazwa wsi	Administracja i łączność					Oświata wychowanie				Kultura i sztuka				Ochrona zdrowia			Sport			Obiekty komunalne			
		Urząd Gminy	Komisariat Policji	Bank	Poczta	Centrum telefoniczne	Gimnazja	Szkoły podstawowe I-VI	Szkoły podstawowe I-III klas	Oddziały przydziałowe nieprzyszłościach	Ośrodek kultury	Świetlica	Biblioteka	Kościół	Muzeum	Ośrodek zdrowia	Gabinet lekarski	Apteka	Boiska sportowe	Kąpieliska otwarte	Klub jeździecki	Centrum	Stażownia	Zbiorniki przeciwosnowe
1.	Będargowo																							
2.	Bojano						+	+	+			+	+		+	+						+	+	+
3.	Częstkowo							+	+			+											+	
4.	Dobrzewino							+	+											+				
5.	Donimierz								+	+														
6.	Głazica																							
7.	Grabowiec												+											
8.	Jeleńska Huta							+	+															
9.	Kamień								+	+														
10.	Kowalewo																							
11.	Kielno				+		+	+	+	+		+	+		+		+	+				+	+	
12.	Kieleńska Huta								+	+														
13.	Koleczkowo				+			+	+									+		+				
14.	Leśno																			+				
15.	Łebno				+		+	+	+			+	+	+	+	+						+	+	
16.	Łebieńska Huta							+	+															
17.	Przetoczyno				+			+	+														+	+
18.	Rębiska								+	+														
19.	Szemud	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+
20.	Szemudzka Huta																							
21.	Warzno																							
22.	Zęblewo																						+	

Razem – il. obiektów	1	1	1	5	1	4	10	4	14	2	1	5	5	1	4	2	2	3	-	4	4	6	3
-----------------------------	---	---	---	---	---	---	----	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Źródło : dane zebrane w Urzędzie Gminy Szemud w lipcu 1999 roku

Ocena warunków życia mieszkańców

Celem zdiagnozowania warunków życia mieszkańców gminy Szemud przeanalizowano szereg wskaźników zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie: mieszkalnictwa, infrastruktury usługowej i technicznej, bezrobocia, dochodów i wydatków budżetu gminy – wg stanu z 1997 roku na podstawie danych statystycznych*. Porównano też poziom warunków życia w gminie z przeciętnymi warunkami życia ludności woj. pomorskiego.

Średnie warunki życia w województwie zawiżają gminy miejskie, nie jest to więc skala porównania adekwatna dla gminy typowo wiejskiej.

•Warunki mieszkaniowe

Podstawowe wskaźniki, charakteryzujące zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w gm. Szemud były w 1997 roku niższe od średniej dla województwa – pod względem liczby mieszkań na 1000 ludności oraz ilości mieszkań oddanych do użytku na 1000 ludności. Przeciętna wielkość wsk. wyrażonego w m² pow. użytkowej na 1 mieszkańca była zbliżona do przeciętnej wojewódzkiej.

•Wyposażenie usługowe gminy

Poziom wyposażenia usługowego dla gminy Szemud na tle zbioru miast i gmin województwa jest niższy, co tłumaczy się, w dużym stopniu, bliskim sąsiedztwem aglomeracji miejskiej. Ludność gminy, dzięki dobrym połączeniom komunikacyjnym, może korzystać z usług w Gdańsku i Gdyni, co pozwala na wyrównywanie braków wyposażenia gminy.

•Wyposażenie techniczne

Zarówno nasycenie drogami liczone w stosunku do powierzchni gminy, jak i liczba abonentów telefonicznych na 1000 ludności są średnio o 20 % niższe od średniej wojewódzkiej. Brak jest porównywalnych danych statystycznych dot. poziomu zaspokojenia potrzeb w innych działach infrastruktury technicznej.

---

* *Województwo pomorskie – przegląd ważniejszych danych statystycznych, Urząd Statystyczny, Gdańsk 1998 r.*

Rynek pracy

Lokalny rynek pracy na tle województwa jest słabo rozwinięty, ale zwraca uwagę bardzo niską stopą bezrobocia – prawie 3-krotnie niższą niż w województwie. Poziom nasycenia zakładami osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą odpowiada 2/3 poziomu wojewódzkiego.

•Dochody i wydatki budżetowe

Dochody i wydatki budżetowe, przeliczone na 1 mieszkańca były w 1997 roku w gminie Szemud wyższe od średnich w województwie pomorskim.

Tabela 4

Gmina Szemud - Warunki życia mieszkańców w 1997 roku na tle zbioru gmin woj. pomorskiego

l.p.		Wielkość wskaźników		% średniej dla województwa
		gmina	województwo	
1	2	3	4	5
<u>1.</u>	<u>Mieszkalnictwo</u>			
1.1.	Liczba mieszkań na 1000 ludności	192	287	66,9
1.2.	Pow. użytkowa w m ² na 1 osobę	16	17	94,1
1.3.	Mieszkania oddane do użytku na 1000 ludności	1,3	2,5	52,0
<u>2.</u>	<u>Demografia</u>			
2.1.	Przyrost naturalny na 1000 ludności	13,7	3,1	441,9
2.2.	Saldo migracji na 1000 ludności	2,3	0,2	115,0
<u>3.</u>	<u>Rysunek pracy</u>			
3.1.	Pracujący poza rolnictwem na 1000 ludności	116	240	48,3
3.2.	Bezrobotni zarejestrowani na 100 osób w wieku produkcyjnym	2,8	7,7	36,4
3.3.	Zakłady osób fizycznych na 1000 ludności	37	55	67,2
<u>4.</u>	<u>Infrastruktura społeczna</u>			
4.1.	Liczba ludności na 1 lekarza	2563	467	548,8
4.2.	Liczba ludności na 1 sklep	202	90	224,4
4.3.	Księgozbiór biblioteki na 1000 ludności	4980	3104	160,4
4.4.	Liczba ludności na 1 aptekę	5126	4908	104,4
<u>5.</u>	<u>Infrastruktura techniczna</u>			
5.1.	Drogi gminne i lokalne w km na 1 km ²	0,4	0,5	80,0
5.2.	Abonenci telefoniczni na 1000 ludności	168,7	206,9	81,5
<u>6.</u>	<u>Dochody i wydatki budżetów gminnych na 1 mieszkańca w zł</u>			
6.1.	Dochody budżetowe	1231	1042	118,1
6.2.	Wydatki budżetowe	1234	1090	113,2

2.3. Uwarunkowania wynikające z zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Użytkowanie gruntów

•Struktura użytków rolnych

Według ewidencji gruntów, prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Wejherowie, powierzchnia i struktura użytków gminy Szemud na dzień 01.01.1999 r. była następująca:

	ha	%
<u>Powierzchnia ogółem :</u>	<u>17 657</u>	<u>100,0</u>
- użytki rolne	11 697	66,2
w tym:		
grunty orne	8 860	50,2
łąki	1 038	5,9
pastwiska	1 710	9,7
sady	79	0,4
- lasy oraz grunty zadrzewione	3 744	21,2
- tereny zabudowane i zurbanizowane	1 147	6,5
w tym:		
tereny mieszkaniowe	356	2,0
inne tereny zabud.	9	0,0
zurb. tereny niezabud.	274	1,6
tereny rekreac. wypocz.	11	0,1
użytki kopalne	9	0,0
tereny komunikacyjne	488	2,8
- tereny różne	1	0,00
- nieużytki	677	3,8
- wody	401	2,3
w tym:		
płynące	261	1,5
stojące	75	0,4
rowy	65	0,4

Według przeprowadzonego spisu rolnego, w 1996 roku użytkowanie gruntów było nieco inne:

	ha	%
<u>Powierzchnia ogółem :</u>	<u>17 592</u>	<u>100,0</u>
- użytki rolne	12 006	68,2
w tym:		
grunty orne	9 188	52,2
sady	24	0,1
łąki	1 494	8,5
pastwiska	1 300	7,4
- lasy i grunty leśne	3 435	19,5
- grunty pozostałe i nieużytki	2 163	12,3

Pomimo dużej powierzchni lasów we wsiach Kamień, Przetoczyno, Koleczkowo, Bojano, Szemud, Donimierz, Łebno i Zęblewo, udział lasów w gminie jestna poziomie około 20 % powierzchni i jest niższy niż w województwie, ale wyższy niż w sąsiadującej np. gminie Przodkowo.

Na przestrzeni 20 lat nastąpił ubytek użytków rolnych o około 470 hektarów, z tego na rzecz wzrostu powierzchni leśnej przypada około 280 ha.

•Struktura własności gruntów

Według ewidencji gruntów w dniu 1 stycznia 1999 roku struktura własności gruntów była następująca :

	ha	%
<u>Powierzchnia ogółem :</u>	<u>17 657</u>	<u>100,0</u>
- grunty Skarbu Państwa	2 514	14,2
w tym: Zasób Agencji Własności		
Rolnej Skarbu Państwa	254	1,4
grunty Lasów Państwowych	1 924	10,9
grunty w trwałym zarządzie		
(drogi, rowy)	125	0,7
pozostałe	211	1,2
- grunty gminy i związków międzygm.	268	1,5
w tym: tworzące zasób gruntów		
komunalnych	199	1,1
grunty w zarządzie jedn. org. gmin	38	0,2
przekazane w użytkowanie wieczyste	9	0,1
pozostałe	22	0,1
- grunty osób fiz. nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	592	3,4
- grunty osób fiz. wchodzące w skład gospodarstw rolnych	14 016	79,5
- grunty spółdzielni	92	0,5
- grunty kościołów i związków wyzn.	54	0,3
- grunty osób prawnych	44	0,2
- powierzchnia wyrównawcza	77	0,4

•Gleby i ich właściwości

Na obszarze gminy występują gleby wytworzone z glin i piasków naglinowych, piasków słabo gliniastych i luźnych oraz ze żwirów.

Cechą charakterystyczną tego obszaru jest bardzo duża zmienność glebowa. Dotyczy ona głównie składu mechanicznego. Bardzo często obok siebie występują gleby wytworzone z glin, piasków i żwirów. Jeżeli uwzględnimy możliwość zalegania poszczególnych utworów w różnych ze sobą kombinacjach i na różnych głębokościach, uwidacznia się obraz wielkiej mozaiki różnych w zasadzie gleb. Uwzględniając przy tym zróżnicowanie rzeźby terenu i związaną z tym zmienność przestrzenną układu stosunków wodnych, otrzymujemy jeszcze większą ilość kombinacji różnych układów glebowych.

Drugą cechą charakterystyczną gleb tego obszaru jest ich kwaśny odczyn, gdyż utwory, na których powstały, były w większości kwaśne z natury.

Na utworach tych, pod wpływem roślinności leśnej, wytworzyły się głównie gleby bielcowe i brunatne kwaśne. Trzeba przyznać, że typy gleb nie decydują na tym obszarze w dużym stopniu o właściwościach gleb. Znacznie większe znaczenie ma tu skład mechaniczny, rzeźba terenu i stosunki wodne, a także odczyn gleb.

W obniżeniach terenu oraz dolinkach smużnych wytworzyły się gleby organogeniczne (torfowe i mułowo-torfowe) a także czarne ziemie. Udział tych gleb nie jest duży i są one aktualnie wykorzystywane głównie pod łąki i pastwiska.

Najlżejsze gleby, wytworzone z piasków luźnych, słabo gliniastych i żwirów znajdują się w dużej części pod lasami. Ich udział w użytkach rolnych jest również znaczny, a szczególnie we wsiach Bojano, Koleczkowo, Łebno, Kowalewo, Szemud i Zęblewo. Są to gleby przepuszczalne okresowo bądź stale za suche oraz o niskiej zasobności w przyswajalny fosfor, potas i magnez.

W klasyfikacji gleboznawczej zaliczono je głównie do klasy VI i VI Z, a na mapach glebowo-rolniczych do kompleksu żytnio-łubinowego.

Głębokie piaski słabo gliniaste lub zalegające na glinach mają nieco korzystniejsze stosunki powietrzno – wodne i zostały zaliczone do klas V i IV b oraz do kompleksu żytniego słabego.

Najlepsze gleby na terenie gminy wytworzyły się z piasków gliniastych zalegających na glinie oraz z glin piaszczystych w korzystnym położeniu. W zdecydowanej większości zostały zaliczone do klasy R IV b i R IV a, najlepsze - np. we wsi Dobrzewino do klasy R III b i do kompleksu 4 - żytniego bardzo dobrego, a gorsze do kompleksu 5 – żytniego dobrego.

Jest rzeczą charakterystyczną dla tego obszaru, że gleby wytworzone z glin i położone na wierzchołkach oraz zboczach pagórków wykazują gorsze właściwości fizyczne i chemiczne. Są trudne do uprawy i bardziej zawodne od gleb wytworzonych z piasków gliniastych.

Wymienione wyżej czynniki wpłynęły na niską bonitację gleb.

W oparciu o materiały ewidencji gruntów udział poszczególnych klas bonitacyjnych na obszarze gminy jest następujący:

grunty orne klasy	III a	–	0,1 %
	III b	–	0,6 %
	IV a	–	7,8 %
	IV b	–	21,7 %
	V	–	40,6 %
	VI	–	28,9 %
	Z VI	–	0,3 %

łąki	klasy III	–	2,4 %
	IV	–	32,7 %
	V	–	53,0 %
	VI	–	11,9 %

pastwiska	klasy III	–	0,9 %
	IV	–	25,0 %
	V	–	46,9 %
	VI	–	25,7 %
	Z VI	–	1,5 %

W przeprowadzonej w 1982 roku przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej gmina Szemud uzyskała za jakość i przydatność gleb 34,4 punktów, co uplasowało ją na 38 miejscu wśród jednostek administracyjnych ówczesnego województwa gdańskiego, a pod względem syntetycznego wskaźnika oceny warunków przyrodniczych (gleby, agroklimat, rzeźba terenu i warunki wodne) na 31 miejscu.

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych

W poniższej tabeli zamieszczono ilość gospodarstw i działek rolnych wg grup obszarowych, ich udział w powierzchni użytków, a także średnią ilość działek i ich powierzchnie przypadające na jedno gospodarstwo. Źródło : Spis rolny z 1996 r.

Tabela 1

Wielkość gospodarstwa w ha	Ilość gospodarstw i działek rolnych	Powierzchnia gruntów w ha	Średnia ilość działek w gospodarstwie	Średnia wielkość działek
do 1	93	65		
1 – 2	90	165	1,7	1,1
2 – 3	73	229	1,3	2,4
3 – 5	122	616	1,7	3,0
5 – 7	129	922	1,8	3,9
7 – 10	248	2558	2,2	4,8
10 – 15	326	4794	2,2	6,6
15 – 20	114	2321	2,8	7,3
20 – 30	46	1276	3,8	7,3
30 – 50	8	372	2,8	16,9
50 – 100	1	90	•	•
500 – 100	1	564	•	•
Razem:	1 251	13 972		

Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosi:

Ogółem:	12 ha
- użytki rolne	10 ha
w tym: grunty orne	7,7 ha
sady	-
łąki	1,3 ha
pastwiska	1,0 ha
- lasy i grunty leśne	1,2 ha
- grunty pozostałe	0,8 ha

Uwzględniając mało korzystne warunki do produkcji rolnej należy stwierdzić, że bardzo duża ilość gospodarstw szczególnie poniżej średniej wielkości (12 ha) nie jest w stanie wypracować dochodu pozwalającego na inwestowanie i utrzymanie rodziny rolnika. Świadczą o tym materiały statystyczne, gdzie badano udział dochodu z działalności rolniczej w dochodach gospodarstwa domowego ogółem.

-poniżej 10 % dochodu 2,0 % gospodarstw

-10 – 30 % dochodu 15,5 % gospodarstw

-30 – 50 % „ 14,3 % „

-50 – 67 % „ 18,9 % „

-67 – 90 % „ 18,9 % „

-90 – 100 % „ 30,4 % „

Produkcja rolna

•Produkcja roślinna

Według spisu rolnego w 1996 roku powierzchnia i struktura zasiewów przedstawiała się następująco:

	ha	%
<u>Powierzchnia ogółem :</u>	<u>8 069</u>	<u>100,0</u>
w tym: - zboża razem	5 945	73,7
pszenica	462	5,7
żyto	2 987	37,0
jęczmień	277	3,4
owies	846	10,5
pszenżyto	151	1,9
mieszanki zboż.	1 222	15,2
- ziemniaki	1 370	17,2
- warzywa gruntowe	8	0,1
- truskawki	15	0,2
- pozostałe	731	9,0

W strukturze zasiewów dominują zboża – 73,7 %, a wśród nich żyto, mieszanki zbożowe i owies. Pszenica zajmuje małe powierzchnie, a jedynie we wsi Dobrzewino zajmuje 24 % powierzchni zasiewów.

Ziemniaki zajmują 17 % powierzchni, a rośliny pastewne około 9 %.

Plony zbóż i ziemniaków w gospodarstwach indywidualnych w 1998 roku były następujące:

pszenica	19,0 dt/ ha
żyto	23,8 dt/ ha
owies	20,0 dt/ ha
pszenżyto	19,3 dt/ ha
ziemniaki	185,0 dt/ ha

•Produkcja zwierzęca

Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych wg spisu rolnego z 1996 roku:

Bydło	47 szt.
w tym krowy:	21 szt.
Trzoda chlewna	143 szt.
Owce	6 szt.
Konie	5 szt.
Kury	314 szt.

Obsada bydła jest niezbyt wysoka, bo jest uwarunkowana w dużej mierze powierzchnią paszową i niezbyt wysoką opłacalnością tego działu produkcji. Jest jednak wyższa niż w gminach kartuskich, ale niższa niż w gminach Wejherowo i Krokowa. Podobna obsada jest w gminie Puck obfitującej w duże powierzchnie łąk.

Obsada trzody chlewnej była dotychczas wysoka, podobnie jak w gminach Wejherowo, Luzino, Kartuzy, Żukowo i Chmielno, ale niższa niż w gminie Przdokowo. Trudno jednak na razie przewidzieć, jak się będzie kształtować po powstałym w 1998 roku kryzysie z opłacalnością chowu trzody chlewnej.

Na obszarze gminy jest dużo ferm drobiowych, które najczęściej nie są związane z gospodarstwami rolnymi. Pogorszenie się opłacalności produkcji drobiarskiej w ostatnich latach spowodowało, że część obiektów produkcyjnych nie jest wykorzystywana.

Spośród 1153 gospodarstw rolnych 216 nie posiada podstawowych gatunków zwierząt, a 160 nie posiada w ogóle zwierząt gospodarskich.

Gospodarka leśna

Według stanu na dzień 01.01.1999 r. lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmowały obszar 3728 ha. Podział tego obszaru według form własności jest następujący:

	<u>ha</u>	<u>%</u>
- zasób Agencji Własności Rolnej S.P.	6	0,2
- Państwowe Gospodarstwa Leśne	1803	48,4
- pozostałe grunty Skarbu Państwa	25	0,6
- grunty komunalne	20	0,5
- grunty wchodzące w skład indywidualnych gospodarstw rolnych	1788	48,0
- grunty osób fiz. nie wchodzące w skład indywid. gosp. rolnych	53	1,4
- grunty spółdzielni	15	0,4
- grunty kościołów	17	0,5
- grunty osób prawnych	1	0,0

Teren gminy Szemud jest w zasięgu działalności dwóch nadleśnictw: Gdańsk i Strzebielino, z tym że to drugie obejmuje tylko obręby Częstkowo i Łebno, gdzie lasy nie tworzą dużych zwartych obszarów i gdzie nie ma lasów ochronnych.

W nadleśnictwie Gdańsk znajdują się duże i zwarte obszary leśne w zasięgu Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i mające status lasów ochronnych.

W lasach państwowych najpowszechniej występującym typem siedliskowym, bo na około 60 % powierzchni, jest L M św., nieco ponad 20 % L św. , a w mniejszym stopniu B M św., B św. i in. Głównymi gatunkami lasotwórczymi są sosna i buk. Występują również świerk, dąb, brzoza.

W lasach prywatnych skład gatunkowy i wiek drzewostanów jest trochę inny, a w nasadzeniach porolnych dominują sosna.

Nadleśnictwo Strzebielino posiada plan urządzenia gospodarstwa leśnego wg stanu inwentaryzacji na 31.12.1991 rok. Okres obowiązywania : 1992 do 2001 r. Dla lasów prywatnych uproszczony plan urządzenia lasu od 01.01.1993 r. do 31.12.2003 roku.

W Nadleśnictwie Gdańsk jest plan urządzenia lasu wg stanu na 01.01.1995 rok. Również dla lasów prywatnych jest uproszczony plan urządzenia lasu od 01.01.1995 r. do 31.12.2004 roku.

Gospodarka rybacka

Na obszarze gminy występuje 336 ha wód stojących i płynących (bez rowów melioracyjnych).

Struktura własności wód jest następująca :

	wody płynące	wody stojące
-Zasób Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa	209 ha	36 ha
- Państwowe Gosp. Leśne		17 ha
- osoby fizyczne	50 ha	22 ha
Razem :	259 ha	75 ha

Ukierunkowanie produkcji rolnej

Jednym z istotnych problemów na obszarze gminy jest ustalenie granicy rolno – leśnej. Wydaje się, że proces ten będzie trwał jeszcze kilka, a może kilkanaście lat, kiedy to rachunek ekonomiczny wyeliminuje z rolnictwa grunty najsłabsze i niekorzystnie położone.

Plonowanie roślin uprawnych w warunkach słabych gleb Pojezierza Kaszubskiego uzależnione jest od poziomu nawożenia, w tym nawożenia organicznego i wapnowania. Zapewnienie nawożenia organicznego przynajmniej co 4 lata wymaga harmonijnego rozwoju i opłacalności produkcji zwierzęcej. Zakłócenia w tej dziedzinie mogą się negatywnie odbić na wysokości plonów i dochodach gospodarstw rolnych.

Zauważalny od kilku lat spadek wartości produkcji towarowej w rolnictwie będzie zapewne przyczyną poszukiwania przez ludność wiejską dochodów spoza rolnictwa, a także pozbywania się całych gospodarstw (szczególnie małych) lub części posiadanych gruntów.

Z przedstawionego materiału wynika, że rozwój produkcji rolnej na terenie gminy jest ograniczony zarówno warunkami przyrodniczymi jak i ekonomicznymi.

Dlatego też istotnym zadaniem dla administracji lokalnej i regionalnej będzie w najbliższym czasie stwarzanie warunków do zatrudnienia ludności, która będzie musiała odejść z rolnictwa.

2.4. Uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania i procesów inwestowania

2.4.1. Tereny zainwestowane i przeznaczone do zainwestowania – w świetle obowiązujących opracowań planistycznych

Na terenie gminy Szemud obecnie obowiązują plany miejscowe obejmujące 29 % powierzchni gminy. Są to w zdecydowanej większości plany terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkalną oraz usługową. W latach 2004- 2006 zostało uchwalone 52 m.p.z.p. , a kolejnych 51 przygotowanych do uchwalenia. Łącznie opracowane zostały plany obejmujące powierzchnię 3976,0 ha.

1.– „miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Szemud” opracowany w r.1989, zatwierdzony uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Szemudzie Nr XI/39/90 z dn. 27.02.1990 r. (ogłoszony w Dz.Urz.Woj.gd. Nr 16, poz. 124 z 1990 r.) z późniejszymi zmianami zatwierdzonymi uchwałą Rady Gminy Nr XVIII/98/92 z dn. 30.07.1992 r.

2.– „miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego wsi Szemud – Grabowiec” zatwierdzony uchwałą Nr XVIII/70/87 Gminnej Rady Narodowej w Szemudzie z dn. 14.08.1987 r. (Dz.Urz.Woj.Gd. Nr 17, poz. 113 z 1987 r.)

3.– „miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego centrum wsi Szemud” zatwierdzony uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Szemudzie nr XVIII/70/87 z dnia 14.08.1987 r.

4.– „miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego obszaru intensywnego zainwestowania wsi Koleczkowo” zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Nr XII/74/92 z dn. 30.01.1992 r. (ogłoszony w Dz.Urz.Woj.Gd. Nr 11 z dn. 4.05.1992 r.)

5.– „miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego rejonu jezior: Kamień, Wysoka, Jelonek i Brzeżonko” zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Nr XXVI/143/93 z dn. 31.08.1993 r. (Dz.Urz.Woj.Gd. Nr 19 z 1.10.1993 r.)

6.– „miejscowe plany fragmentów wsi Kielno, Kieleńska Huta, Będargowo i Grabowiec” zatwierdzone uchwałą Nr XVII/91/96 Rady Gminy Szemud z dn. 29.11.1996 r. (Dz.Urz.Woj.Gd. Nr 6 poz. 21 z dn. 28.02.1997 r.)

7.– „miejscowe plany fragmentów wsi Szemud, Koleczkowo, Bojano, Kieleńska Huta, Warzno, Dobrzewino, Jeleńska Huta, Kamień i Kielno” zatwierdzone uchwałą Nr XXXI/192/98 Rady Gminy Szemud z dn. 17 czerwca 1998 r. (Dz.Urz.Woj.Gd. Nr 62 poz. 298 z dn. 18.09.1998 r.)

8.– „miejscowe plany fragmentów wsi Szemud, Bojano, Częstkowo, Dobrzewino, Głazica, Jeleńska Huta, Kamień, Kielno, Kieleńska Huta, Koleczkowo, Kowalewo, Leśno, Łebno, Przetoczyno, Warzno, Rębiska, Donimierz, Będargowo” zatwierdzone uchwałą Rady Gminy Nr X/87/99 z dn. 12.05.1999 r.(Dz. U. Woj. Gd. Nr. 78/99 z dn. 28. 07.99 poz. 446).

9.– „miejscowe plany fragmentów wsi „Kielno i Szemud” zatwierdzone uchwałą Rady Gminy Nr XXXI/191/98 z dn. 17. 06. 1998 r. (DZ. U. Woj. Gd. Nr 107/99 z dn. 13. 10. 1999 r.).

Cała powierzchnia gminy Szemud wynosi 17 574, 33 ha. Na tej powierzchni tereny zainwestowane ogółem zajmują (wg stanu ewidencji na dzień 02.06.1999 r.) 1 164,3 ha, w tym :

- tereny zabudowane	-	356,75 ha
- tereny przeznaczone w m. planach do zabudowy, lecz jeszcze nie zabudowane i nie uzbrojone	-	294,05 ha
- tereny niezabudowane na terenach urządzonych	-	10,39 ha
- drogi	-	484,948 ha

Tereny przewidziane do zainwestowania zgodnie z planami wymienionymi w pkt 6,7,8 i 9 – zajmują powierzchnię 40,16 ha. Tereny przeznaczone do zainwestowania - wg miejscowych planów zatwierdzonych w przeciągu 1999r., a nie wykazane jeszcze w powyższej ewidencji zajmują powierzchnię 150,23 ha. Łącznie do końca 1999 r. na cele inwestycyjne na terenie gminy przeznaczono powierzchnię 454,67 ha. Powierzchnia ta pozwala na podwojenie obecnej liczby mieszkańców i podmiotów gospodarczych.

Wielkości powierzchniowe /w ha/ dokonanych zmian planu gminy Szemud zatwierdzonych uchwałą Rady Gminy nr X/87/99 z dnia 12 maja 1999 r.

Wieś	MN	RPO	UR/S	UT	MR	P/U	PE	ZC
Kielno	3,28							
Jeleńska Huta	0,12							
Bojano	9,03	2,54						1,0
Warzno	0,13							
Szemud	0,7		0,5			0,23	2,6	
Dobrzewino	6,08		0,5		1,2			
Donimierz	1,2			5,2				
Łebno	2,0							
Koleczkowo				3,0				
Kamień	0,25							
Rębiska	0,6							
Razem :	23,39	2,54	1,0	8,2	1,2	0,23	2,6	1,0
Ogółem :	40,16 ha							

Tereny przeznaczone do zainwestowania zgodnie z planami opublikowanymi		UR	UT	inne
Bojano	12.19	1.3		
Będargowo			8.61	
Dobrzewino	4.9			
Grabowiec				12.93
Jeleńska Huta	2.8			
Kamień	1.1			
Kielno	3.4		6.18	0.3
Kieleńska Huta	3.32		0.54	
Koleczkowo	4.28		1.8	
Warzno	0.6	0.8		
Szemud	4.86			
	37.45	2.1	17.13	13.23
Tereny przeznaczone do zainwestowania zgodnie z planami zatwierdzonymi nieopublikowanymi	23.39	1.0	8.20	7.57
Razem :	60.48	3.1	25.33	20.80
OGÓŁEM :	110,07 ha			

•Analiza wniosków o zmianę przeznaczenia terenu na cele inne, niż rolnicze

Pakiet wniosków zgłoszonych do „Studium...” obejmuje 492 sztuki, z czego:

-338 wniosków, tj. 68.8 % dotyczy budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, w tym: budownictwa siedliskowego,

-93 wnioski, tj. 18,9 % dotyczy budownictwa letniskowego,

-61 wniosków dotyczy budynków gospodarczych, warsztatów, usług, żwirowni i zalesień.

Najwięcej wniosków zgłoszono we wsiach:

Bojano – 69 wniosków, Koleczkowo – 66 wniosków, Dobrzewino – 62 wn., Kamień – 52 wn., Kielno – 47 wn., Szemud – 34 wn., Jeleńska Huta – 27 wn., Donimierz – 21 wniosków.

Liczba wniosków zgłoszonych w pozostałych wsiach wynosi od kilku do kilkunastu.

Wnioskodawcami są przede wszystkim mieszkańcy gminy; na 387 wniosków opatrzonych adresem zamieszkania wnioskodawcy aż 55 % (tj. ponad 210) pochodzi od miejscowej ludności.

Mieszkańcy Gdyni złożyli 90 wniosków, a mieszkańcy Gdańska – 83 wnioski. Liczba wnioskodawców z innych miejscowości jest nieliczna.

2.5. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Szemud.

Ujęcie posiada zasoby zatwierdzone w kat „B” w ilości 49,0m³/h i pracuje w oparciu o dwie studnie, w systemie dwu-stopniowym. Na I stopniu pracują pompy głębinowe.

Woda jest magazynowana w trzech zbiornikach o łącznej pojemności 150m³. Woda nie jest uzdatniana.

Z ujęcia w Szemudzie są zaopatrywane następujące miejscowości:

- Szemud,
- Grabowiec,
- Kamień,
- Donimierz, (częściowo),
- Głazica (częściowo).

Obecnie z wodociągu zbiorczego korzysta 61% gospodarstw, pozostali z ujęć lokalnych.

Łącznie w wodociągu miejscowego zaopatrywanych jest 380 gospodarstw, a z wodociągów zagrodowych 240 gospodarstw.

Strefa ochrony bezpośredniej jest zachowana.

Strefa ochrony pośredniej nie występuje.

Wodociąg spełnia warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Będargowo.

Ujęcie posiada zasoby wody zatwierdzone w kat „B” 27,8m³/h i pracuje w oparciu o dwie studnie, jako ujęcie jednostopniowe.

Woda jest uzdatniana na dwóch odżelazniaczach.

Strefa ochrony bezpośredniej jest zachowana.

Strefa ochrony pośredniej nie występuje.

Z ujęcia jest zaopatrywana wieś Będargowo i przysiółek Szopy.

Łącznie z wodociągu jest zaopatrywanych 27 gospodarstw, a z wodociągów zagrodowych 41 gospodarstw.

Wodociąg spełnia warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego,

Szemudzka Huta.

Ujęcie posiada zasoby wody w kat „B” w ilości 76,8m³/h i pracuje w oparciu o dwie studnie, jako jednostopniowe. Woda nie jest uzdatniana.

Strefa ochrony bezpośredniej jest zachowana.

Z ujęcia w Szemudzkiej Hucie są zaopatrywane następujące miejscowości:

- Szemudzka Huta,
- Jeleńska Huta.

Łącznie z wodociągu jest zaopatrywanych 59 gospodarstw, a z wodociągów zagrodowych 134 gospodarstwa.

Wodociąg spełnia warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Łebno.

Ujęcie posiada zasoby wody zatwierdzone w kat „B” w ilości 65m³/h i pracuje w oparciu o dwie studnie, w systemie jednostopniowym.

Strefa ochrony bezpośredniej jest zachowana.

Strefa ochrony pośredniej nie występuje.

Woda jest uzdatniana na dwóch odzelaźniaczach.

Ujęcie pracuje na potrzeby Łebna i Łebieńskiej Huty.

Łącznie z wodociągu jest zaopatrywanych 181 gospodarstw, a 360 z ujęć własnych (zagrodowych).

Wodociąg spełnia warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Kielno.

Ujęcie posiada zasoby zatwierdzone w kat „B” w ilości 23,0m³/h i pracuje w oparciu o dwie studnie, w systemie jednostopniowym.

Woda jest uzdatniana na dwóch odzależniaczach.

Ujęcie pracuje na potrzeby miejscowości Kielno.

Łącznie z wodociągu są zaopatrywane 122 gospodarstwa, a 319 z wodociągów zagrodowych.

Strefa ochrony bezpośredniej jest zachowana.

Strefa ochrony pośredniej nie występuje.

Wodociąg spełnia warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Bojano.

Ujęcie posiada zasoby wody zatwierdzone w kat „B” w ilości 54m³/h i pracuje w oparciu o dwie studnie, w systemie jednostopniowym.

Woda nie jest uzdatniana.

Z ujęcia jest zaopatrywane Bojano i Koleczkowo.

Obecnie ten system wodociągowy jest rozbudowywany. Rozbudowa polega na doprowadzeniu wody do miejscowości Karczemki i Dobrzewino. Docelowo przewiduje się zaopatrywanie w wodę z ujęcia w Bojanie także miejscowości Kielno.

Strefa ochrony bezpośredniej jest zachowana.

Strefa ochrony pośredniej nie występuje.

W stanie istniejącym obecnie ujęcie wody jest wystarczające dla Bojana i Koleczkowa.

Bilans wody w stanie istniejącym :

Bojano	-1.171M
Koleczkowo	
Dobrzewino	> 689M
Karczemki	<u>- 569M</u>
	2.429M

$$Q \text{ śr.d} = 2.429 \times 110 \text{ l/Md} = 268 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q \text{ max d} = 268 \times 2 = 536 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q \text{ śr.h} = 536 : 24 = 224 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q \text{ max h} = 22,4 \times 3 = 67,2 \text{ m}^3/\text{h}$$

Obecne zasoby w wysokości 54,0 m³/h będą wystarczające na potrzeby 6.000 ludzi.

W stanie istniejącym wodociąg spełnia warunki zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Leśno.

Ujęcie posiada zasoby wody zatwierdzone w kat „B” w ilości 31 m³/h i pracuje w oparciu o dwie studnie, w systemie jednostopniowym.

Woda jest uzdatniana na dwóch odżelazniaczach.

Obecnie ujęcie pracuje na potrzeby Leśna i Kieleńskiej Huty, lecz jest w trakcie realizacji inwestycja polegająca na doprowadzeniu wody do miejscowości Kowalewo i Rębiska.

Aktualnie z wodociągu jest zaopatrywanych 56 gospodarstw, a 100 z wodociągów zagrodowych.

Strefa ochrony pośredniej jest zachowana.

Wodociąg spełnia warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Częstkowo.

Ujęcie posiada zasoby wody zatwierdzone w kat „B” w ilości 27,9 m³/h i pracuje w oparciu o jedną studnię. Ujęcie pracuje w systemie jednostopniowym.

Woda nie jest uzdatniana.

Ujęcie zaopatruje Częstkowo i w połowie Głazicę. Łącznie z wodociągu jest zaopatrywane 90 gospodarstw, a z wodociągów zagrodowych 37 gospodarstw.

Strefa ochrony bezpośredniej jest zachowana.

Strefa ochrony pośredniej nie występuje.

Wodociąg spełnia warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Przetoczyno.

Ujęcie posiada zasoby wody zatwierdzone w kat „B” w ilości 33,0 m³/h i pracuje w oparciu o jedną studnię, w systemie jednostopniowym.

Woda nie jest uzdatniana.

Z ujęcia jest zaopatrywane samo Przetoczyno. Łącznie z wodociągu zaopatrywane są 73 gospodarstwa, a 41 z wodociągów zagrodowych.

Strefa ochrony bezpośredniej jest zachowana.

Strefa ochrony pośredniej nie występuje.

Wodociąg spełnia warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Warzno.

Ujęcie posiada zasoby wody zatwierdzone w kat „B” w ilości 48,0 m³/h i pracuje w oparciu o dwie studnie w systemie jednostopniowym i zaopatruje w wodę samą miejscowość Warzno.

Woda jest uzdatniana na trzech odzelaźniaczach.

Łącznie z wodociągu jest zaopatrywanych 49 gospodarstw, a 27 z wodociągów zagrodowych.²

Strefa ochrony bezpośredniej jest zachowana.

Strefa ochrony pośredniej nie występuje.

Wodociąg spełnia warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Oczyszczalnia w Kielnie.

W miejscowości Kielno pracuje oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna, w procesie oczyszczania odbywa się redukcja biogenów.

Do oczyszczalni dopływają ścieki z Kielna, Warzna i Rębisk. Zarówno z Kielna, jak i z Warzna ścieki na oczyszczalnię tłoczone są dwiema niezależnymi przepompowniami. Z Rębisk ścieki dopływają grawitacyjnie do przepompowni w Kielnie. Na oczyszczalni jest punkt zlewny przyjmujący dowożone ścieki.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest potok o nazwie Mulka. Potok ten wpada do jeziora Tuchomskiego. Jakość oczyszczonych ścieków nie zagraża czystości wody w jeziorze, gdyż oczyszczalnia spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego.

Przepustowość oczyszczalni obecnie wynosi 120 m³ /dobę. Procesy technologiczne, stosowane urządzenia, jak i rozwiązania konstrukcyjne (całkowite pokrycie obiektu) w oczyszczalni uzasadniają ograniczenie strefy ochronnej do granicy działki.

W żadnej z pozostałych miejscowości gminy nie ma oczyszczalni ścieków.

Problemy ścieków są rozwiązywane w następujący sposób :

- dowożenie do oczyszczalni w Kielnie,
- indywidualne systemy utylizacji ścieków.

Gazownictwo.

Przewiduje się poprowadzenie przez teren gminy gazociągu wysokiego ciśnienia $\varnothing$ 500 doprowadzającego gaz do Żarnowieckiej Elektrowni Gazowej i regionu nadmorskiego województwa.

Przez teren gminy przechodzi gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 300 relacji Włocławek – Gdynia. Na terenie gminy brak stacji redukcyjnej i sieci średniego ciśnienia.

W stanie istniejącym żadna z miejscowości nie korzysta z gazu sieciowego.
Powszechne jest użytkowanie gazu butlowego.

Odpady komunalne.

Na terenie gminy obecnie nie ma wysypiska odpadów.

Odpady są wywożone na wysypiska w Łężycach i Rybiskiej Karczynie w gminie Gniewino.

Gmina posiada „Projekt wysypiska odpadów komunalnych”, którego szczegółowy odpis znajduje się w części dotyczącej „Kierunków rozwoju gminy”.

Ciepłownictwo.

Obecnie na terenie gminy w zdecydowanej większości do ogrzewania mieszkań i obiektów użyteczności publicznej zużywane jest paliwo stałe takie jak : węgiel, koks, drewno.

Są to nośniki energii bardzo niewygodne w użyciu, jak również ekologicznie nie zalecane ponieważ powodują zapylenie i zasiarczenie środowiska.

Elektroenergetyka

Przez teren gminy przebiega istniejąca linia 400 kV Żarnowiec – Błonia. Po jej zachodniej stronie projektowana jest druga linia 400 kV od Żarnowca do Błoni. Strefa ochronna – 55 m od osi linii w obu kierunkach.

We wschodniej części gminy projektowana jest linia 110 kV Żarnowiec – Gdynia Zachód. W miejscowości Szemud przewidywana jest budowa GPZ – 110/115 kV, który byłby zasilany odczepem z w/w linii.

Po zachodniej stronie gminy projektowana jest linia 110 kV (jeden z wariantów) relacji Żarnowiec – Boże Pole – Sierakowice.

Jako alternatywne rozwiązanie w stosunku do GPZ Szemud projektowany jest GPZ Łebno, zasilany odczepem od proj. linii 110 kV do Sierakowic. Szczegółowa lokalizacja wymaga dodatkowych ustaleń.

Wg danych energetyki szanse wcześniejszej realizacji ma linia do Sierakowic i GPZ Łebno. Strefa ochronna dla linii 110 kV wynosi 20 m od osi linii w obie strony.

2.6. Komunikacja

Układ drogowy.

Sieć dróg krajowych i wojewódzkich określona została Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15.12.1998 r. opublikowanym w Dzienniku Ustaw nr 160 poz. 1071 z roku 1999 (oraz Zarządzeniem Dyrektora Dróg Publicznych obowiązującym od dnia 1. 01. 2001 r.) *

Zgodnie z ustaleniami w nim zawartymi, przez teren gminy Szemud przebiegają następujące drogi wojewódzkie :

- droga nr 218, relacji Gdańsk – Chwaszczyno – Wejherowo (-Krokowa *)
- droga nr 224, relacji Sopieszyno – Łebno – Przdokowo – Kartuzy – Nowa Karczma (- Skarszewy – Godziszewo – Tczew *).

Najbliższe drogi krajowe, poza terenem gminy, to droga nr 220, relacji Gdynia – Żukowo – Kościerzyna i droga nr 6 relacji (Szczecin) – Goleniów – Koszalin – Lębork – Wejherowo – Gdynia – Gdańsk – Łęgowo, z którymi łączą gminę wymienione wyżej drogi wojewódzkie, z drogą nr 220 w Chwaszczynie, zaś z drogą nr 6 w Wejherowie.

W stosunku do obecnej drogi powiatowej nr 222, relacji Zakrzewo – Strzecz – Częstkowo – Wejherowo, Rada Starostwa Powiatowego w Wejherowie wystąpiła z wnioskiem do Marszałka Województwa Pomorskiego o przeklasyfikowanie jej z drogi powiatowej na wojewódzką.

Sieć dróg powiatowych na terenie gminy tworzą :

- 1.droga 10199, Kamień – Koleczkowo,
długości 4,58 km,
kilometraż 0,000 – 4,580
- 2.droga 10203, Rumia – Kamień,
długości 4,419 km,
kilometraż 10,700 – 15,119
- 3.droga 10205, Koleczkowo – Gdynia,
długości 1,285 km,
kilometraż 0,000 – 1,285,
- 4.droga 10206, Szemud – Karczemki,
długości 13,050 km,

kilometraž 0,000 – 13,050 km,

- 5.droga 10207, Kamień – Kowalewo,
długości 4,680 km,
kilometraż 0,000 – 4,680 km,
- 6.droga 10208, Kielno – Kłosówko,
długości 4,510 km,
kilometraż 0,000 – 4,510 km
- 7.droga 10209, Szemud - Kowalewo,
długości 7,062 km,
kilometraż 0,000 – 4,800 km
5,780 – 8,042 km,
- 8.droga 10220, Łebieńska Huta - Będargowo,
długości 4,561 km,
kilometraż 0,000 – 4,561 km,
- 9.droga 10223, Częstkowo - Szemud,
długości 4,280 km,
kilometraż 0,000 – 4,280 km,
- 10.droga 10226, Luzino - Łebno,
długości 2,803 km,
kilometraż 13,445 – 16,248 km,

Razem : 51,230 km

Trzy drogi gminne wytypowane zostały do przeklasyfikowania na powiatowe; są to :

- droga gminna 1040013, Kielno – Kowalewo, długości 5,25 km,
- droga gminna 1040017, Kielno – Bojano, długości 3,100 km,
- droga gminna 1040014, Kielno – Ważno – Czeczewo, długości 4,100 km

---

Razem : 12,45 km

Po ich przeklasyfikowaniu, ogólna długość dróg powiatowych na terenie gminy Szemud wyniesie

$$51,230 + 12,450 = \underline{63,680 \text{ km}}$$

Dróg gminnych jest obecnie 20, zaś po przeklasyfikowaniu w/w trzech dróg gminnych na powiatowe zostanie ich 17.

Zestawienie dróg gminnych :

1.droga 1040001

Częstkowo – Przetoczyno,
długości 4,650 km,

2.droga 1040002

Częstkowo – Donimierz – kierunek Gęsia Krzywda
długości 1,300 km,

3.droga 1040003

Częstkowo – Donimierz – kierunek Maszyna,
długości 1,100 km,

4.droga 1040004,

Zęblewo – Będargowo,
długości 5,100 km,

5.droga 1040005,

Łebno – Będargowo,
długości 4,100 km,

6.droga 1040006,

Szopy – Łączny Dół,
długości 1,550 km,

7.droga 1040007,

Łebno Huta – Jeleńska Huta,
długości 5,55 km,

8.droga 1040008,

Donimierz - Otałzyno,
długości 3,100 km,

9.droga 1040009,

Szemud - Grabowiec,
długości 3,00 km,

10.droga 1040010,

Kielno – Kieleńska Huta,
długości 3,650 km,

11.droga 1040011,

Rębiska – do drogi Kielno - Kowalewo,
długości 1,50 km,

- 12.droga 1040013,
Kielno - Kowalewo,
długości 5,250 km,
13. droga 1040014,
Kowalewo – Warzno (granica gminy),
długości 4,100 km,
14. droga 1040015,
Warzno – Karczemki do gr. sołectwa
długości 1,100 km,
15. droga 1040016,
Kielno - Koleczkowo,
długości 3,100 km,
16. droga 1040017,
Kielno - Bojano,
długości 3,100 km,
- 17.droga 1040018,
Bojano - Wiczlino,
długości 2,00 km,
18. droga 1040019,
Głazica - Przetoczyno,
długości 2,600 km,
19. droga 1040020,
Kielno – Marchowy - Koleczkowo,
długości 4,00 km,
20. droga 1040021,
Bojano – maszt telewizyjny,
długości 2,300 km,

Razem : 62,150 km

Po przeklasyfikowaniu dróg 1040014, 1040015 i 1040017 z gminnych na powiatowe, **ogólna długość dróg gminnych** zmniejszy się do **53,850 km**.

Ruch kołowy

Analiza ruchu kołowego sporządzona została na podstawie przeprowadzonych w roku 1995 generalnych pomiarów ruchu kołowego na terenie całej Polski.

W obrębie gminy Szemud i w jej bliskim sąsiedztwie znalazły się następujące pomiary ruchu :

Tabela nr 1

Numer punktu	Numer drogi	Pikietaż		Długość odcinka /km/	Nazwa odcinka drogi	Pikietaż punktu pomiarowego
		Pocz.	Koniec			
1	2	3	4	5	6	7
1024203	218	2,9	5,1	2,2	Gdańsk - Chwaszczyno	3,3
1024205	218	5,1	13,6	8,5	Chwaszczyno - Koleczkowo	10,6
1024207	218	13,6	26,6	13,0	Koleczkowo - Gniewino	—
1023091	220	3,2	4,9	1,7	Gdynia - Chwaszczyno	3,7
1023093	220	4,9	17,9	13,0	Chwaszczyno - Żukowo	9,5
1024233	224	0,0	11,2	11,2	Gniewino - Szemud	—
1024231	224	11,2	17,5	6,3	Szemud - Łebno	—
1024229	224	17,5	31,3	13,8	Łebno - Przodkowo	—

Obliczony w tych punktach średnioroczny ruch dobowy na podstawie przeprowadzonych pomiarów przedstawiony jest w tabeli nr 2.

Tabela nr 2

Średnioroczny ruch kołowy na drogach krajowych i wojewódzkich w gminie Szemud i jej bliskim sąsiedztwie, według pomiarów generalnych z roku 1995.

Numer drogi	Numer punktu	Pojazdy samochod. ogółem	Motocykle		Samoch. osobowe		Samoch. dostawcze		Samoch. ciężarowe				Autobusy		Ciągniki rolnicze		Poj.sam. powyżej 80KN/oś	Rowery	Pojazdy zaprzęgowe
			ŚDR	%	ŚDR	%	ŚDR	%	Bez przyczepy		Z przyczepą		ŚDR	%	ŚDR	%			
									ŚDR	%	ŚDR	%							
218	1024203	4955	13	0,3	4016	80,9	450	9,1	306	6,2	62	1,3	99	2,0	9	0,2	—	50	—
218	1024205	2457	21	0,9	1852	75,4	264	10,7	195	7,9	69	2,8	31	1,3	25	1,0	—	68	4
218	1024207	1252	21	1,7	980	78,3	108	8,6	59	4,7	25	2,0	30	2,4	29	2,3	—	53	1
220	1023091	9552	25	0,3	7854	82,2	821	8,6	495	5,2	136	1,4	204	2,1	17	0,2	—	52	—
220	1023093	7617	25	0,3	6197	81,5	740	9,7	368	4,8	156	2,0	107	1,4	24	0,3	—	33	1
224	1024233	1145	14	1,2	903	78,8	98	8,6	41	3,6	17	1,5	61	5,3	11	1	—	26	1
224	1024231	966	25	2,6	789	81,6	64	6,6	24	2,5	5	0,5	43	4,5	16	1,7	—	77	3
224	1024229	787	36	4,6	600	76,1	64	8,1	20	2,6	9	1,2	35	4,5	23	2,9	—	113	6

Udział godziny szczytu w średniorocznym ruchu dobowym przyjęto na poziomie – 0,12. Obliczony tym wskaźnikiem ruch kołowy w godzinach szczytu przedstawia się następująco :

Nr drogi	Numer punktu	Nazwa odcinka	Ruch kołowy w godzinie szczytu (poj.rzecz./godz.szczytu)			Wskaźnik wzrostu ruchu $\frac{2015}{1995}$
			Rok 1995	Rok 2000	Rok 2015	
218	1024203	Gdańsk-Chwaszczyno	595	785	1355	2,28
218	1024205	Chwaszczyno-Koleczkowo	295	389	672	2,28
218	1024207	Koleczkowo-Gniewino	150	202	360	2,4
220	1023091	Gdynia –Chwaszczyno	1146	1593	2.963	2,55
220	1023093	Chwaszczyno – Żukowo	914	1246	2.259	2,47
224	1024233	Gniewino – Szemud	172	181	313	1,82
224	1024231	Szemud – Łebno	116	151	256	2,21
224	1024229	Łebno - Przodkowo	118	130	236	2,0

Uwaga : Potoki ruchu w ramkach dotyczą terenu gminy Szemud

Z obliczonych potoków godzinowych ruchu w tabeli nr   wynika, że najbardziej obciążonymi odcinkami dróg w gminie są :

-droga 218, Chwaszczyno – Koleczkowo, 295 poj. rzecz. / h _{szczytu}

-droga 224, Gniewino – Szemud, 172 poj. rzecz. / h _{szczytu}.

Są to odcinki dróg łączące gminę Szemud z kierunkami :

-Aglomeracja Gdańska

-Wejherowo.

Według prognoz długoterminowych, do roku 2015, ruch kołowy na drogach gminy wzrośnie w granicach 1,8 ÷ 2,4 razy.

Prognoza ruchu kołowego na zamiejskiej sieci dróg krajowych (i wojewódzkich) do roku 2015.

- numer województwa - 10

- oznaczenia kategorii pojazdów :

b – motocykle

c – osobowe

d – dostawcze

(e+f) – ciężarowe ogółem

g – autobusy

h – ciągniki

Numer punktu pomiarowego	Numer drogi	Pikietaż		Długość odcinka /km/	Nazwa odcinka	Śdr 1995 suma
		pocz.	koniec			
1024203	218	2,9	5,1	2,2	Gdańsk - Chwaszczyno	4955
1024205	218	5,1	13,6	8,5	Chwaszczyno - Koleczkowo	2457
1024207	218	13,6	26,6	13,0	Koleczkowo - Gniewino	1252
1023091	220	3,2	4,9	1,7	Gdynia - Chwaszczyno	9552
1023093	220	4,9	17,9	13	Chwaszczyno - Żukowo	7617
1024233	224	0,0	11,2	11,2	Gniewino - Szemud	1145
1024231	224	11,2	17,5	6,3	Szemud - Łebno	966
1024229	224	17,5	31,3	13,8	Łebno – Gniewino	787

Średni dobowy ruch (p/d) i struktura rodzajowa (%) w roku																				
2000							2010							2015						
kategorie pojazdów							kategorie pojazdów							kategorie pojazdów						
b	c	d	e+f	g	h	Σ	b	c	d	e+f	g	h	Σ	b	c	d	e+f	g	h	Σ
13	5454	540	427	99	8	6541	13	8303	720	570	99	7	9712	13	9707	810	662	99	6	11297
0,2	83,4	8,3	6,5	1,5	0,1	100	0,1	85,5	7,4	5,9	1,0	0,1	100	0,1	85,8	7,2	5,9	0,9	0,1	100
21	2545	317	306	31	23	3243	21	3914	423	409	31	18	4816	21	4582	476	475	31	17	5602
0,6	78,5	9,8	9,4	1,0	0,7	100	0,4	81,3	8,8	8,5	0,6	0,4	100	0,4	81,7	8,5	8,5	0,6	0,3	100
21	1382	130	97	30	26	1686	21	2189	174	130	30	21	2565	21	2588	196	151	30	19	3005
1,2	82,0	7,7	5,8	1,8	1,5	100	0,8	85,3	6,8	5,1	1,2	0,8	100	0,7	86,2	6,5	5,0	1,0	0,6	100
25	11314	985	732	204	15	13275	25	18341	1313	978	204	12	20873	25	21844	1477	1136	204	11	24697
0,2	85,3	7,4	5,5	1,5	0,1	100	0,1	87,9	6,3	4,7	1,0	0,1	100	0,1	88,5	6,0	4,6	0,8	0,0	100
25	8735	608	608	107	22	10385	25	13859	1184	812	107	18	16005	25	16403	1332	943	107	16	18826
0,2	84,1	5,9	5,9	1,0	0,2	100	0,2	86,6	7,4	5,1	0,7	0,1	100	0,1	87,1	7,1	5,0	0,6	0,1	100
14	1241	118	67	61	10	1511	14	1913	158	90	61	8	2244	14	2247	178	104	61	7	2611
0,9	82,2	7,8	4,4	4,0	0,7	100	0,6	85,2	7,0	4,0	2,7	0,4	100	0,5	86,1	6,8	4,0	2,3	0,3	100
25	1066	77	34	43	14	1259	25	1615	103	45	43	12	1843	25	1866	116	52	43	11	2133
2,0	84,7	6,1	2,7	3,4	1,1	100	1,4	87,6	5,6	2,4	2,3	0,7	100	1,2	88,5	5,4	2,4	2,0	0,5	100
36	876	77	34	35	21	1079	36	1436	103	45	35	17	1672	36	1715	116	52	35	15	1969
3,3	81,3	7,1	3,2	3,2	1,9	100	2,2	85,9	6,2	2,7	2,1	1,0	100	1,8	87,1	5,9	2,6	1,8	0,8	100

Uwarunkowania komunikacyjne rozwoju gminy Szemud.

Analizę uwarunkowań przestrzennego rozwoju gminy Szemud, wynikających z ograniczeń komunikacyjnych, przeprowadzono w podziale na :

- uwarunkowania zewnętrzne, dotyczące terenu Aglomeracji Gdańskiej i gminy Żukowo,
- uwarunkowania wewnętrzne, związane z istniejącym i projektowanym przestrzennym rozwojem gminy.

W celu określenia uwarunkowań zewnętrznych przeanalizowano następujące opracowania planistyczne :

- 1.Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gdańska – Osowy, sporządzony w roku 1992,
- 2.Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Wiczlina,
- 3.Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego m. Gdyni, opracowane w roku 1998,
- 4.Założenia rozwoju układu dróg krajowych w Aglomeracji Gdańskiej opracowane w 1999 r.

Ad. 1.

Plan zagospodarowania przestrzennego Gdańska Osowy przewiduje rezerwę terenu dla przeprowadzenia trasy głównej tranzytowej o przekroju jezdni 2 × 2 pasy ruchu, od projektowanego węzła drogowego Obwodowej Trójmiasta z Nową Spacerową do zachodniej granicy administracyjnej Gdańska (do granicy z Gdynią). Obecnie węzeł w Osowej został zrealizowany w miejscu docelowej jego lokalizacji, a istniejący układ uliczny, ulice Spacerowa – Kielnieńska, stanowiące równocześnie ciąg drogi wojewódzkiej 218 relacji Gdańsk – Chwaszczyno – Wejherowo został włączony do tego węzła.

Projektowana w planie trasa główna tranzytowa omija tereny zainwestowane Gdańska – Osowy od strony północnej.

Ad. 3.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Rozwoju Zagospodarowania Przestrzennego Gdyni w rozdziale dotyczącym rozwoju elementów systemu transportowego Gdyni wymienia w p-kcie 5.1.

„- Trasa Lęborska (łącznik gdyński), klasy G 2/2; łącznie z łącznikiem gdańskim z węzła Wysoka, jest planowanym wylotem z aglomeracji gdańskiej w kierunku Koszalina i Szczecina drogą ekspresową nr 6”.

W rozdziale 6.3., dotyczącym układu podstawowego Gdyni – Zachód, zawarte zostały szczegółowe dane dotyczące przebiegu Trasy Lęborskiej – łącznika gdyńskiego :

„Ulica główna, dwujezdniowa klasy GP 2/2. Stanowi połączenie Obwodnicy Trójmiasta z Trasą Lęborską wychodzącą z węzła Wysoka i przebiegającą poza granicami Gdyni w kierunku Koszalina.

Oprócz węzła z Obwodnicą Trójmiasta, na obszarze Gdyni – Zachód trasa ma w rozwiązaniu docelowym trzy węzły łączące ją z układem ulicznym dzielnicy Gdynia - Zachód. W rozwiązaniu etapowym zakłada się budowę jednej jezdni trasy na odcinku od Obwodnicy do ul. Wiczlińskiej oraz jednopoziomowych skrzyżowań skanalizowanych”.

Ilustrację graficzną przebiegu Trasy Lęborskiej według Studium Gdyni zawiera rys. 1.

Ad.2.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Wiczlina zawiera uszczegółowienie przebiegu linii rozgraniczających na terenie Wiczlina w skali 1 : 10 000.

Rysunek planu Wiczlina zawiera rys.2.

Ad. 4.

Założenia rozwoju układu dróg krajowych w Aglomeracji Gdańskiej przewidują, że do roku 2015 :

„- zbudowany zostanie odcinek Trasy Lęborskiej Gdańskiej (od Obwodowej Trójmiasta do Dobrzewina) wraz z obwodową Chwaszczyna, a dalsze prace w kierunku Koszalina będą kontynuowane,
- zmodernizowana zostanie droga krajowa 220 na odcinku Gdynia – Żukowo z obwodnicami Chwaszczyna i Żukowa”.

W okresie po roku 2015, zwanym w opracowaniu „perspektywą”, przewidziano :

„ – droga krajowa nr 6 jako droga ekspresowa (2 × 2) przebiegająca z kierunku Szczecina, poprzez Boże Pole, dalej projektowanym odcinkiem Trasy Lęborskiej poprzez gminy Luzino i Szemud, z obejściem Chwaszczyna i Osowej, Obwodnicą Trójmiasta do węzła z projektowaną Obwodową Południową”.

Ilustracją graficzną perspektywicznego układu powiązań drogowych z Aglomeracją Gdańską zawiera rys. 3.

Wnioski dotyczące Trasy Lęborskiej wynikające z uwarunkowań zewnętrznych :

1. W rozwiązaniach układu drogowego Gdańska i Gdyni przewidziano rezerwy terenu dla wyprowadzenia Trasy Lęborskiej, określając ją jako :

- Trasa Lęborska – łącznik Gdyński,
- Trasa Lęborska – Gdańska.

2. Według założonych rozwiązań perspektywicznych, docelowy przebieg drogi ekspresowej nr 6 relacji Szczecin – Gdańsk pokrywa się z Gdańskim odcinkiem Trasy Lęborskiej.

Odcinek Gdyński stanowiłby drogę wojewódzką w zarządzie Zarządu Województwa Pomorskiego i częściowo, dotyczy to odcinka w granicach administracyjnych Gdyni, w zarządzie powiatu grodzkiego. Jest to wniosek wynikający z założeń rozwoju układu dróg krajowych w województwie pomorskim. Ze Studium Gdyni wynika natomiast wniosek, że Trasa Lęborska (łącznik Gdyński) łącznie z łącznikiem Gdańskim, z węzła Wysoka, stanowią planowany wylot z Aglomeracji Gdańskiej w kierunku Koszalina i Szczecina drogą ekspresową nr 6. W tym zakresie obydwie analizowane opracowania zawierają rozbieżne ustalenia.

W układzie docelowym, drogą krajową w zarządzie GDDP i powiatu grodzkiego, byłby odcinek drogi krajowej 220 od węzła z Obwodnicą Trójmiasta do węzła w Chwaszczynie.

3. Z analizy prognozy ruchu kołowego na podstawowej sieci dróg i ulic Aglomeracji Gdańskiej wynikają następujące potoki ruchu na drogach wylotowych w kierunku zachodnim :

- droga krajowa nr 6, na terenie gminy Szemud – 14 700 – 18 500 – 16 600 poj.rzecz./dobę,
- dotychczasowa trasa drogi nr 6 – 3 400 poj.rzecz./dobę,
- droga krajowa 220 – 16 400 – 19 600 – 15 750 poj.rzecz./dobę.

Ilustrację graficzną prognozy ruchu kołowego na drogach Aglomeracji Gdańskiej i terenach do niej przyległych zawiera rys. 4.

Wnioski dotyczące przebiegu Trasy Lęborskiej na terenie gminy Szemud :

- a) podstawowy przebieg drogi ekspresowej nr 6 pokrywa się z gdańskim odcinkiem Trasy Lęborskiej,
- b) włączenie wylotu gdyńskiego tej trasy nastąpi docelowo w węźle w Chwaszczynie (po trasie obecnej drogi 220), czyli poza terenem gminy Szemud,
- c) przebieg Trasy Lęborskiej na terenie gminy Szemud wymaga ponownego przetrasowania w dostosowaniu do przyjętego w „Założeniach rozwoju układu dróg krajowych w Woj. Pomorskim” schematycznego jej usytuowania,
- d) przyjęcie jednej trasy na terenie gminy Szemud, w zamian za dotychczasowe dwa łączniki tej trasy, Gdański i Gdyński, zbiegające się na terenie gminy, będzie rozwiązaniem dużo korzystniejszym dla jej rozwoju przestrzennego,
- e) w następnej fazie Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego gminy Szemud zaproponowany zostanie przebieg Trasy Lęborskiej, uwzględniający analizowane powyżej uwarunkowania zewnętrzne, a równocześnie najbardziej korzystny, uwzględniający uwarunkowania wewnętrznego rozwoju przestrzennego samej gminy Szemud.

Z analizy wewnętrznych uwarunkowań przestrzennych przebiegu Trasy Lęborskiej na terenie gminy Szemud, wynika że najkorzystniejsze byłoby założenie przebiegu jednej trasy, która byłaby kontynuacją gdańskiego odcinka tej drogi. Włączenie kierunku gdyńskiego do Trasy Lęborskiej, według rozwiązań docelowych, nastąpiłoby wtedy w węźle w Chwaszczynie, po trasie drogi krajowej nr 220.

Dotychczasowy odcinek gdyński Trasy Lęborskiej stanowiłby jedynie powiązanie o charakterze drogi wojewódzkiej pozostającej częściowo w zarządzie powiatu grodzkiego, częściowo zaś podlegałby Zarządowi Województwa Pomorskiego.

Jego trasa doprowadzona byłaby do obecnej drogi wojewódzkiej nr 218 w rejonie wsi Bojano.

Przy wyborze szczegółowego przebiegu Trasy Lęborskiej (drogi ekspresowej nr 6), na terenie gminy Szemud, winny być spełnione następujące warunki :

Trasa drogi ekspresowej i istniejących dróg powiatowej nr 206 relacji Karczemki – Szemud oraz wojewódzkiej 218 na odcinku Chwaszczyno – Karczemki, wydzieliłyby pasmo potencjalnego rozwoju gospodarczego gminy.

Bezpośrednią dostępność tego pasma zapewniałyby istniejąca droga powiatowa i wojewódzka. Z drogi ekspresowej dostępność kołowa tylko poprzez węzły drogowe z istniejącym układem dróg.

-Ominięte winny być tereny zabudowy wsi i zespołów zabudowy rekreacyjnej stanowiące z istniejącymi jeziorami i kompleksami leśnymi niepodzielną całość.

-Strefa potencjalnego rozwoju gminy, ograniczona dwoma ciągami dróg projektowaną ekspresową oraz istniejącą (wojewódzką i powiatową) pozwoliłoby na kontynuację pasma zabudowy usługowo – mieszkaniowej, intensywnie rozbudowującej się obecnie na terenie wsi Chwaszczyno w kierunku Karczemek.

-"Zblokowanie" obu ciągów komunikacyjnych, o których mowa, uwolniłoby od uciążliwości komunikacyjnych pozostałe tereny gminy, umożliwiając swobodny rozwój funkcji rekreacyjnych, mieszkaniowych i rolniczych

2.7 . Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego

Gmina Szemud leży w podregionie północnych Kaszub zwanym *L e s o k a m i*. Kraina *L e s o k i* to teren o bardzo zróżnicowanej rzeźbie terenu i dużej lesistości. Podregion ten ma skąpe informacje archiwalne. Najwcześniejsze ślady osadnictwa pochodzące z wczesnej epoki żelaza (IV – II wiek przed naszą erą) zachowały się na terenie wsi Łebno i Warzno w postaci cmentarzysk płaskich. W Będargowie zachowało się grodzisko z IX w. Wiek XVII naszej ery pozostawił liczne ślady osadnictwa w postaci hut szkła.

Najdawniejsze zagrody *L e s o k ó w* były budowane z drewna. Wiek XIX przyniósł w budownictwie duże zróżnicowanie, wynikające przede wszystkim z sytuacji majątkowych. Coraz częściej budowano konstrukcje szkieletowe, wypełnione gliną. Zagrody gburские składały się z chęczy czyli domu mieszkalnego, budynku gospodarczego zwanego szopą (w którym pod jednym dachem mieściły się stajnie, obory, chlewnie, owczarnie i kurniki), ze stodoły oraz licznych „szałerków”. Zagrody w wioskach formowane były zwykle w prostokąt, a na pustkowiach, których na Lesórkach było bardzo dużo – w kwadrat.

Chałupy gburskie posiadały zazwyczaj dwa wejścia: używane na co dzień od strony podwórza i tzw. p e n s c z i é - od strony drogi, którymi posługiwano się podczas większych uroczystości.

Budownictwo lesôckie cechowała prostota i oszczędność dekoracyjna. Ozdabiane były drzwi wejściowe (szczególnie te od strony ulicy) i zamknięcia okien. Najczęstszym elementem zdobniczym bywały serca i figury geometryczne. Szczytowe zwieńczenia dachów („pazdury”) zdobione bywały głowami zwierząt lub różnymi formami krzyża i figurami geometrycznymi.

Budownictwo z początków obecnego stulecia cechuje się konstrukcją ścian stropów drewniano-murowanych, z przykryciem dachu papą zamiast wcześniejszych strzech słomianych.

Proporcje budynków mieszkalnych charakterystyczne dla regionu to stosunek szerokości („a”) do długości („b”) wyrażony wzorem:

$$„a” : „b” = 1 : 1,3 \div 2,4.$$

Dachy powinny być dwuspadowe o nachyleniu połaci pod kątem $22^{\circ} \div 45^{\circ}$.

Na obszarze gminy Szemud istnieje szereg zespołów i obiektów posiadających walory historyczne i estetyczne zasługujące na ochronę i rehabilitację. Tylko nieliczne spośród nich objęte są ustawową ochroną, tzn. – wpisane są do konserwatorskiego rejestru zabytków.

Są to :

1.kościół parafialny p.w. Św. Wojciecha w Kielnie, murowany, z poł. XVIII w., wpisany do rejestru zabytków pod nr rej. 375/15 z 1971 r.

2.stanowiska archeologiczne: :

I.p.	Nazwa wsi	Usytuowanie stanowiska	Właściciel terenu	Nr decyzji	Data decyzji	Uzasadnienie decyzji	Nr rej.
1.	Będargowo	Dz.nr 102 na wzgórzu po północnej stronie rz. Dębica, pom. dwoma parowami, ok. 700 m na zachód od wsi		PWRN Wydz.Kult. Woj.Kons. Zabytków L.dz.KI-IV/620/3441/70	25.11.1970r.	Grodzisko jest trwałym naziemnym obiektem archeologicznym, datowanym na okres wczesnośredniowieczny, na wiek IX. Grodzisko przedstawia dużą wartość naukowo-poznawczą	104 A
2.	Bojano	Dz.nr 112	Alojzy Bojke	PWRN Wydz.Kult. Woj.Kons. Zabytków I.dz.KI-IV/620/3441/69	9.05.1969r.	Cmentarzysko płaskie grobów skrzynkowych. Odkryto jeden grób skrzynkowy.	39 A
3.	Bojano	Dz.nr 164 Kw. 6479 na wschód od wsi w pobliżu drogi w kierunku Chwaszczyna	Franciszek Daszke ? (Feliks Bieszke, A. Fularczyk, Grabowski)	PWRN Wydz.Kult. Woj.Kons. Zabytków I.dz.KI-IV/620/3441/69	8.05.1969r.	Na wskazanym terenie znajdowano groby skrzynkowe. Wydobyto 2 popielnice (w tym – twarżową) i brązową szpilę z łabędzią szyjką.	38 A
4.	Bojano	Dz.nr 42 kw. 4827	Augustyn Potrykus	j.w.	j.w.	Brak informacji o znaleziskach	37 A
5.	Bojano	Dz.nr 181	Jan Herman	j.w.	j.w.	Na wskazanym terenie znaleziono bogato wyposażony grób skrzynkowy, datowany na wczesną epokę żelaza. W popielnicach znaleziono klamry i szpile żelazne, brzytwę i kółka żelazne, fragment łańcuszka brązowego, fragment szczypiec żelaznych. Cmentarzysko przedstawia wartość naukowo-poznawczą.	36 A
6.	Bojano	Dz.nr 383 kw. 9915	Anna i Jan Grablowski	UW Wydz. Kult.i Sztuki L.dz.KI-VI/6200/5776/75	29.11.1975r.	Cmentarzysko płaskie datowane jest na wczesną epokę żelaza – wczesny i środkowy okres lateński. Odkryto tu groby skrzynkowe zawierające ozdobne popielnice gliniane. Cmentarzysko to wraz sąsiednimi obiektami z tego okresu odkrytymi w Bojanie tworzy kompleks osadniczy. Z tego względu obiekt posiada dużą wartość naukowo-poznawczą.	269/A rch.

I.p.	Nazwa wsi	Usytuowanie stanowiska	Właściciel terenu	Nr decyzji	Data decyzji	Uzasadnienie decyzji	Nr rej.
7.	Głazica	Dz.nr 73/2 kw. 15766 na północ od szosy z Szemudu do Głazicy ok. 500 m na południowy zachód od p-ktu wys. 172,0 m npm i ok.750 m na północny wschód od szkoły w Głazicy.	Kazimierz i Halina Siewert	U.W.Woj. Kons.Zab. L.dz. 53500/2/86	30.09. 1986r.	Huta szkła datowana na okres nowożytny XVII w. (lub średniow. – XV w. ?). Badania weryfikacyjno-powierzchniowe ujawniły występowanie zabytków związanych z produkcją szkła. Obiekt należy do nielicznych, zlokalizowanych na Pomorzu Wschodnim hut szkła i wnosi wiele cennych danych do poznania rozwoju szklarstwa. Badania wykonał Instytut Archeologii i Etnografii UMK w Toruniu.	412/ 1986
8.	Jeleńska Huta	Dz.nr 135/2 i 135/6 kw. 24831 ok. 1250 m na południe od Szemudzkiej Huty, ok. 175 m na północny zachód od p-ktu wys. 194,5 m npm, na zachodnim stoku niewielkiego wzniesienia.	Wiesław i Tadeusz Czoske			Huta szkła z okresu nowożytnego (XVII w.). Badania weryfikacyjno – powierzchniowe ujawniły występowanie zabytków związanych z produkcją szkła – obiekt należy do nielicznych hut szkła zlokalizowanych na Pomorzu Wschodnim i wnosi szereg nowych danych do poznania rozwoju szklarstwa na tym terenie. Zbiory znajdują się w Inst.Arch.i Etnografii UMK w Toruniu	413/ Arch.
9.	Łebno	Dz.nr 231 i 235/2 ok. 300 m na południowy zachód od wsi.		PWRN – Wydz.Kult. Woj.Kons. Zabytków L.dz.KI-IV/ 620/1334/ 71	31.03. 1971r.	Cmentarzysko płaskie datowane na IV-II w. p.n.e. W czasie badań ratowniczych prowadzonych w 1968 r. odkryto 4 groby zawierające ciekawe wyposażenie. Z tych względów przedstawia dużą wartość naukowo-poznawczą. Zbiory – w Muzeum Archeol. w Gdańsku	149/ Arch.

I.p.	Nazwa wsi	Usytuowanie stanowiska	Właściciel terenu	Nr decyzji	Data decyzji	Uzasadnienie decyzji	Nr rej.
10.	Łebno	Dz.nr 13	Skarb Państwa			Cmentarzysko płaskie datowane na wczesną epokę żelaza – okres Hallstatt D. Odkryto tu szereg grobów skrzynkowych zawierających popielnice twarzowe i ozdoby z brązu i bursztynu. Z tych względów obiekt przedstawia dużą wartość naukowo-poznawczą.	
11.	Szemud	Dz.nr 175 i 198	Stefan Potrykus	PWRN Wydz.Kult. Woj.Kons. Zabytków I.dz.KI-IV/6200/4631/71	17.12.1971r.	Cmentarzysko płaskie kultury wschodnio-pomorskiej, datowane na wczesną epokę żelaza. W wyniku badań ratowniczych zbadano tu kilkanaście grobów skrzynkowych, zawierających liczną ceramikę, w tym popielnice twarzowe oraz wyroby z brązu i szkła. Znaleźiska znajdują się w Muzeum Archeol. w Gdańsku.	200
12.	Szemudzka Huta	Dz.nr 681/6	Stanisław Koss Kw. 18772 ok. 525 m od p-ktu wys. 193,2 m n.p.m.	UW w Gdańsku, Woj.Kons. Zabytków L.dz. 53500/4/86	30.09.1986r.	Huta szkła z okresu nowożytnego (XVII w.). Badania powierzchniowo-weryfikacyjne ujawniły materiały archeologiczne związane z wytopem szkła w XVII w. Odkryty obiekt należy do nielicznych na Pomorzu Wschodnim.	414

I.p.	Nazwa wsi	Usytuowanie stanowiska	Właściciel terenu	Nr decyzji	Data decyzji	Uzasadnienie decyzji	Nr rej.
13.	Warzno	Dz.nr 284 kw. 7857 ok. 1,0 km na południe od wsi	Zofia i Jan Stubba	UW Wydz.Kult. i Sztuki L.dz.KI-VI/5321/87/78	17.10.1978r.	Cmentarzysko płaskie grobów skrzynkowych datowane jest na młodszy okres halsztacki i środkowy okres lateński wczesnej epoki żelaza (V-II w. p.n.e.) W 1936 r. odkryto tu grób skrzynkowy zawierający popielnice oraz ozdoby z brązu, żelaza, szkła i bursztynu, przechowywane obecnie w Muzeum Archeol. w Gdańsku (7 kolczyków brązowych, spirala z drutu żelaznego nanizana na kolczyk brązowy, 3 brązowe zawieszki trójkątne nanizane na kolczyki brązowe, 2 fragmenty ucha glinianego z tkwiącym – w nich kolczykiem brązowym).	343

Poza stanowiskami archeologicznymi wpisanymi do rejestru zabytków na terenie gminy znajduje się jeszcze bardzo wiele stanowisk stwierdzonych ale nie wpisanych do rejestru. Stanowiska te posiadają karty ewidencyjne (51 kart – w załączeniu) a ich usytuowanie oznaczone jest na mapie uwarunkowań (mapa syt. - wys. w skali 1 : 10 000 w elaboracie „Studium”).

Uniwersytet Toruński prowadzi (co roku w sezonie letnim) badania archeologiczne w gminie Szemud. Ze względu na znaczną liczbę znalezisk – uważa się ten rejon za obszar przyszłościowych eksploracji.

W Urzędzie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku przechowywane są tzw. „fiszki” – t.j. karty katalogowe obiektów wyróżniających się historycznymi cechami architektury lub sztuki. Niestety – w wielu przypadkach jest to jedyny ślad istnienia tych obiektów, których większość już została rozebrana lub rozpadła się ze starości i zaniedbania. Np. – we wsi Częstkowo został tylko jeden stary, drewniany dom. We wszystkich zagrodach, w obrębie skupionej zabudowy wsi, zrealizowano nowe domy mieszkalne, rozbierając stare.

Wykaz „fiszek” :

Lp.	Miejscowość	Opis podmiotów	Okres historyczny	właściciel
1.	Będargowo	szkoła + sklep, murowana	XIX/XX w.	
2.	Będargowo	murowany dom mieszkalny nr 12	1 ćw. XX w.	
3.	Będargowo	szachulcowy bud. gospod. obok szkoły	XIX/XX w.	
4.	Będargowo	murowany dom nr 2	1934 r.	Klemens Dampc
5.	Będargowo	drewniany dom nr 5	1 ćw. XX w.	D. Okrój
6.	Będargowo	szachulcowy dom nr 6	4 ćw. XIX w.	Małgorzata Lidkie
7.	Będargowo	murowany dom nr 7	1908 r.	Józef Okrój
8.	Będargowo	murowany budynek gospodarczy obok nr 7	ok. 1925 r.	Rajmund Dampc
9.	Będargowo	murowany dom mieszkalny nr 8	ok. 1925 r.	Wacław Miotk
10.	Będargowo	murowany dom nr 9	ok. 1925 r.	Rajmund Dampc
11.	Bojano	murowana kapliczka obok nr 15	1955 r.	
12.	Bojano	murowany dom mieszkalny nr 15	1 ćw. XX w.	
13.	Bożanka (wieś obr. Kielno)	drewno i glina – dom mieszkalny nr 73	2 poł. XIX w.	L. Drau
14.	Bożanka (wieś obr. Kielno)	murowana stajnia obok domu nr 73	1 ćw. XX w.	L. Drau
15.	Cząstkowo	szkoła murowana	XIX/XX w.	
16.	Cząstkowo	murowana kapliczka obok nr 28	XIX/XX w.	
17.	Cząstkowo	murowany dom mieszkalny nr 5	1 ćw. Xx w.	Zofia Smytkie
18.	Cząstkowo	szachulcowy dom mieszkalny nr 7	2 poł. XIX w.	Stefan Sikora
19.	Cząstkowo	murowany dom mieszkalny nr 8 (sklep ?).	1920 r.	Józef Nowicki
20.	Cząstkowo	szachulcowy bud. mieszkaniowy nr 13	połowa XIX w.	Maria Piotrowska
21.	Cząstkowo	szachulcowy dom mieszkalny nr 15	koniec XIX w.	Tadeusz Sikora
22.	Cząstkowo	murowany bud. gosp. obok domu nr 16	okres międzywojenny	Berghman
23.	Cząstkowo	szachulcowy dom mieszkalny nr 17 (101/2)	2 poł. XIX w.	B. Trykos
24.	Cząstkowo	murowany dom mieszkalny nr 20 (80/3)	1 ćw. XX w.	Stefan Petelczyk
25.	Cząstkowo	szachulcowy dom mieszkalny nr 24 (163/3)	2 poł. XIX w.	Jan Rąbca
26.	Cząstkowo	szachulcowy dom mieszkalny nr 27 (131/2)	2 poł. XIX w.	Feliks Kwidzyński
27.	Cząstkowo	murowany dom mieszkalny nr 28 (130/3)	1920 r.	Jan Barzewski
28.	Cząstkowo	szachulcowy dom mieszkalny nr 29	2 poł. XIX w.	Henryk Lesnar

Lp.	Miejscowość	Opis podmiotów	Okres historyczny	właściciel
29.	Cząstkowo	murowany dom mieszkalny nr 31 (86)	1938 r.	Henryk Fit
30.	Cząstkowo	murowany dom mieszkalny nr 33 (88)	1 ćw. Xx w.	Zygmunt Dybowski
31.	Dobrzewino	murowana kapliczka przy szosie	1937 r.	-
32.	Dobrzewino	mury (pozostałość) dworu	XIX w.	A. Gorczycki ?
33.	Dobrzewino	starodrzew wokół dworu		A. Gorczycki ?
34.	Donimierz	szkoła murowana	XIX/XX w.	
35.	Głazica	kapliczka przy drodze do Przetoczyna – figura Matki Boskiej	1949 r.	
36.	Głazica	murowany dom mieszkalny	1937 r.	St. Kowal
37.	Głazica	drewniany (z wypełnieniem gliną) dom mieszkalny nr 26	1 ćw. XX w.	Jan Kulis
38.	Głazica	murowany dom mieszkalny nr 31	1900 r.	A. Lidzborski
39.	Głazica	szachulcowy bud. gosp. obok szkoły	XIX/XX w.	-
40.	Głazica	murowany bud. szkoły nr 27	XIX/XX w.	-
41.	Jeleńska Huta	murowany bud. szkoły, obok niej-krzyż drewniany z Chrystusem	koniec XIX w.	-
42.	Jeleńska Huta	szachulcowy dom mieszkalny	poł. XIX w.	Władysław Rychter
43.	Jeleńska Huta	drewniany dom mieszkalny nr 5	XIX/XX w.	Stefan Makurat
44.	Jeleńska Huta	murowany dom mieszkalny nr 7	1 ćw. XX w.	Germana Hinz
45.	Jeleńska Huta	murowana kapliczka obok domu nr 7	1 ćw. XX w.	-
46.	Jeleńska Huta	murowany dom mieszkalny nr 9	1937 r.	E. Czeska
47.	Jeleńska Huta	kamienny bud. gosp. obok nr 9	1937 r.	E. Czeska
48.	Jeleńska Huta	murowany dom mieszkalny nr 10	1 ćw. XX w.	Alfons Rode
49.	Jeleńska Huta	drewniany dom mieszkalny nr 11	1 ćw. XX w.	Irena Kalkowska
50.	Jeleńska Huta	szachulcowy dom mieszkalny nr 33	2 poł. XIX w.	Stefan Ciosek
51.	Jeleńska Huta	szachlc. / mur. dom mieszkalny nr 61	1 ćw. XX w.	Jan Kwidzyński
52.	Kamień	murowany dom mieszkalny ze sklepem nr 13	1 ćw. XX w.	-
53.	Kamień	murowany dom mieszkalny + biblioteka nr 14	1 ćw. XX w.	-
54.	Kamień	murowany dom mieszkalny nr 18 (opiekun społeczny)	1 ćw. XX w.	-
55.	Kamień	murowana kapliczka obok d. Nr 18 (przy drodze do Kielna)	1 ćw. XX w.	-
56.	Karczemki (wieś obrębowa Dobrzewino)	murowany bud. gosp. w dawnym zespole dworskim	XIX w.	-

Lp.	Miejscowość	Opis podmiotów	Okres historyczny	właściciel
57.	Karczemki (wieś obrębowa Dobrzewino)	park podworski	XIX w.	-
58.	Kielno	murowany kościół pod wezwaniem św. Wojciecha	Poł. XVIII w. (przebud. XIX w.)	-
59.	Kielno	murowana dzwonnica przy kościele	1925 r.	-
60.	Kielno	murowana (z cegły) kapliczka stojąca w środku wsi	1933 r.	-
61.	Kielno	kamienna figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem	2 poł. XIX w.	-
62.	Kielno	kamienna kapliczka	1959 r.	-
63.	Kielno	murowany dwór (wygląda jak biedna chata)*	koniec XIX w.	-
64.	Kielno	park dworski	XIX w.	-
65.	Kielno	szachulcowy dom mieszkalny	2 poł. XIX w.	J. Machliński
66.	Kielno – Hamowana	szachulcowy dom mieszkalny (zaadoptowany do celów letn.)*	XIX/XX w.	-
67.	Kielno	murowany dom mieszkalny nr 31	1 ćw. XX w.	W. Lidzbarski
68.	Kielno	murowany dom mieszkalny nr 32	1 ćw. XX w.	A. Filip
69.	Kielno	murowany dom mieszkalny nr 15	1906 r.	Lemar
70.	Kielno	murowany dom mieszkalny nr 32? (część usługowa)	1 ćw. XX w.	K. Treder
71.	Kielno	murowany dom mieszkalny (dawna karczma?)	4 ćw. XIX w.	-
72.	Kielno	murowany dom mieszkalny nr 30 (– obecnie poczta)*	1 ćw. XX w.	-
73.	Kowalewo	murowany bud. gosp. przy d. Nr 8 (na skarpie)	1901 r.	Jan Halman
74.	Kowalewo	murowano / kamienna stajnia przy d. Nr 8	1901 r.	Jan Halman
75.	Kowalewo	murowany dom mieszkalny nr 12	1 ćw. XX w.	Stefan Zasiewicz

76.	Kowalewo	murowana kapliczka obok domu nr 12	1905 r.	-
77.	Kowalewo	szachulcowy dom mieszkalny nr 13	XIX/XX w.	Anna Patrykos
78.	Kowalewo	kamienny budynek gosp. przy bud. nr 13	1 ćw. XX w.	Anna Patrykos
79.	Łebno	murowany kościół pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski	1926 r.	-
80.	Łebno	murowana plebania (z ładną werandą)*	1 ćw. XX w.	-
81.	Łebno	murowany dom pogrzebowy na cmentarzu katolickim	1 ćw. XX w.	-
82.	Łebno	murow. / kamienna kuźnia	fundamenty z 1771 r.	H. Baranowski
83.	Łebno	murowany dom mieszkalny nr 15	1927 r.	St. Bojanowski
84.	Łebno	murowana stajnia obok d. Nr 15 (bardzo ładna !)*	1928 r.	St. Bojanowski
85.	Łebno	murowana szkoła nr 22	XIX/XX w.	-
86.	Łebno	szachulcowy budynek gosp. obok szkoły	XIX/XX w.	-
87.	Łebno	szachulcowy bud. gosp. koło bud. nr 23	koniec XIX w.	-
88.	Łebno	murowany dom mieszkalny nr 25 (dawniej – sklep)*	1919 r.	Antoni Cyman
89.	Łebno	szachulcowy bud. gospod. obok d. Nr 25	XIX/XX w.	Antoni Cyman
90.	Łebno	murowany dom mieszkalny nr 28	1937 r.	K. Hewelt
91.	Łebno	murowany dom mieszkalny nr 35 (bardzo ładny)*	1916 r.	Józef Jaszczyk
92.	Łebno	szachulcowy, szalowany drewnem pionowo, kryty słomą dom mieszkalny nr 77	2 poł. XIX w.	Alfons Kalkowski
93.	Łebno	kamiennie murowana obora - obok domu nr 77	XIX/XX w.	Alfons Kalkowski
94.	Łebno	drewniana stodoła obok domu nr 77	XIX/XX w.	Alfons Kalkowski
95.	Łebno	murowany dom mieszkalny i sklep	1 ćw. XX w.	-
96.	Łebeńska Huta	murowany budynek szkoły	XIX/XX w.	
97.	Łebeńska Huta	szachulcowy budynek gosp. obok szkoły	XIX/XX w.	
98.	Łebeńska Huta	drewniano – kamienny budynek gosp.	1 ćw. XX w.	F. Domarus
99.	Łebeńska Huta	szachulcowy dom mieszkalny nr 23	koniec XIX w.	F. Domarus
100.	Przetoczyno	murowana z cegły kapliczka obok drogi do Szemudu	1 ćw. XX w.	
101.	Przetoczyno	szachulcowy dom mieszkalny nr 6	4 ćw. XIX w.	Henryk Sztok
102.	Przetoczyno	drewniany dom mieszkalny nr 7	XIX/XX w.	Jan Bieszke
103.	Przetoczyno	murowany budynek szkoły (nr 8)	XIX/XX w.	-

104.	Przetoczyno	szachulcowy budynek gospodarczy z „wyżką”, obok szkoły	XIX/XX w.	-
105.	Przetoczyno	murowany budynek szkoły (z ciekawą linią dachu nad wejściem)* nr 9	2 poł. XIX w.	-
106.	Przetoczyno	drewniany dom mieszkalny nr 11	4 ćw. XIX w.	J. Czoszke
107.	Przetoczyno	szachulcowy dom mieszkalny nr 16	4 ćw. XIX w.	Maria Stolc
108.	Przetoczyno	murowany dom mieszkalny nr 21	1895 r.	J. Pranszke
109.	Przetoczyno	murowany budynek gospodarczy obok domu nr 21	1895 r.	J. Pranszke
110.	Przetoczyno	murowany dom mieszkalny nr 26	XIX/XX w.	St. Sikora
111.	Przetoczyno	murowany dom mieszkalny nr 37	4 ćw. XIX w.	Nadleśnictwo
112.	Przetoczyno	murowany budynek gosp. obok domu nr 37	XIX/XX w.	Nadleśnictwo
113.	Przetoczyno	murowany dom mieszkalny nr 39 (ładne wejście z boku)*	koniec XIX w.	Edmund Palach
114.	Przetoczyno	kamienny budynek gosp. przy domu nr 39	1 ćw. XX w.	Edmund Palach
115.	Przetoczyno	murowany budynek sklepu	1 ćw. XX w.	Edmund Palach
116.	Rębiska	kamienna kaplica z figurą Chrystusa i kolumnami stylizowanymi na jońskie	1949r.	-
117.	Szopy (obręb wiejski Będargowo)	szachulcowy szalowany dom mieszkalny nr 33	2 poł. XIX w.	-
118.	Szopy (obręb wiejski Będargowo)	drewniana stodoła obok domu nr 33	1 ćw. XX w.	-
119.	Szopy (obręb wiejski Będargowo)	murowany dom mieszkalny nr 38	1 ćw. XX w.	-
120.	Szemud	murowany kościół p.w. Św. Mikołaja	1 ćw. XX w.	-
121.	Szemud	budynek plebanii murowany	1 ćw. XX w.	-
122.	Szemud	kapliczka murowana przy drodze z Szemudu do Przetoczyna	1 ćw. XX w.	-
123.	Szemud	murowany dom mieszkalny nr 32	1 ćw. XX w.	-
124.	Szemud	murowany budynek w którym mieści się bank (obecnie przebudowany)*	1 ćw. XX w.	-
125.	Szemud	szachulcowy budynek gosp.	2 poł. XIX w.	Bronisław Deron
126.	Szemud	drewn./glin. dom mieszk. nr 81	2 poł. XIX w.	Czosnkowa
127.	Szemud	murowany dom mieszkalny nr 86	1 ćw. XX w.	J. Patrykus
128.	Szemud	murowany dom mieszkalny nr 90	koniec XIX w.	Parchem
129.	Szemud	murowany dom mieszkalny nr 96	1928r.	K. Rąbca
130.	Szemud	murowany dom mieszkalny nr 98	1930r.	T. Czerwionka
131.	Szemud	kapliczka murowana obok domu nr 98	1919r.	-

132.	Szemudzka Huta	kapliczka murowana przydrożna obok domu nr 4	1930r.	-
133.	Szemudzka Huta	murowany dom mieszkalny nr 15	1920r.	K. Semeręg
134.	Szemudzka Huta	murowany dom mieszkalny nr 14	1 ćw. XX w.	S. Wicki
135.	Szemudzka Huta	murowany budynek gosp. obok domu nr 4	1930r.	J. Kos
136.	Warzno	kamienna kapliczka z figurą Chrystusa przy drodze do Kielna	1955r.	-
137.	Warzno	murowana kapliczka Matki Boskiej z Dzieciątkiem	1949r.	-
138.	Warzno	Murowany budynek szkoły	1 ćw. XX w.	-
139.	Warzno	szachulcowy (wypełnienie cegłą) budynek gosp. obok szkoły	1 ćw. XX w.	-
140.	Warzno	szachul./mur./drewn. dom mieszkalny nr 42	ok. 1800	Marta Czerwińska
141.	Warzno	mur./drewn. dom mieszkalny nr 49 (pod wielkim świerkiem)*	1870-1880	Jan Kreft
142.	Warzno	murowana obora przy budynku nr 49	pocz. XX w.	Jan Kreft
143.	Zęblewo	drewniany dom mieszkalny nr 4	1 ćw. XX w.	Antoni Mejer
144.	Zęblewo	drewn /mur. dom mieszkalny nr 3	1 ćw. XX w.	Anna Baran

* uwagi autora „studium”.

Poza zabudową zabytkową zarejestrowaną w Urzędzie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków , istnieje na terenie gminy Szemud jeszcze wiele przykładów starego budownictwa zasługujących na udokumentowanie, np.:

-we wsi Przetoczyno - zagroda Pana Zaleskiego nr 33, z bardzo ładną, z piety - zmem konserwowaną ryglówką; przydrożny krzyż drewniany.

-w Będargowie, w przysiółku Szopy, dwa domy drewniane nr 37 i nr 83, i kapliczka z 1946r., a także - krzyż z figurą Chrystusa stojący obok szkoły, i kuźnia obok domu nr 26.

-w Łebnie : dom nr 37 i stojąca przy nim kapliczka i krzyż z 1928r.

-w Kieleńskiej Hucie - dom stojący na wzniesieniu, pod ogromną, starą lipą.

Bardzo interesujące przykłady podcieni z dwoma kolumnami spotyka się w południowo - zachodnim rejonie gminy i tuż przy jej granicy, na terenie gminy Luzino.

Historyczne układy ruralistyczne wsi Kielno, Koleczkowo, Łebno, Przetoczyno, Szemud i Warzno postulowane są do objęcia ochroną konserwatorską.

Układ ruralistyczny wsi Czastkowo – niegdyś wyróżniający się cennymi elementami kulturowymi – stracił wartość przez zastąpienie starej zabudowy nową, dalece odbiegającą od regionalnej. Zachował się jedynie owalny układ uliczny – jest on jednak mało czytelny. Historyczne zespoły zabudowy w granicach w/w układów ruralistycznych postulowane są do objęcia ochroną konserwatorską

Zagrożenia

Brak środków materialnych na renowację przy nieubłaganym czynniku niszczącym jakim jest czas - stanowi główne zagrożenia dla środowiska kulturowego gminy. Nie mniej istotne zagrożenie stanowi tendencja przekształcania zabudowy wiejskiej przez likwidację starej, tradycyjnej architektury i zastępowanie jej nową. Jeśli tej tendencji nie będzie towarzyszyć właściwy stosunek do środowiska kulturowego, wiedza i umiejętność kształtowania nowej architektury dostosowanej do krajobrazu i tradycji budowlanej regionu - wzrost gospodarczy gminy może przyczynić się do utraty walorów jej środowiska kulturowego.

KIERUNKI ROZWOJU

3.PRZESŁANKI KONSTRUKCJI STRATEGII ROZWOJU GMINY

Strategia rozwoju gminy wyznacza główne kierunki rozwoju, uwarunkowania rozwoju oraz politykę społeczno – gospodarczą i jej aspekty przestrzenne. Definiuje realne długoterminowe cele strategiczne oraz formułuje programy przedsięwzięć zmierzających do osiągnięcia tych celów, określa też cele krótkoterminowe i priorytety. Dokonuje wyborów rozwiązań, które wynikają z określonych warunków lokalnych, specyfiki gminy, a także potrzeb i aspiracji lokalnych. Identyfikuje problemy warunkujące rozwój społeczny i gospodarczy, wykorzystuje atuty i możliwości rozwoju mając też na względzie słabe strony i istniejące zagrożenia.

Konieczne jest opracowanie strategii rozwoju gminy Szemud, uwzględniającej kierunki zagospodarowania przestrzennego, określone w „Studium...”, ponieważ jest to warunek sine qua non dla korzystania z pomocy finansowej funduszy europejskich, przeznaczonych na wsparcie rozwoju lokalnego, jak również warunek włączenia gminy do programów wojewódzkich, ukierunkowanych na realizację ponadlokalnych celów publicznych.

3.1. Silne i słabe strony gminy (analiza SWOT)

Do „silnych” stron gminy Szemud zalicza się :

1. atrakcyjne warunki naturalne (krajobraz, stosunki hydrogeologiczne, szata roślinna) w powiązaniu z bardzo dobrymi warunkami aerosanitarnymi i bliskim położeniem w stosunku do blisko milionowej aglomeracji gdańskiej, sprzyjające rozwojowi różnych form budownictwa mieszkaniowego dla ludności miejskiej (migracje na wieś);
2. atrakcyjne warunki dla rozwoju funkcji wypoczynku świątecznego mieszkańców aglomeracji gdańskiej, zwłaszcza Gdyni – obfitość jezior i cieków wodnych, lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Obok funkcji budownictwa letniskowego istnieje możliwość urządzenia terenów dla uprawiania sportów zimowych (rejon Koleczkowa) oraz sportów i rekreacji komercyjnej – kluby jeździeckie, pola golfowe, rekreacja przywodna;
3. bezpośrednie sąsiedztwo dużych miast owocuje wzmożoną ekspansją inwestycyjną ludności miejskiej : budownictwo mieszkaniowe, lotniska, wytwórczość i usługi komercyjne (hurtownie, bazy transportowe), przemysł rolno – spożywczy;
4. projektowana budowa Trasy Lęborskiej jako drogi ekspresowej stwarza szanse aktywizacji gospodarczej gminy poprzez budowę urządzeń obsługi dla turystyki zmotoryzowanej (motele, stacje benzynowe, stacje obsługi samochodów) oraz tworzenie atrakcyjnych ofert dla lokalizacji innych funkcji gospodarczych;
5. aktywna polityka władz samorządowych na rzecz budowy infrastruktury technicznej : sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz gazociągu.

Za „słabe” strony gminy uważa się :

1. Zróżnicowana rzeźba terenu (znaczne spadki terenu i duże deniwelacje) stwarza ograniczenia dla rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej, a także gospodarki rolnej.
2. Mało korzystne warunki do produkcji rolnej (gleby, struktura rozdrobniona gospodarstw rolnych), przy monofunkcyjnej strukturze bazy ekonomicznej gminy, opartej głównie na rolnictwie sytuują ją obecnie w gronie gmin niezbyt zamożnych. Problem dotyczy przede wszystkim zachodniej części gminy, uboższej pod względem walorów turystycznych i bardziej oddalonej od ośrodków miejskich.
3. Dominująca prywatna własność ziemi w powiązaniu z atrakcyjnością gminy dla prywatnych inwestorów, zwłaszcza w mieszkalnictwie grozi niekontrolowanym

rozwojem osadnictwa, co nakłada na władze gminne szczególne obowiązki w zakresie przestrzegania ładu przestrzennego i ochrony środowiska przyrodniczego.

4. Wysoki przyrost naturalny w powiązaniu z napływem ludności spoza gminy stanowią zapowiedź wysokiej dynamiki przyrostu ludności, co wiąże się ze zwiększeniem obowiązków gminy w zakresie rozbudowy infrastruktury społecznej, zapewnienia dostępności urządzeń użyteczności publicznej w zakresie oświaty i wychowania, opieki zdrowotnej, kultury, opieki społecznej.

5. Niepokojącym zjawiskiem są pogarszające się warunki mieszkaniowe miejscowej ludności. Przy niskiej przeciętnej wielkości istniejących mieszkań i tendencji do przyrostu ludności następować będzie przegęszczenie zasobów mieszkaniowych, zwłaszcza we wsiach rolniczych.

6. Odkrywkowa eksploatacja kopalni prowadzona we wsiach Głazica, Kamień, Koleczkowo, Łebno i Będargowo prowadzi do całkowitej zmiany rzeźby terenu i degradacji naturalnej budowy geologicznej i pokrywy glebowej. Potencjalne udokumentowane zasoby surowcowe kruszywa grubego i złóż piasku stanowią zapowiedź rozszerzenia eksploatacji złóż na rejon Przetoczyna i Szemudu oraz Sosnowej Góry.

7. Niedobory w uzbrojeniu technicznym gminy dotyczą : braku połączeń komunikacyjnych z Gdynią w rejonie Bojana – Koleczkowa, niedostatecznej ilości oczyszczalni ścieków, braku wysypiska komunalnego.

3.2. Konflikty funkcjonalne

Istniejące konflikty funkcjonalne mają charakter przejściowy i mogą być usunięte na drodze inwestycyjnej i metodami bezinwestycyjnymi. Są to :

1. degradacja środowiska przyrodniczego spowodowana odkrywkową eksploatacją kopalni winna być powstrzymana poprzez wdrożenia programów rekultywacji;

2. niechętny stosunek części mieszkańców gminy do budowy drogi ruchu szybkiego, tzw. Trasy Lęborskiej, może być przełamany pod warunkiem przeprowadzenia rzetelnego rachunku korzyści i strat;

3. budowa gazociągu w/c DN 500 Wiczlino – Żarnowiecka Elektrownia Gazowa ze stacją redukcyjną we wsi Bojano stworzy konflikt funkcjonalny z Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym, jeśli będzie przebiegać równolegle do Trasy Lęborskiej.

3.3. Cele rozwoju

Cel główny rozwoju :

Wykorzystanie walorów położenia i zasobów gminy, zgodnie z zasadą *zrównoważonego rozwoju*, zapisaną w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. oraz w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska.

„*Rozwój zrównoważony* to taki rozwój społeczno – gospodarczy, w którym w celu równoważenia szans dostępu do środowiska poszczególnych społeczeństw lub ich obywateli – zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń – następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych...” – wg art. 3 pkt 3a Ustawy o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Cele szczegółowe (zbieżne z celami gospodarki przestrzennej) :

1.Ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego.

2.Wyznaczanie obszarów przyrodniczych, wymagających ochrony prawnej, wzbogacających ekologiczny system obszarów chronionych.

3.Tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej, z wykorzystaniem zasobów lokalnych (w tym : miejscowych zasobów pracy).

Konkretne cele dotyczą rozwoju :

- gospodarki rolnej, zwłaszcza jej form ekologicznych,
- turystyki, przede wszystkim form komercyjnych,
- wytwórczości i przemysłu rolno – spożywczego.

4.Wykorzystanie szans aktywizacji gospodarczej gminy, jaką stwarza planowana budowa Trasy Lęborskiej.

5. Opanowanie żywiłowego procesu inwestowania, kreowanego przez ludność miejską aglomeracji gdańskiej poprzez aktywne wdrażanie instrumentów polityki przestrzennej, służących zachowaniu ładu przestrzennego.

6. Ograniczanie zjawisk spontanicznej urbanizacji w rejonach o przewadze gleb wysokiej jakości zapewniających trwały rozwój rolnictwa.

7. Tworzenie warunków do poprawy warunków życia w gminie poprzez :

- wspieranie przez gminę procesów inwestycyjnych na rzecz rozwoju mieszkalnictwa dla różnych grup użytkowników, w tym: budownictwa komunalnego i socjalnego dla uboższych warstw społecznych,
- poprawa dostępności do usług różnego typu ze szczególnym uwzględnieniem usług publicznych, finansowanych przez państwo i gminę, np. pożądany byłby rozwój szkolnictwa średniego.

8. Poprawa powiązań komunikacyjnych, zwłaszcza z Gdynią, co zapewni lepszy dostęp mieszkańców gminy do miejsc pracy i usług, a mieszkańcom aglomeracji gdańskiej ułatwi penetrację turystyczną i ekonomiczną.

9. Podnoszenie standardów technicznych zamieszkania i ochrony środowiska przyrodniczego przed degradacją poprzez rozbudowę systemów inżynierskich w zakresie poboru wody, kanalizacji i zaopatrzenia w ciepło.

10. Stworzenie gminnego systemu gospodarki odpadami, powiązanego z budową wysypiska śmieci i zakładów utylizacji odpadów.

11. Przeznaczenie gleb niskiej jakości do zalesień.

Przestrzeganie zasad ochrony środowiska przed degradacją w następstwie odkrywkowej eksploatacji kopalin poprzez wdrażanie programów rekultywacji.

3.4. Potrzeby i aspiracje mieszkańców gminy.

Głównym celem działań zdefiniowanych w "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego" jest osiągnięcie takiego poziomu życia w gminie, który będzie zapewniał jej mieszkańcom zaspokojenie potrzeb we wszystkich dziedzinach życia - potrzeb materialnych i kulturowych.

Cel ten wymaga kształtowania zrównoważonego i harmonijnego rozwoju gospodarczego opartego na istniejącym potencjale środowiska naturalnego, środowiska kulturowego i obecnym zainwestowaniu, a także - na inicjatywie i zaangażowaniu społeczności gminy i jej samorządu. Cele pośrednie, których spełnienie warunkuje osiągnięcie celu głównego określone są w kierunkach polityki przestrzennej.

Aspiracje gminy generują potrzeby - w poszczególnych dziedzinach w sposób następujący :

- uzyskanie warunków zamieszkania charakteryzujących się wskaźnikiem minimum 20,0m² pow. użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca, oraz podniesieniem standardu technicznego i wyposażeniem mieszkań w kompletne urządzenia sanitarne.**
- zaopatrzenie mieszkańców w wodę pitną z układów wodociągowych.**
- zorganizowanie systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków.**
- zapewnienie ciągłej (bezawaryjnej) dostawy energii elektrycznej.**
- gazyfikację gminy przy założeniu perspektywicznej wymiany mediów grzewczych z paliwa stałego na gaz**
- poprawę jakości nawierzchni dróg i usprawnienie komunikacji zorganizowanej**
- wyrównanie poziomu wyposażenia technicznego wszystkich szkół w kierunku osiągnięcia poziomu równego poziomowi warunków kształcenia w miastach**
- zwiększenie dostępności do szeroko pojętej bazy usług.**

4.Kierunki polityki przestrzennej dotyczącej ochrony i kształtowania środowiska naturalnego w gminie Szemud

Ponad połowę obszaru gminy (57%) zajmują tereny chronione prawem (w tym :1% otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, 11% teren Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego

Na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego zabrania się:

- lokalizowania nowych i rozbudowy istniejących obiektów mogących szkodliwie oddziaływać na środowisko przyrodnicze i krajobraz (duże hodowle zwierząt, zakłady zanieczyszczające środowisko lub wytwarzające duży hałas, składowiska odpadów, nowe drogi przecinające tereny leśne)
- osuszania torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych
- porzucania, wylewania i gromadzenia odpadów lub innych nieczystości w miejscach na ten cel nie przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego
- pogarszania walorów krajobrazowych
- lokalizowania i budowy nowych domków letniskowych i ogródków działkowych
- lokalizowania i budowy nowych obiektów budowlanych: na gruntach leśnych w odległości mniejszej niż 30 m od ściany lasu; w oderwaniu od istniejących wsi; w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej wód powierzchniowych z wyjątkiem pomostów i hangarów na sprzęt wodny; w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk i w odległości do 50 m od ich granic
- lokalizowania nowych budynków w oderwaniu od zwartej zabudowy wsi
- zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne
- odprowadzania do wód lub do ziemi nie oczyszczonych lub nienależycie oczyszczonych ścieków (także opadowych)

- niszczenia, uszkodzenia lub przemieszczania głązów narzutowych o obwodzie większym niż 3 m
- biwakowania poza miejscami wyznaczonymi na ten cel
- na wszystkich wodach używania w celach sportowych i rekreacyjnych jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi
- we wszystkich wodach łowiectwa podwodnego
- usuwania, niszczenia lub uszkodzenia tablic i innych oznakowań dotyczących parków
- na obszarach leśnych - palenia ognisk, niszczenia lub uszkodzenia drzew, krzewów i innych roślin, pozyskiwania lub rozgarniania ściółki leśnej, wjazdu pojazdami silnikowymi na drogi leśne i postoju tam tych pojazdów, przebywania na obszarach objętych stałym lub okresowym zakazem wstępu.

Właściwe organy administracji rządowej i samorządowej zobowiązuje się do propagowania na obszarach parków:

- ekologicznych metod prowadzenia gospodarki rolnej i leśnej
  - minimalizacji stosowania chemicznych środków ochrony roślin, nawozów sztucznych
  - i innych substancji chemicznych zanieczyszczających środowisko
- rozwoju wytwórczości i usług wspierających ekologiczne metody gospodarowania

Na obszarach otulin parków KPK i TPK zabrania się:

- lokalizowania i budowy obiektów pogarszających stan środowiska
- osuszania torfowisk, mokradeł i zbiorników wodnych, a także prowadzenie wszelkich prac melioracyjnych bez uzgodnienia
- lokalizowania i budowy składowisk odpadów niebezpiecznych
- biwakowania poza miejscami wyznaczonymi na ten cel
- lokalizowania nowych budynków poza obrębem zwartej zabudowy wsi na gruntach leśnych, w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej wód (z wyjątkiem kąpielisk, przystani itp.), zabudowanych działek budowlanych i siedlisk rolniczych.

Właściwe organy administracji publicznej powinny dążyć do koncentracji nowej zabudowy w obrębie istniejących wsi oraz dążyć do ograniczenia przeznaczania gruntów leśnych na cele nieleśne.

Należy zaznaczyć, iż plany ochrony parków krajobrazowych mogą wprowadzać dla całego lub części obszaru parku oraz otuliny zakazy, ograniczenia i obowiązki odmienne od wymienionych w rozporządzeniu. Plan ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego znajduje się na etapie prac przygotowawczych.

Zarówno TPK, jak i KPK są elementami krajowego systemu obszarów chronionych, który to stanowi układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, łączonych korytarzami ekologicznymi. (Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. „o ochronie przyrody Dz. U. Nr 92 poz. 880). W rozumieniu tej ustawy korytarz ekologiczny to obszar pomiędzy dwoma lub wieloma obszarami chronionymi, niezabudowany, umożliwiający migrację roślin i zwierząt.

W proponowanych korytarzach ekologicznych ochrona przyrody powinna przejawiać się poprzez :

- ochronę i wzbogacenie roślinności rozumiane jako pielęgnacja (podtrzymanie stanu aktualnego), rewaloryzacja (wzbogacania gatunkowe drzew i krzewów w dostosowaniu do warunków siedliskowych) oraz restytucja (przywracanie stanu naturalnego),
- zagospodarowanie dla potrzeb rekreacji z wykorzystaniem materiałów ekologicznych,
- maksymalne ograniczenie zainwestowania gospodarczego.

Dla celów ochrony zasobów i jakości środowiska przyrodniczego na terenie gminy Szemud formułuje się następujące wnioski i zalecenia:

1.wszelkie inwestycje komunikacyjne (np. poszerzanie dróg) mogą być prowadzone tylko z zachowaniem istniejących alei drzew,

2.w promieniu 15 m od pnia drzewa pomnikowego (uznanego za pomnik przyrody) zabronione jest wznoszenie budynków, budowli, urządzeń i instalacji, usuwanie i niszczenie pokrywy glebowej oraz oddziaływanie na obiekty w jakikolwiek inny sposób,

3.ze względu na sieci wód podziemnych systemu jezior Kamień i Wysoka – wyrobisko żwiru leżącego na pograniczu wsi Kamień i Szemud, należy zagospodarować na cele rekreacji lub zalesić,

4.należy zlikwidować istniejące nielegalne składowiska odpadów i przeciwdziałać powstawaniu nowych,

5.ze względu na położenie gminy w zasięgu obszaru wysokiej ochrony wód podziemnych, przy planowaniu lokalizacji składowisk odpadów należy zastosować szczególne zabezpieczenia przed infiltracją zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej,

6.w celu ochrony walorów przyrodniczych Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego należy unikać prowadzenia tras infrastruktury technicznej przez obszar Parku.

7.Istniejące na pograniczu gminy Szemud, Żukowo i Przodkowo jezioro Tuchomskie poddane jest silnej antropopresji związanej między innymi z rekreacją. W celu zminimalizowania uciążliwości rekreacji i sportów motorowodnych postuluje się ustanowienie strefy ciszy na obszarze jeziora i jego otoczeniu – w pasie o szerokości 500 m od brzegów.

5. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA

Ludność utrzymująca się wyłącznie z rolnictwa stanie w najbliższych latach przed poważnym wyzwaniem, gdyż zmieniła się rentowność wielu upraw oraz produkcji mleka i żywca.

Dochód rolniczy w istniejących tu warunkach przyrodniczych (gleby, mikroklimat) z wyjątkiem okresowej koniunktury dla produkcji drobiarskiej nie był nigdy wysoki, a w ostatnich latach uległ jeszcze znacznemu obniżeniu.

Zaistniała sytuacja stanowi zagrożenie dla egzystencji wielu gospodarstw nie mających dochodów z zewnątrz i gdzie warunki przyrodnicze, wielkość gospodarstwa i stan jego wyposażenia nie pozwalają na zmiany organizacyjne i dostosowanie do nowej rzeczywistości.

Gospodarstwa silniejsze ekonomicznie będą zapewne kontynuować produkcję żywca wieprzowego i drobiowego. Jednak warunkiem prowadzenia takiej działalności (oprócz czynników zewnętrznych) będzie minimalizacja kosztów poprzez racjonalne żywienie i korzystanie z dobrego materiału hodowlanego. Pozwoli to także uzyskiwać produkt wysokiej jakości i dobrą cenę zbytu, a w konsekwencji opłacalność produkcji.

Należy sądzić, że istotnym źródłem dochodu będzie w dalszym ciągu uprawa truskawek oraz ziemniaków jadalnych na potrzeby bliskiego i chłonnego rynku, a także na eksport. Rozwój hodowli bydła będzie nadal ograniczony małą ilością dobrych łąk i pastwisk.

Pewną szansą jest wykorzystywanie walorów nie skażonego jeszcze środowiska naturalnego i produkcja żywności ekologicznej, a także rozwój coraz bardziej modnej i rozwijającej się agroturystyki.

Zmniejszenie opłacalności uprawy zbóż, (a stanowią one ponad 70% w strukturze zasiewów) spowoduje, że część gruntów nie koniecznie tylko klasy VI nie będzie w najbliższych latach uprawiana.

Powstanie poważny problem sposobu zagospodarowania tych gruntów. Czy mają odłogować i jak długo, czy też mają być przeznaczone pod zalesienie, albo na inne cele (budownictwo mieszkaniowe i rekreacyjne, lub usługowo - produkcyjne)?

Należy przypuszczać, że przepływ gruntów do gospodarstw silniejszych ekonomicznie będzie ograniczony z kilku powodów :

- gospodarstwa te nie dysponują odpowiednim kapitałem,
- mała konkurencyjność tutejszego rolnictwa w stosunku do korzystniejszych regionów np. Żuław i Powiśla nie będzie zachęcać do inwestowania w produkcję rolną,
- istnieje presja korzystniejszych ofert zakupu gruntów ze strony innych nabywców (inwestorów).

Z przedstawionego materiału wynika, że rozwój produkcji rolnej na terenie gminy jest ograniczony zarówno warunkami przyrodniczymi jak i ekonomicznymi.

Dlatego też istotnym zadaniem dla administracji lokalnej i regionalnej będzie w najbliższym czasie stwarzanie warunków do zatrudnienia ludności, która będzie musiała odejść z rolnictwa.

6. Kierunkowy prognozowany wzrost liczby ludności w podziale na obręby wiejskie.

Lp	Nazwa wsi	Liczba ludności obecnie w obrębie	Wariant I		Wariant II	
			Liczba ludności w roku 2020	przyrost	Liczba ludności w roku 2020	przyrost
1	Będargowo	431	450	19	450	19
2	Bojano	1171	3000	1829	3000	1829
3	Częstkowo	528	580	52	580	52
4	Dobrzewino	569	1000	431	1000	431
5	Donimierz	688	750	62	750	62
6	Głazica	186	200	14	200	14
7	Grabowiec	164	200	36	200	36
8	Jeleńska Huta	309	350	41	350	41
9	Kamień	424	450	26	450	26
10	Kielno	890	1500	610	1500	610
11	Kieleńska Huta	182	250	68	250	68
12	Koleczkowo	689	2500	1811	4000	3311
13	Kowalewo	99	120	21	120	21
14	Leśno	232	300	68	300	68
15	Łebno	910	1000	90	1000	90
16	Łebieńska Huta	419	450	31	450	31
17	Przetoczyno	442	550	108	550	108
18	Rębiska	221	300	79	300	79
19	Szemud	1324	1800	476	1800	476
20	Szemudzka Huta	218	250	32	250	32
21	Warzno	294	380	86	380	86
22	Zęblewo	314	320	6	320	6
	Razem	10704	16700	5996	18200	7496

PERSPEKTYWICZNE POTRZEBY MIESZKANIOWE

nazwa wsi	zasoby mieszkaniowe (liczba mieszkań)			liczba mieszkań potrzebnych dla obecnej liczby mieszkańców przy wsk. 4 os./1 mieszk.	liczba mieszkań potrzebnych dla pers. liczby mieszkańców przy wsk. 3,5 os./1 mieszk.		liczba potrzebnych nowych mieszkań	
	istniejących	przyjęty % adaptacji	Liczba mieszk.					
Będargowo	113	50%	72	108		128		56
Bojano	329	80%	263	293		857		594
Częstkowo	161	95%	153	132		165		12
Dobrzewino	186	80%	149	142		286		137
Donimierz	208	70%	146	172		214		68
Głazica	55	70%	39	47		57		18
Grabowiec	51	70%	36	41		57		21
Jeleńska Huta	102	60%	61	78		100		39
Kamień	132	80%	106	106		128		22
Kielno	265	80%	212	223		429		217
Kieleńska Huta	69	80%	55	46		71		16
Koleczkowo						variant I / variant II		w. I / w. II
	257	90%	231	173		429 / 1142		198 / 911
Kowalewo	36	80%	29	25		34		5
Leśno	83	70%	58	58		85		28
Łebno	253	85%	215	228		286		71
Łebieńska Huta	138	70%	97	104		129		32
Przetoczyno	133	70%	93	111		157		64
Rębiska	76	70%	53	56		86		33
Szemud	344	95%	327	331		514		187
Szemudzka Huta	57	60%	34	55		71		37
Warzno	107	80%	86	74		109		23
Zęblewo	93	50%	47	79		91		44
Razem	3278		2562	2682	variant I 4484	variant II 5197	w. I 1922	w. II 2635

5. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA

Ludność utrzymująca się wyłącznie z rolnictwa stanie w najbliższych latach przed poważnym wyzwaniem, gdyż zmieniała się rentowność wielu upraw oraz produkcji mleka i żywca.

Dochód rolniczy w istniejących tu warunkach przyrodniczych (gleby, mikroklimat) z wyjątkiem okresowej koniunktury dla produkcji drobiarskiej nie był nigdy wysoki, a w ostatnich latach uległ jeszcze znacznemu obniżeniu.

Zaistniała sytuacja stanowi zagrożenie dla egzystencji wielu gospodarstw nie mających dochodów z zewnątrz i gdzie warunki przyrodnicze, wielkość gospodarstwa i stan jego wyposażenia nie pozwalają na zmiany organizacyjne i dostosowanie do nowej rzeczywistości.

Gospodarstwa silniejsze ekonomicznie będą zapewne kontynuować produkcję żywca wieprzowego i drobiowego. Jednak warunkiem prowadzenia takiej działalności (oprócz czynników zewnętrznych) będzie minimalizacja kosztów poprzez racjonalne żywienie i korzystanie z dobrego materiału hodowlanego. Pozwoli to także uzyskiwać produkt wysokiej jakości i dobrą cenę zbytu, a w konsekwencji opłacalność produkcji.

Należy sądzić, że istotnym źródłem dochodu będzie w dalszym ciągu uprawa truskawek oraz ziemniaków jadalnych na potrzeby bliskiego i chłonnego rynku, a także na eksport. Rozwój hodowli bydła będzie nadal ograniczony małą ilością dobrych łąk i pastwisk.

Pewną szansą jest wykorzystywanie walorów nie skażonego jeszcze środowiska naturalnego i produkcja żywności ekologicznej, a także rozwój coraz bardziej modnej i rozwijającej się agroturystyki.

Zmniejszenie opłacalności uprawy zbóż, (a stanowią one ponad 70% w strukturze zasiewów) spowoduje, że część gruntów nie koniecznie tylko klasy VI nie będzie w najbliższych latach uprawiana.

Powstanie poważny problem sposobu zagospodarowania tych gruntów. Czy mają odłogować i jak długo, czy też mają być przeznaczone pod zalesienie, albo na inne cele (budownictwo mieszkaniowe i rekreacyjne, lub usługowo - produkcyjne)?

Należy przypuszczać, że przepływ gruntów do gospodarstw silniejszych ekonomicznie będzie ograniczony z kilku powodów :

- gospodarstwa te nie dysponują odpowiednim kapitałem,
- mała konkurencyjność tutejszego rolnictwa w stosunku do korzystniejszych regionów np. Żuław i Powiśla nie będzie zachęcać do inwestowania w produkcję rolną,
- istnieje presja korzystniejszych ofert zakupu gruntów ze strony innych nabywców (inwestorów).

Z przedstawionego materiału wynika, że rozwój produkcji rolnej na terenie gminy jest ograniczony zarówno warunkami przyrodniczymi jak i ekonomicznymi.

Dlatego też istotnym zadaniem dla administracji lokalnej i regionalnej będzie w najbliższym czasie stwarzanie warunków do zatrudnienia ludności, która będzie musiała odejść z rolnictwa.

6. Kierunkowy prognozowany wzrost liczby ludności w podziale

na obręby wiejskie.

Lp	Nazwa wsi	Liczba ludności obecnie w obrębie	Wariant I		Wariant II	
			Liczba ludności w roku 2020	przyrost	Liczba ludności w roku 2020	przyrost

1	Będargowo	431	450	19	450	19
2	Bojano	1171	3000	1829	3000	1829
3	Częstkowo	528	580	52	580	52
4	Dobrzewino	569	1000	431	1000	431
5	Donimierz	688	750	62	750	62
6	Głazica	186	200	14	200	14
7	Grabowiec	164	200	36	200	36
8	Jeleńska Huta	309	350	41	350	41
9	Kamień	424	450	26	450	26
10	Kielno	890	1500	610	1500	610
11	Kieleńska Huta	182	250	68	250	68
12	Koleczkowo	689	2500	1811	4000	3311
13	Kowalewo	99	120	21	120	21
14	Leśno	232	300	68	300	68
15	Łebno	910	1000	90	1000	90
16	Łebieńska Huta	419	450	31	450	31
17	Przetoczyno	442	550	108	550	108
18	Rębiska	221	300	79	300	79
19	Szemud	1324	1800	476	1800	476
20	Szemudzka Huta	218	250	32	250	32
21	Warzno	294	380	86	380	86
22	Zęblewo	314	320	6	320	6
	Razem	10704	16700	5996	18200	7496

PERSPEKTYWICZNE POTRZEBY MIESZKANIOWE

nazwa wsi	zasoby mieszkaniowe (liczba mieszkań)			liczba mieszkań potrzebnych dla obecnej liczby mieszkańców przy wsk. 4 os./1 mieszk.	liczba mieszkań potrzebnych dla pers. liczby mieszkańców przy wsk. 3,5 os./1 mieszk.		liczba potrzebnych nowych mieszkań	
	istniejących	przyjęty % adaptacji	Liczba mieszk.					
Będargowo	113	50%	72	108	128		56	
Bojano	329	80%	263	293	857		594	
Częstkowo	161	95%	153	132	165		12	
Dobrzewino	186	80%	149	142	286		137	
Donimierz	208	70%	146	172	214		68	
Głazica	55	70%	39	47	57		18	
Grabowiec	51	70%	36	41	57		21	
Jeleńska Huta	102	60%	61	78	100		39	
Kamień	132	80%	106	106	128		22	
Kielno	265	80%	212	223	429		217	
Kieleńska Huta	69	80%	55	46	71		16	
Koleczkowo	257	90%	231	173	wariant I / wariant II 429 / 1142		w. I / w. II 198 / 911	
Kowalewo	36	80%	29	25	34		5	
Leśno	83	70%	58	58	85		28	
Łebno	253	85%	215	228	286		71	
Łebieńska Huta	138	70%	97	104	129		32	
Przetoczyno	133	70%	93	111	157		64	
Rębiska	76	70%	53	56	86		33	
Szemud	344	95%	327	331	514		187	
Szemudzka Huta	57	60%	34	55	71		37	
Warzno	107	80%	86	74	109		23	
Zęblewo	93	50%	47	79	91		44	
Razem	3278		2562	2682	wariant I 4484	wariant II 5197	w. I 1922	w. II 2635

7. Zasady kształtowania ładu przestrzennego w warunkach zrównoważonego rozwoju.

- Historyczny układ przestrzenny wsi : Kielno, Łebno, Koleczkowo, Przetoczyno, Szemud i Warzno podlega ochronie, która powinna polegać na :

zachowaniu układu ulic i wzmocnieniu jego czytelności poprzez sytuowanie nowej zabudowy w tradycyjnym układzie zagród, dostosowaniu gabarytu i proporcji nowych budynków (i ewentualnej przebudowy budynków istniejących) do tradycji architektonicznej regionu, a w szczególności zachowanie historycznego stosunku długości ścian ($a : b = 1 : 1,3 \div 2,4$) oraz kąta nachylenia dachu dwuspadowego od $22^\circ \div \max 45^\circ$.

- Usługi publiczne i inne – z wyjątkiem usług bezpośrednio związanych z obsługą ruchu turystycznego – winny być realizowane w obszarze istniejącego zainwestowania lub wyznaczonych terenów rozwojowych wsi, z uwzględnieniem wymagań przepisów szczególnych.

- W celu ochrony krajobrazu, stanowiącego w gminie Szemud szczególną wartość, za obowiązującą zasadę uznaje się zakaz wprowadzania elementów deprecjonujących walory krajobrazowe.
- Obejmuje się ochroną – polegającą na zachowaniu i pielęgnacji – starodrzew i historyczny układ zieleni na cmentarzach, w parkach podworskich (Dobrzewino, Łebno, Kielno) i przy drogach.

8. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa i usług

Potencjalne potrzeby terenowe dla budownictwa mieszkaniowego określa się w oparciu o założenie, że poprawa warunków mieszkaniowych następować będzie poprzez :

- rozgęszczenie w istniejących, adaptowanych zasobach mieszkaniowych
- realizację nowej zabudowy

Wskaźniki charakteryzujące poziom zaspokojenia potrzeb w zakresie mieszkalnictwa w okresie kierunkowym są następujące :

- 20-25,0m² powierzchni użytkowej / 1 osobę (obecnie w gminie 16 m²/ 1 osobę)
- 3,5 osoby / 1 mieszkanie
- średnia wielkość mieszkania 70,0-87,5m²

Przyjmuje się, że budownictwo mieszkaniowe będzie realizowane głównie w formie jednorodzinnych domów wolnostojących. Dopuszcza się inne formy budownictwa mieszkaniowego niskiej intensywności, pod warunkiem zachowania proporcji budynków charakterystycznych dla Kaszub Środkowych.

Minimalne wielkości indywidualnych działek dla budownictwa mieszkaniowego i procent ich zabudowy ustala się następująco :

- minimalna wielkość działki – 1 000,0 m²,
maksymalny procent zabudowy (stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki) – 25 %,
- dla zabudowy mieszkaniowo – pensjonatowej :
minimalna wielkość działki – 3 000,0 m²,
maksymalny procent zabudowy – 20 %.

Dla wyliczonej liczby 2635 potrzebnych nowych mieszkań niezbędna jest powierzchnia 263,5 ha. Wg stanu na koniec 1999 r. - powierzchnia terenów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę na różne cele wynosi 454,67 ha. Oznacza to, że nie ma konieczności wyznaczania nowych terenów na cele zabudowy mieszkaniowej i usług związanych z mieszkalnictwem - na potrzeby mieszkańców gminy. Natomiast wiele wskazuje na to, że nadal utrzymywać się będzie tendencja realizacji zabudowy dla ludności napływowej z Trójmiasta.

Przyjmuje się zasadę, że budownictwo mieszkaniowe koncentrować się będzie w rejonie istniejących skupisk zabudowy, w zasięgu racjonalnej obsługi infrastrukturą techniczną i społeczną.

Dla obiektów usługowych i dla funkcji rzemieślniczej ustala się minimalną powierzchnię działki wynoszącą 2 500,0 m² i maksymalny procent zabudowy – 30 %.

Wielkości niezbędnych terenów limitowane będą m. in. potrzebami parkingowymi, ponieważ przyjmuje się, że parkingi realizowane będą w granicach działki w wielkości wyliczonej wg wskaźnika : 1 m.p. /50 m² pow. użytkowej lecz nie mniej niż 1 – no miejsce postojowe na jeden obiekt.

Przyjmuje się zasadę wypełniania istniejących struktur przestrzennych funkcjami usługowymi, powiązanymi z mieszkalnictwem we wsiach stanowiących obecnie rozwijające się dynamicznie jednostki osadnicze tj. w Szemudzie, Łebnie, Kielnie oraz zapobiec dalszemu rozpraszaniu zabudowy. w podmiejskich osiedlach (satelitarnych w stosunku do miast aglomeracji) układających się w pasmo obejmujące wsie : Dobrzewino, Bojano i Koleczkowo.

9. Kierunki rozwoju turystyki i rekreacji

Gmina Szemud posiada bardzo dobre warunki dla rozwoju turystyki krajoznawczej i dla rekreacji różnego typu. Głównymi czynnikami stymulującymi rozwój w/w dziedzin są naturalne walory środowiska przyrodniczego:

- zróżnicowana konfiguracja terenu, lasy, jeziora, bardzo liczne oczka wodne, malowniczy krajobraz.
- bliskość aglomeracji

Wobec bardzo licznie reprezentowanej na terenie gminy formy rekreacji w postaci indywidualnych domków letniskowych - dla uzyskania zrównoważonego rozwoju niezbędna jest realizacja ogólnodostępnej bazy turystyki i rekreacji :

- **noclegowej** o zróżnicowanym standardzie np. moteli, zajazdów, schronisk młodzieżowych, stanic wodnych, pokoi gościnnych w gospodarstwach agroturystycznych itp.
- **żywieniowej** opartej o produkcję zdrowej żywności (np. posiłki w wyspecjalizowanych obiektach gastronomicznych i gospodarstwach agroturystycznych itp.
- **usługowej** np. wypożyczalnie sprzętu pływającego i innego sportowego, organizowanie konnych i powozowych przejażdżek, pole golfowe itp.

W „miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego rejonu jezior Kamień, Wysoka, Jelonek i Brzeżonko” wskazane są tereny szczególnie predysponowane do funkcji ogólnodostępnej bazy dla turystyki i rekreacji.

Wskazane na rysunku „Studium...” tereny rekreacyjne w obrębie wsi Częstkowo posiadają walory kwalifikujące je do realizacji pełno – programowego pola golfowego. Niezależnie od w/w propozycji na całym terenie gminy – z wyłączeniem obszarów chronionych w myśl

przepisów szczególnych – powstawać powinny obiekty o funkcji ogólnodostępnej rekreacji, przystosowane do całorocznego wykorzystania.

Przyjmuje się, że nadal wsie Kamień, Koleczkowo, Jeleńska Huta i Kielno będą głównymi ośrodkami rekreacji. Ośrodkami w których rozwój funkcji rekreacyjnej stanie się ważnym czynnikiem aktywizacji gospodarczej będą wsie : Cząstkowo, Będargowo, Donimierz, Kowalewo, i Kieleńska Huta.

Przez teren gminy - na kierunku północ - południe, przebiegać będzie **regionalna** trasa rowerowa, zintegrowana z systemem lokalnych ścieżek rowerowych.

Przebieg ścieżek rowerowych (różnej rangi) pokazanych na rysunku "Studium..." uściślony zostanie na etapie opracowywania planów miejscowych. Funkcje ogólnodostępnej rekreacji powinny być powiązane także i z trasami rowerowymi.

Minimalną wielkość indywidualnej działki letniskowej ustala się na **1 000, 0 m²**,
a maksymalny procent zabudowy na **10 %**.

10. Kierunki rozwoju przemysłu wydobywczego

Przyjmuje się, że eksploatacja złóż kruszywa i gliny prowadzona będzie w ścisłej synchronizacji z rozwojem układu drogowego. Oznacza to, że warunkiem rozpoczęcia eksploatacji złóż w Częstkowie i Przetoczynie jest realizacja odcinka drogi krajowej nr E6 tzw. Trasy Lęborskiej i jej połączenia z drogą wojewódzką nr 224. Eksploatacja złóż w Przetoczynie obejmować będzie wyłącznie tereny leżące poza granicą Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i w takiej odległości od rzeki Gościciny, jaka zapewni ochronę jej naturalnego środowiska.

Eksploatacja złóż musi być poprzedzona wykonaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego t.j. przestrzeni objętej przewidywanymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego (Ustawa z dn. 4 lutego 1994r. "prawo geologiczne i górnicze").

11. Kierunki działań w zakresie ochrony dóbr kultury

Aby uniknąć zniszczenia dziedzictwa kulturowego konieczne jest rozpowszechnienie wśród mieszkańców gminy informacji o możliwości dokonania przypadkowych znalezisk i o ich wartości historycznej. Każdy ślad cmentarzyska, osady lub huty szkła powinien być zabezpieczony i powierzony opiece Muzeum Archeologicznego.

- W obiektach wpisanych do rejestru zabytków i w ich bezpośrednim otoczeniu wszelkie działania inwestycyjne, remontowe i porządkowe muszą być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- W przypadku konieczności lokalizacji nowoprojektowanego zainwestowania w sąsiedztwie obiektów lub zespołów zabytkowych należy wykonać opracowania historyczno - urbanistyczne, które będą stanowić podstawę do określenia potrzeby z zakresu wykonania ewentualnych badań archeologicznych, rewaloryzacyjnych lub innych - związanych z projektowaną inwestycją.

- Założenia cmentarne - jako elementy krajobrazu kulturowego wsi należy uporządkować i uczynić ich pierwotną formę obejmując szczególną ochroną zachowane nagrobki, ogrodzenia i drzewostan.
- Przyjmuje się zasadę objęcia ochroną wszystkich starodrzewów, które uznaje się za dobro kultury. Wokół pni drzew uznanych lub postulowanych do uznania za pomniki przyrody należy zachować 15-to metrową strefę ochronną, wolną od zabudowy, od urządzeń podziemnych i od źródeł zanieczyszczenia środowiska.
- Wszystkie nazwy wsi, kolonii i przysiółków stanowią wartość kulturową i podlegają ochronie.
- Wszystkie stanowiska archeologiczne powinny być przebadane przed naruszeniem ich struktury.

Historyczny układ przestrzenny wsi, ślady osadnictwa pradziejowego i wczesnośredniowiecznego, obiekty - których wartość historyczna i estetyczna jest niewątpliwa, a także - starodrzew - uznaje się za dobro wspólne wzbogacające krajobraz i świadczące o kulturze minionych pokoleń, a stosunek do tych reliktyw jest miarą kultury aktualnie żyjącego pokolenia.

Jako kierunek działań w zakresie ochrony dóbr kultury przyjmuje się zasadę, że funkcja ich ochrony jest nadrzędna w stosunku do funkcji gospodarczej. W celu realizacji tej zasady należy :

- **przeciwdziałać niszczeniu i dekapitalizacji obiektów posiadających walory kulturowe t.j. - historię ponad 50-cio letnią lub cechy dzieła sztuki i miejscowej tradycji architektonicznej.**
- **Propagować ideę zachowania starej zabudowy i przystosowania jej do nowych celów np. rekreacji, agroturystyki, usług gastronomicznych, usług handlowych itp.**
- **Propagować pozytywne przykłady wyżej opisanych działań istniejących na terenie gminy.**
- **Konsekwentnie przestrzegać zakazu wprowadzania elementów deprecjonujących krajobraz.**

12. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

12.1. Wodociągi

Docelowo gmina będzie zaopatrywana z następujących wodociągów:

- 1) Szemud
- 2) Bojano
- 3) Szemudzka Huta
- 4) Częstkowo
- 5) Będargowo

Szemud - wydajność stacji wodociągowej będzie wynosiła 110 m³/h

Z wodociągu tego będą zaopatrywane następujące miejscowości:

Szemud

Donimierz

Głazica

Grabowiec

Kamień

Częstkowo – awaryjnie

Przetoczyno – awaryjnie

Łebno – awaryjnie

Przewiduje się wybudowanie około 11 000 m sieci wodociągowej.

Bojano – wydajność stacji wodociągowej będzie wynosiła 200 m³/h.

Z wodociągu będą zaopatrywane następujące miejscowości:

Bojano

Koleczkowo

Dobrzewino

Kielno

Warzno

Przewiduje się wykonanie następujących inwestycji:

- zbiornik 3 x 100 m³
- stacja wodociągowa 200 m³/h
- sieć wodociągowa około 22 000 m.

Szemudzka Huta – wydajność stacji wodociągowej będzie wynosiła 100 m³/h.

Z wodociągu będą zaopatrywane następujące miejscowości:

Szemudzka Huta

Zęblewo (część)

Jeleńska Huta

Leśno

Kamień (część)

Kieleńska Huta

Kowalewo

Rębiska

Łebno

Warzno

Łebieńska Huta

Kielno (część)

Szemud – awaryjnie

Przewiduje się wykonanie następujących inwestycji:

- zbiornik wyrównawczy 100 m³
- sieć wodociągowa około 12 000 m

Częstkowo – wydajność stacji wodociągowej będzie wynosiła 50 m³ / h.

Z wodociągu będą zaopatrywane następujące miejscowości:

Częstkowo

Przetoczyno

Łebno – awaryjnie

Przewiduje się wybudowanie około 5 500 m sieci wodociągowej.

Będargowo – wydajność stacji wodociągowej będzie wynosiła 30 m³ / h.

Z wodociągu będą zaopatrywane następujące miejscowości:

Będargowo

Zęblewo

Łebno – awaryjnie

Przewiduje się wybudowanie około 5 000 m sieci wodociągowej.

Zabezpieczenie p. pożarowe.

Sieć wodociągowa zabezpiecza w tym zakresie zabudowę zwartą (wydatek hydrantów 10 l / sek.) i częściowo zabudowę luźną.

Pełne zabezpieczenie zabudowy luźnej wymaga budowy punktów czerpania wody przy brzegu wód powierzchniowych i zbiorników pożarowych otwartych V = 100 m³.

12.1.1. Zasoby wodne

•Szemud i Szemudzka Huta

Obydwa te ujęcia są podstawą do zaopatrzenia centralnej części gminy w wodę.

Ujęcie w Szemudzie posiada zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w wysokości 55 m³ / h i w Szemudzkiej Hucie -76,8 m³ / h.

Biorąc pod uwagę korzystne warunki hydrogeologiczne i skład chemiczny wody ujęcia uznać należy za perspektywiczne dla rejonu.

Dlatego w rejonie należy zarezerwować teren do dalszej rozbudowy lub wykonanie studni zastępczych.

Częstkowo

Ujęcie posiada dobre warunki hydrogeologiczne i jakościowe wody. W obrębie istniejącej strefy istnieje możliwość wykonania studni zastępczej.

Bojano

Ujęcie składa się z dwóch studni wierconych, posiada dobre warunki hydrogeologiczne i jakościowe wody. Obok ujęcia należy zarezerwować teren pod potrzeby ewentualnej rozbudowy studni dodatkowych i zastępczych.

Będargowo

Ujęcie składa się z dwóch studni o średnich warunkach hydrologicznych.

12.2. Kanalizacja sanitarna

Ponieważ gmina Szemud leży na terenie bardzo zróżnicowanym hipsometrycznie zachodzi konieczność stosowania zróżnicowanych systemów transportu ścieków. Są to systemy grawitacyjne umożliwiające bezpośredni odbiór ścieków z poszczególnych posesji, jak i systemy tłoczne.

1. Kielno

Przewiduje się rozbudowę oczyszczalni z obecnej przepustowości 120 m³/d, do docelowej 440m³/d.

2. Oczyszczalnia w Szemudzie

Gmina posiada opracowanie p.t. „Koncepcja kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków dla gminy Szemud” autorstwa Przedsiębiorstwa Projektowo – Usługowego EKOTECH z Gorzowa. W/w koncepcja przewiduje budowę oczyszczalni w Szemudzie dla obsługi następujących wsi :

Szemud, Kamień, Donimierz, Przetoczyno, Głazica, Jeleńska Huta, Szemudzka Huta oraz dla terenów rekreacyjnych w okolicy jezior Wysoka i Kamień we wsi Kamień.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych będzie rzeka Gościcina.

Ze względu na fakt, że rejon przewidywany do skanalizowania w oparciu o oczyszczalnię w Szemudzie jest dość rozległy, a w pierwszym etapie pracy pomimo najlepszych chęci inwestora ilości ścieków będą stosunkowo niewielkie, należy mieć na uwadze następujące kwestie :

- jeśli czas przebywania ścieków w rurociągach tłocznych będzie tak długi, że ścieki do oczyszczalni będą dopływać już częściowo zgniłe, na początku cyklu oczyszczania winny być odświeżane, poprzez napowietrzanie w otwartym zbiorniku (może to się odbywać razem ze ściekami dowożonymi).
- Oczyszczalnia winna być budowana etapowo, by uniknąć sytuacji, w której ilości ścieków będą stosunkowo niewielkie, a oczyszczalnia będzie miała znacznie większą przepustowość niewykorzystaną.

Aby uniknąć zbyt długiego przebywania ścieków w rurociągach magistralnych, wskazane jest zrealizowanie systemu kanalizacji w poszczególnych miejscowościach, z wyprzedzeniem w stosunku do realizacji oczyszczalni lub jednocześnie.

Oczyszczalnia w Koleczkowie

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków z rejonu miejscowości Koleczkowo, Dobrzewino, Karczemki i Bojano.

Miejscowy plan przestrzennego zagospodarowania gminy przewidywał dla tego rejonu oczyszczalnię w Bojanie, z odprowadzeniem ścieków do rzeki Strzelenki, oraz oczyszczalnię w Koleczkowie.

Zważywszy na fakt, że rzeka Strzelenka jest dopływem do zbiornika pitnych wód powierzchniowych w Straszynie, nawet najlepiej oczyszczanych ścieków nie należy do niej odprowadzać.

Dlatego niniejsze studium zmienia w tym zakresie koncepcję planu gminy i rezygnuje z lokalizacji oczyszczalni w Bojanie.

Przewiduje się oczyszczalnię dla w/w rejonu w Koleczkowie z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych do Zagórskiej Strugi. Zarząd gminy chce, by ścieki z terenu gminy były oczyszczane na terenie gminy a więc w Koleczkowie.

Rejon Dobrzewina i Karczemek przedstawia się dość niekorzystnie w aspekcie projektowania sieci kanalizacji odprowadzającej ścieki do oczyszczalni w Koleczkowie.

Nieco na południe od Bojana znajduje się na tej trasie znaczne wzniesienie terenu - 186 m n.p.m..

Pod względem technicznym najkorzystniej byłoby tak zaprojektować sieć, aby ten najwyższy punkt przyjąć jako granicę zlewni, pomiędzy zlewnią północną z oczyszczalnią w Koleczkowie i zlewnią południową prowadzącą ścieki do gdańskiego systemu kanalizacyjnego przez Chwaszczyno.

Na przeszkodzie w przyjęciu tego wariantu budowy sieci kanalizacyjnej, który jest zgodny z naturalnym ukształtowaniem terenu mogą stać podziały administracyjne, gdyż granica pomiędzy gminą Szemud i gminą Żukowo przebiega pomiędzy Karczemkami a

Chwaszczynem. Drugą przeszkodą jest wadliwie wykonana sieć kanalizacyjna z Osowej do Oliwy. Przekroje kanałów na tym odcinku są zbyt wąskie, by przyjąć te ścieki. Kanalizacja na tym odcinku winna być przebudowana.

Podział zlewni przedstawiono tu wariantowo.

W pierwszym wariacie sieć prowadząca do Chwaszczyna musiałaby przyjmować ścieki z całego rejonu pomiędzy Dobrzewinem a Chwaszczynem, tak jak wskazuje naturalny podział zlewni.

W drugim wariacie przewiduje się odprowadzenie ścieków z rejonu Dobrzewina do oczyszczalni w Koleczkowie.

Niezależnie od wariantu ścieki z Karczemek winny być odprowadzone do Chwaszczyna ze względu na bezpośrednią bliskość Chwaszczyna, oraz korzystne spadki terenu.

Oczyszczalnia w Łebnie

Przewiduje się odprowadzenie ścieków z następujących miejscowości:

Zęblewo

Łebno

Łebieńska Huta

Będargowo

Częstkowo

Gnojewo

Głodowo

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych będzie rzeka Bolszewka.

Rozwiązania kierunkowe.

Zarząd Gminy przyjął jako rozwiązanie docelowe program gospodarki ściekowej, w którym pozostaje oczyszczalnia ścieków w Kielnie i zrealizowane będą trzy nowe oczyszczalnie – w Szemudzie, Koleczkowie i w Łebnie.

W najbliższym horyzoncie czasowym przewiduje się budowę oczyszczalni ścieków : w Szemudzie.

Do oczyszczalni w Szemudzie przewiduje się odprowadzanie ścieków z następujących miejscowości: Szemud, Kamień, Donimierz, Przetoczyno, Głazica, Jeleńska Huta i Szemudzka Huta oraz z zabudowy rekreacyjnej istniejącej i projektowanej w okolicy jezior Wysoka i Kamień.

Wg najnowszej koncepcji ścieki sanitarne z miejscowości Koleczkowo, Dobrzewino i Bojano odprowadzane będą do układu gdyńskiego.

Obecnie ścieki odprowadzane z oczyszczalni w Kielnie płyną do potoku o nazwie Mulk, który wpada do jeziora Tuchom. Woda z tego jeziora zasila zbiornik wody pitnej w Straszynie dlatego należy rozważyć możliwość innego kierunku odprowadzania ścieków.

Najbardziej racjonalnym technicznie byłoby w miejsce obecnej oczyszczalni wybudować przepompownię i odprowadzić ścieki przez Dębową Karcznię, Karczemki do Chwaszczyna i Gdańska (Kielno leży na rzędnej 158 m n. p. m., a Chwaszczyno 153 m n. p. m. - transport ścieków byłby więc łatwy).

Alternatywnym rozwiązaniem byłoby odprowadzenie ścieków z Kielna i pozostałych wsi obecnie przyłączonych do istniejącego układu - [do układu gdyńskiego](#).

Rozwiązanie to pod względem techniczno-ekonomicznym jest bardzo trudne, gdyż rurociąg na swej trasie musiał by pokonać wzniesienie terenowe o rzędnej 188 m

(Kielno leży na rzędnej około 160 m, a Koleczkowo około 170 m). Wysokociśnieniowe tłoczenie ścieków jest kosztowne i energochłonne.

Szczegółowe rozróżnienie charakteru budowanej sieci kanalizacyjnej - ze względu na szczególnie bogatą rzeźbę terenu gminy - nastąpi w fazie opracowań technicznych.

Sposoby utylizacji ścieków w budownictwie rozproszonym

Znaczne obszary gminy charakteryzują się budownictwem rozproszonym.

Istnieją tutaj dwie możliwości rozwiązania problemu odprowadzania ścieków:

- system lokalny,
- system zbiorczy.

System lokalny pozwala oczyszczać ścieki w miejscu ich powstawania.

Oczyszczone ścieki są tu odprowadzane do gruntu albo lokalnych cieków naturalnych lub sztucznych. Systemy te nie wymagają rozbudowanej sieci kanalizacyjnej. Przy oczyszczaniu ścieków wykorzystuje się naturalne procesy zachodzące w przyrodzie, na przykład w środowisku glebowym czy w biotopach bagiennych lub jeziornych.

Zintensyfikowane procesy biodegradacji zanieczyszczeń (rozkładu) mogą również zachodzić w szczelnych zbiornikach zminiaturyzowanych biologicznych oczyszczalni ścieków, z osadem czynnym lub złożem biologicznym.

Następnie ścieki podlegają drenażowi rozsączającemu z układem drenów (sączków) ułożonych minimum 0,6 m pod powierzchnią terenu. Jego zadaniem jest równomierne rozprowadzenie w gruncie niewielkich ilości ścieków, wstępnie podczyszczonych w osadnikach, w celu ich dalszego biologicznego oczyszczania w środowisku glebowym, lub ścieków oczyszczonych biologicznie w różnego rodzaju oczyszczalniach przydomowych.

Innym sposobem odbioru i transportu ścieków w budownictwie rozproszonym jest system kanalizacji ciśnieniowej PRESSKAN oparty na przydomowych szczelnych studzienkach pompowych wyposażonych w pompę objętościową (ślimakową) z automatycznym sterowaniem. Do tych studzienek można przyłączyć grawitacyjnie od 1 do 8 domków jednorodzinnych. W istniejącej zabudowie jako studzienki wykorzystuje się istniejące zbiorniki bezodpływowe, tzw. „szamba”.

Pompa rozdrabnia i podaje ścieki przewodami ciśnieniowymi o małych średnicach do przewodu zbiorczego i dalej, aż do kolektora lub bezpośrednio do oczyszczalni. W tym systemie transport ścieków jest możliwy nawet na odległość 5 ÷ 8 km (i dalej - przy sprzyjających warunkach terenowych) przy deniwelacji terenu do 60 m. Przewody układane są na głębokości poniżej strefy przemarzania równoległe do terenu, bez konieczności zachowania spadków. System ciśnieniowy daje możliwość dużej dowolności przy wyborze trasy - umożliwia dowolne omijanie przeszkód. Na skrzyżowaniach z trasami komunikacyjnymi wykorzystuje się technologię wiercenia bez naruszania nawierzchni.

Główny element systemu stanowi pompa charakteryzująca się wieloma zaletami: bardzo dobrymi parametrami technicznymi, niskimi nakładami eksploatacyjnymi i prostotą w obsłudze i naprawach. Uzupełnieniem pompy jest automatyka sterująca tak dopracowana, że system w eksploatacji prawie nie wymaga obsługi.

Wygodną w korzystaniu z systemu kanalizacji ciśnieniowej jest brak konieczności płukania, czyszczenia, czy przedmuchiwania rurociągów, co zapewnia efekt samooczyszczenia gwarantowany w systemie.

Szczególnie korzystne wyniki daje zastosowanie tego systemu na terenach:

- równinnych i górskich,
- o wysokim poziomie wód gruntowych,
- rozproszonej zabudowie.

12.3. Gazownictwo

Przewiduje się poprowadzenie przez teren gminy gazociągu wysokiego ciśnienia $\varnothing$ 500 doprowadzającego gaz do Żarnowieckiej Elektrowni Gazowej i regionu nadmorskiego województwa.

Gmina posiada „Koncepcję gazyfikacji” opracowaną przez Przedsiębiorstwo Inżynierskie „PRO-GAZ” sp. z o.o. w Gdańsku, w czerwcu 1992 r.

Wg tej koncepcji gaz będzie rozprowadzany gazociągami średniego ciśnienia z polietylenu, przebiegającymi od stacji redukcyjnej I^o do poszczególnych wsi. Budownictwo indywidualne na terenach wiejskich zasilane będzie z domowych reduktorów ciśnienia gazu.

Stacja red. – pom. I^o została zlokalizowana w rejonie wsi Bojano o przepustowości 25 000 m³/h. Potrzebny jest na zlokalizowanie stacji – teren o pow. ok. 1 200 m² (30 x 40 m). Strefa zagrożenia wybuchem mieścić się będzie w ogrodzeniu stacji.

Gazociągi rozdzielcze średniego ciśnienia zostaną zlokalizowane na terenach zabudowanych w ciągach komunikacyjnych, natomiast poza terenem zabudowanym w bezpośrednim sąsiedztwie dróg.

Przewiduje się doprowadzenie gazu przewodowego do wszystkich wsi.

12.4. Ciepłownictwo

Jak już wspomniano poprzednio w uwarunkowaniach, obecnie na terenie gminy w zdecydowanej większości do ogrzewania mieszkań zużywane jest paliwo stałe, takie jak : węgiel, koks. Są to nośniki energii bardzo niewygodne w użyciu, jak również ekologicznie nie zalecane i cenowo nieatrakcyjne. Powodują zapylenie i zasiarczenie środowiska. Skok cywilizacyjny w tym zakresie jest już obecnie możliwy z wykorzystaniem oleju opałowego, energii

elektrycznej lub biomasy. Już obecnie są produkowane kotły do spalania specjalnie spreparowanych brykietów z biomasy, jest to najtańszy system grzewczy i zalecany ekologicznie.

Energię elektryczną można wykorzystać, stosując ogrzewanie akumulacyjne z wykorzystaniem znacznie tańszej energii pobieranej w okresie nocnej doliny energetycznej.

Drugim sposobem jest wykorzystanie tzw. pomp ciepłych, gdzie 3 jednostki zużytej energii elektrycznej dają 10 jednostek ciepłych energii grzewczej.

Już obecnie nie występują żadne bariery w stosowaniu na wsi w budownictwie rozproszonym, ogrzewania przy pomocy oleju opałowego lub wykorzystanie biomasy.

Dalszy skok cywilizacyjny w wykorzystaniu następnego szlachetnego nośnika energii nastąpi po zrealizowaniu ambitnego programu gazyfikacji gminy.

Zakładana zmiana zużycia paliw zależy będzie w głównej mierze od realizacji planu gazyfikacji gminy i wzajemnych relacji cen nośników energii.

W wyniku zmian sposobu wytwarzania ciepła nastąpi obniżenie zapotrzebowania energii użytecznej dzięki działaniom termomodernizacyjnym.

Nastąpi również zasadnicze zmniejszenie udziału węgla nośnika energii.

Przewiduje się, że w przypadku dobrej koniunktury rozwoju energetyki oraz działań termomodernizacyjnych, do roku 2020 może nastąpić zmniejszenie udziału węgla jako nośnika energii z obecnie 94 % do około zaledwie 2 %.

12.5. Odpady komunalne

Aktualnie odpady są wywożone do wysypiska w Łężycach i Rybskiej Karczynie w gminie Gniewino. Gmina posiada „Projekt wysypiska odpadów komunalnych” opracowany przez Przedsiębiorstwo J.A.T. Sp. z o.o. w Gdańsku, Czarny Dwór 8a, (opracowanie z 1993 r.) obecnie proces inwestycyjny na tym etapie został zatrzymany. Na projektowanym wysypisku składowane będą odpady komunalne stałe pochodzące z terenu gminy Szemud.

Chłonność wysypiska wynosi :

I etap	83 200 m ³
II etap	<u>59 400 m³</u>
	142 600 m ³

Okres eksploatacji wyniesie :

I etap	34 lata
II etap	<u>24 lata</u>
	58 lat

Zagospodarowanie strefy ochronnej :

w obrębie projektowanej strefy ochronnej szerokości 500 m występują następujące elementy :

- grunty rolnicze
- lasy iglaste
- łąki i pastwiska V i VI kl.
- nieużytki
- rowy melioracyjne i drogi

W odległości 450 m na zachód od projektowanego wysypiska zlokalizowane są dwa gospodarstwa, a w odległości 300 m na północ od wysypiska zlokalizowane jest jedno gospodarstwo. Ze względu na korzystną różę wiatrów proponuje się pozostawienie tych gospodarstw w strefie ochrony sanitarnej.

W strefie ochrony sanitarnej przewiduje się zieleń izolacyjną o szerokości 20 m.

Na obszarze strefy ochrony sanitarnej zakazuje się realizacji budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz innych obiektów do stałego lub czasowego pobytu ludzi. Ponadto nie dopuszcza się zakładania ogródków działkowych oraz innych urządzeń o charakterze rekreacyjnym.

Sanitarно – produkcyjną część strefy stanowią tereny zawarte pomiędzy pasem zieleni izolacyjnej a zewnętrzną granicą strefy.

- grunty rolnicze projektuje się pozostawić z dopuszczeniem upraw zbożowych i okopowych, są to grunty V i VI kl.; zabrania się zakładania nowych upraw sadowniczych oraz upraw roślin spożywanych w stanie surowym;
- na terenach leśnych dopuszcza się pozyskiwanie owoców, które przed spożyciem są gotowane.

Tereny leśne w strefie ochrony sanitarnej tracą swój charakter rekreacyjny.

Pod budowę wysypiska przeznaczone zostało wyrobisko powstałe w wyniku poboru piasku i żwiru.

13. Kierunki rozwoju układu sieci elektroenergetycznej

Po zachodniej stronie istniejącej linii 400 kV Żarnowiec – Błonia biegnącej przez teren gminy. projektowana jest druga linia 400 kV od Żarnowca do Błoni. Strefa ochronna – 55 m od osi linii w obu kierunkach.

We wschodniej części gminy projektowana jest linia 110 kV Żarnowiec – Gdynia Zachód. W miejscowości Szemud przewidywana jest budowa GPZ – 110/115 kV, który będzie zasilany odczepem z w/w linii.

Po zachodniej stronie gminy projektowana jest linia 110 kV (jeden z wariantów) relacji Żarnowiec – Boże Pole – Sierakowice.

Jako alternatywne rozwiązanie w stosunku do „GPZ Szemud” projektowany jest „GPZ Łebno”, który byłby zasilany odczepem od proj. linii 110 kV do Sierakowic. Szczegółowa lokalizacja tego GPZ – tu wymaga dodatkowych ustaleń, nie mniej - najbardziej prawdopodobne jest usytuowanie GPZ w granicach wsi Będargowo.

Wg danych energetyki szanse wcześniejszej realizacji ma linia do Sierakowic i GPZ "Łebno". Strefa ochronna dla linii 110 kV wynosi 20 m od osi linii w obie strony.

Wobec częstych obecnie przypadków przerw w dostawie energii elektrycznej do odbiorców na terenie gminy Szemud, dla zapewnienia ciągłej dostawy niezbędna jest realizacja w/w linii 110 kV, 15kV i GPZ-ów.

14. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego

Głównym elementem docelowego układu drogowego gminy Szemud jest projektowana Trasa Lęborska obejmująca fragment drogi krajowej nr S6 na odcinku od Obwodnicy Trójmiasta i węzła "Wysoka" przez obejścia drogowe Osowy, Chwaszczyna przez gminę Szemud, Luzino do wsi Boże Pole, gdzie nastąpi włączenie do istniejącej trasy drogi nr S6 w kierunku Szczecina.

Do niedawna w założeniach Generalnej Dyrekcji Dróg [Krajowych i Autostrad](#) przyjmowano, że będzie to droga ekspresowa. Realistycznie oceniając możliwości uzyskania tak wysokich parametrów technicznych na całej trasie drogi krajowej nr S6, relacji Gdańsk – Szczecin [prawdopodobne jest](#) obniżenie jej parametrów o klasę niżej, czyli do poziomu drogi głównej ruchu przyspieszonego. Obniżenie parametrów technicznych drogi krajowej nr S6 nie wpłynie na jej przebieg na terenie gminy Szemud oraz na ilość projektowanych węzłów z istniejącym układem drogowym. Te bowiem zaprojektowane zostały w Studium gminy w odległościach wzajemnych, znacznie większych niż minimalne normatywne dla drogi o wyższej klasie, czyli ekspresowej.

W „Studium...” przyjęty został ostatecznie przebieg Trasy Lęborskiej z ukierunkowaniem jej wylotu z gm. Szemud w kierunku Gdyni (tak jak w dotychczas obowiązującym planie gminy) z korektą polegającą na wejściu w obszar Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego w rejonie wsi Kamień oraz ominięciu Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego w rejonie jeziora Czarnego.

Projektowane węzły drogowe Trasy z istniejącym układem drogowym gminy przewidziane są:

- z drogą wojewódzką nr 218, w rejonie wsi Koleczkowo,
- z drogą wojewódzką nr 224 w rejonie wsi Przetoczyno,
- z drogą powiatową – w rejonie wsi Kamień.

Takie usytuowanie węzłów zapewni dogodny dojazd do wsi gminnej Szemud z obu kierunków, wschodniego i zachodniego Trasy Lęborskiej oraz powiązania z układem dróg wojewódzkich i powiatowych w gminie.

Rozwój istniejącego wewnętrznego układu drogowego gminy Szemud polegać będzie głównie na :

- zapewnieniu przejezdności całorocznej, po trasach nieurządzonych dotychczas dróg powiatowych i gminnych poprzez uzdatnienie ich nawierzchni,
- poprawie nawierzchni istniejących dróg o charakterze turystycznym w gminie, oraz wyposażenia ich w obiekty i urządzenia obsługi ruchu turystycznego w postaci parkingów, miejsc do biwakowania, sezonowych usług obsługi ruchu turystycznego,

- stworzenia sieci ścieżek rowerowych powiązanych z projektowanym układem rowerowych tras krajowych i regionalnych.

Proponowana w Studium gminy Szemud sieć ścieżek rowerowych poprowadzona jest w większości z ominięciem dróg obciążonych większym ruchem kołowym, po terenach o dużych walorach krajobrazowych i umiarkowanych spodkach podłużnych.

Sieć tras i ścieżek rowerowych, podobnie jak istniejące w gminie drogi o charakterze turystycznym, wyposażona w odpowiednie obiekty i urządzenia obsługi ruchu turystycznego, pozwoli w pełni wykorzystać wszystkie walory krajobrazowe gminy i ma szansę przyciągnięcia sporej liczby turystów z bliskiej Aglomeracji Gdańskiej.

W podsumowaniu stwierdzić można, że w dużym stopniu, na podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy Szemud, wpływ mieć będzie jej dobra dostępność komunikacyjna dla ruchu kołowego i rowerowego oraz bogata oferta obsługi ruchu turystycznego.

Przy obecnych wymaganiach turystów, sama atrakcyjność krajobrazu, to zbyt mało, by przyciągnąć i zatrzymać w gminie większą ich liczbę.

15. Wykaz planów zagospodarowania przestrzennego, których sporządzenie jest obowiązujące w myśl ustawowych przepisów.

[Art.10.2](#) ustawy „o zagospodarowaniu przestrzennym” z dnia [27 marca 2003 r.](#) wprowadza obowiązek opracowania planów dla :

- terenów przeznaczonych na realizację programów rządowych i programów wojewódzkiego samorządu lokalnego.

Na terenie gminy Szemud będą to inwestycje wynikające z potrzeb ponadlokalnych t.j.:

- „Trasa Lęborska”,
- trasy gazociągu wysokoprężnego i stacje redukcyjne I-go stopnia,
- trasy linii energetycznych 110 kV i 400 KV oraz GPZ,
- regionalne ścieżki rowerowe.

- terenów przeznaczonych na realizację lokalnych celów publicznych

Na terenie gminy Szemud byłyby to:

- mieszkania komunalne w liczbie około 20 oraz mieszkania socjalne *(ze względu na fakt, że powierzchnia terenów przeznaczona w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele budownictwa mieszkaniowego przekracza aktualne i przyszłe potrzeby mieszkańców gminy – nie występuje konieczność odrębnego planowania terenów pod budownictwo komunalne i socjalne – może ono być realizowane w obrębie terenów wyznaczonych).*
- Liceum Kaszubskie
- lokalne ścieżki rowerowe

- gminny ośrodek sportu (*lokalizacja przewidziana w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, który utracił ważność, ale zachowała ważność zgoda właściwych organów administracyjnych na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.*)
  - terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową zaspakajającą potrzeby mieszkańców wspólnoty samorządowej
  - tras i urządzeń infrastruktury technicznej, z wyjątkiem tych, które zlokalizowane będą w granicach pasów drogowych.

Art. 53.1. ustawy „prawo geologiczne i górnicze” z dnia 4.02.1994r. wprowadza obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych. Na terenie gminy Szemud obowiązek ten dotyczy eksploatacji złóż kruszyw naturalnych i glin zwałowych.

Art. 7.1. ustawy „o ochronie gruntów rolnych i leśnych” z dnia 3.02.1995r. wprowadza obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego **dla wszystkich terenów rolnych i leśnych, których zainwestowanie wymaga przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne.**